

توعه ابنيه

TOSEH ABNIEH Social and Economic Quarterly

Price 500000 Rials / قیمت ۵۰۰۰۰۰ ریال / فصلنامه اجتماعی اقتصادی / Social and Economic Quarterly

Olympic Square City
Hakim Highway West to East
Tehran Stone Market
Unit 9 - 49 - 50
Office: +98 21 44 14 00 15
Mobile: +98 912 289 54 19

KHATAM DEHBID STONE

RESIDENTIAL TOWER

PROS

ZAGROS

بنج مسكونی زاگرس

Comencement of Construction
of ZAGROS residential project

دفتر فروش: تهران، ساحل شرقی دریاچه چیتگر، پروژه لکسون

02144755719-23-24 | 02144710097 | 0214784

09123118190 | 09121011061 | 09121003623

آذربایجان، جهان، ملت و فرهنگ

توجه اینیه
TOSSEI ADNICI Social and Economic Quarterly

فهرست

بازار فلزات	
۶	چین، ناچی کلمبودیتی ها
۸	توسعه معادن و صنایع
بازار فلزات گران بها	
۱۶	بازار طلا و پلاتین
۱۸	روند سکه در پاییز ۹۹
بازار سرمایه	
۲۳	سایه انتخابات آمریکا بر بورس
۲۶	بورس پاییزه
بازار ارز	
۳۰	مسیر دلار در پاییز
بازار انرژی	
۳۶	پروشیمی در رونق یا سراب
۴۰	بنزین
۴۲	آینده نفت ایران
۴۸	صنعت برق
بازار پول	
۵۰	تورم
۶۰	مراحل اجرای پروژه کرونا
بحران های اجتماعی و اقتصادی	
۶۸	مزایا و معایب واکسن
۷۶	مسکن و شهر

صاحب امتیاز: حامد مهري
 مدير مسئول: شهرام پروين جهرمي
 سردبیر: حامد مهري
 مدير اجرايي: رضا شعيان زاده
 دبیر گروه اقتصادی: وحید پا افشار
 دبیر گروه عمران و معماری: روشنک میرحسینی
 هیات تحریریه: امیر اسماعیل تیریزی - شهرام پروین جهرمی - پرویز جعفری
 رسول میر قادری - سعید پرهیز کار - رضا شعیان زاده
 مشاوران: محمد قاسمی - فرخ مسلمی - علیرضا قراهنی - حامد آراسته - رضا ملک
 حمیدرضا دادگر - شهروز معصومی - روح الله شمس - مهدی یاسور عینی - وحید قاسمی
 امین محمد قلاج
 طراح گرافیک: مهران جعفرشعار - مجتبی صابری
 عکاس: محمد پورقرباطلی
 روابط عمومی: مجتبی تن ساز

آدرس: تهران، شهرک گلستان، بلوار امیرکبیر، خیابان گلغام، پلاک ۷، واحد ۳، تلفن: ۴۲۷۵۵۷۴۴
 آدرس چاپخانه: بهارستان، خیابان ملت، برج بهارستان، پلاک ۱۰۲، چاپ استقلال، تلفن: ۳۳۹۳۲۳۹۴
 ۳۶۶۱۷۴۵۳

بازار فلزات

چین، ناجی کامیودیتی‌ها

کامیودیتی‌ها را برای تقویت موجودی‌ها پیش از شروع برنامه پنج ساله ۲۰۲۱-۲۰۲۵ بدهد. با بررسی واردات چین از سال ۲۰۱۸ (زغال سنگ، سنگ آهن و سویا) می‌توان یافت که چین به دنبال افزایش واردات به این کشور است، بر اساس این بررسی این کشور از ابتدای سال میلادی افزایش ۶۱۸ درصدی در واردات زغال سنگ را ثبت کرد، همچنین واردات سنگ آهن و سویا به ترتیب ۱۱/۸ و ۱۷/۷ درصد رشد داشته است. چین از ابتدای ۲۰۲۰ تا جولای، ۶۵۹ میلیون تن واردات داشت. اگر بخواهیم این موضوع را از منظر اقتصاد جهانی بررسی نماییم به این نتیجه می‌رسیم که استراتژی چین در بازار کامیودیتی‌ها به نجات کشورهای بزرگ تولیدکننده این کالاها آمده است.

بر اساس مطالعات انجام شده تولید صنعتی چین در ژوئن ۵/۶ درصد افزایش یافت که بیش از انتظارات کارشناسان بود. همچنین تولید فولاد چین در آگوست به ۸/۴ درصد رسیده است. چین پیش از این نیز با دوره‌های تقاضای بالا مواجه شده اما برخی کارشناسان

پس از پاندومی کووید-۱۹ و تعطیلی کسب کارهای چینی بسیاری از صنایع بزرگ و کوچک دستخوش تحولات اقتصادی شدیدی شدند، اما خوشبختانه این کشور توانست با سرعتی باورنکردنی شرایط تولید را برگرداند، از این رو اقتصاد چین که بزرگ‌ترین عامل در بازگشت قیمتی کامیودیتی‌ها پس از هجوم ویروس کرونا بود، همان‌طور که در دو شماره پیشین عنوان شده بود، صنایع نفت و گاز بیشترین آسیب را از کرونا دیده بودند. این کشور در ۴ ماهه اول سال با تدوین استراتژی تزییق محرک اقتصادی با تمرکز بر بخش زیرساخت توانست این ادعا را ثابت نماید که تنها این کشور است که در سال ۲۰۲۰ می‌تواند بالاترین رشد اقتصادی را به ثبت برساند. این کشور برای رسیدن به این منظور اوراق قرضه منتشر نموده است، بر همین اساس وزارت اقتصاد این کشور به دولت‌های محلی دستور داد باقی‌مانده سهمیه اوراق قرضه را منتشر نمایند که می‌تواند تأیید پروژه‌های کوتاه‌مدت در حوزه زیرساخت را افزایش دهد. همچنین پیش‌بینی می‌شود این کشور در ماه‌های آینده افزایش خرید

بازار به این می‌اندیشند که آیا این اوج‌گیری تقاضا با دفعات گذشته متفاوت است؟ گاوین ونت، موسس ماین لایف و تحلیلگر ارشد منابع به وب سایت استاک هد گفته متعلق است کشوری که مشتری بسیاری از کامودیتی‌ها است زمانی که قیمت‌ها پایین است به سوی خرید بیشتر این کالاها حرکت کند و موجودی خود را با بخشی از این خریدها افزایش دهد. او می‌گوید محسوس است که وقتی بازار سنگ آهن و مس ضعیف است و نوسان قیمتی بالا است، خبرهایی مثبتی بر رشد خرید چین به گوش می‌رسد. سنگ آهن و مس دو عامل کلیدی رشد اقتصادی این کشور است که به وسیله سرمایه‌گذاری دولتی تحریک شده است. این موضوع در حالی رقم می‌خورد که در ابتدای مهر با انتشار اخبار مثبتی بر شیوع امواج جدید کرونا در نقاط مختلف جهان و روند نزولی بازارهای آسیایی و اروپایی دست به اصلاح زد و قیمت فلزات اساسی کاهش یافتند. مس از نگاه فعالان بازار برتری بیشتری نسبت به سایر فلزات داشت، این فلز سرخ نیز از این شرایط در امان نماند و با کاهشی ۴۸ دلاری به ۶ هزار و ۸۰۳ دلار در هر تن رسید.

توسعه معادن و صنایع

در توسعه معادن سنگ آهن در گذشته تمرکز بر بکارگیری عیارهای بالا بود که این امر با توجه به واگذاری معادن به بخش خصوصی شاهد تغییراتی مثبت شده است، در حال حاضر در برخی معادن توانسته‌اند از عیار پایین خاک نیز استفاده کنند. سعید زرتدی معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت با اشاره به نگاه خلاقانه در این بخش خاطر نشان کرد که با تکیه بر توان و دانش بخش خصوصی، بسیاری از تسهیلاتی که در گذشته اجرا می‌شدند در حال حاضر در اختیار بخش خصوصی قرار گرفته است. توسعه معادن برای ما از چندین منظر قابل توجه و تعمق است، نگاه اول ایجاد اشتغال است که با توجه به همه گیری کرونا و بیکاری بسیاری از مشاغل می‌تواند از این بخش کمک شایانی را دریافت نمود، در نگاه دوم می‌تواند به ارز آوری

این بخش امیدوار بود، جایی که اقتصاد ایران در شرایط تحریم به سر می‌برد و فروش نفت بسیار مشکل شده است، یکی از بهترین راه کارها را می‌توان فروش فلزات یا بهتر از آن فروش مصنوعات فلزی نام برد. با این فرض برای جهش تولید بهترین ظرفیت و قابلیت در بخش معادن و صنایع معدنی است. اما همان طور که اشاره شد سیاست جلوگیری از خام‌فروشی به‌طور جدی در کشور باید دنبال شود. از نگاه فعالان این بخش مشکلاتی تغیر مسائل یانکی، گمرکی، محیط‌زیست و... برای تولید وجود دارد که نیاز به شناسایی کامل قوانین و مقررات محل صنعت و معدن می‌باشد.

این وزارتخانه در راستای توسعه ای خود در آخرین گام از تدوین طرح‌های جامع صنایع معدنی خیر داد، در این راستا عیاس تعیمی قائم مقام **ایمیدرو** در جلسه پایش طرح‌های جامع معدن و صنایع معدنی عنوان نمود که به‌زودی از طرح‌های جامع فولاد، سرب، روی و زغال‌سنگ رونمایی خواهد شد. عیاس تعیمی در روز گذشته از نهایی شدن طرح‌های جامع فولاد، زغال‌سنگ، سرب و روی خیر داد و گفت: طرح‌های جامع طلا و آلومینیوم در حال تهیه است و مشاور طرح جامع مس انتخاب شده است. این مقام مسئول در این خصوص عنوان داشت: طرح جامع فولاد توسط شرکت ملی فولاد ایران تهیه شده است و سند راهبردی صنعت فوق، به‌زودی رونمایی می‌شود. وی گفت: همچنین شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران به عنوان متولی تهیه طرح جامع زغال‌سنگ، آماده رونمایی از سند راهبردی تهیه شده این حوزه است. همچنین چکیده طرح جامع سرب و روی کشور متناسب با ساختار معاونت طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه شده که مجتمع سرب و روی مهدی آباد تهیه این طرح را بر عهده دارد و نسخه اولیه سالماته اینترنتی آن نیز آماده بهره برداری است. وی با بیان این که مجتمع طلای مویه عهده‌دار تهیه طرح جامع طلا شده است، عنوان کرد: طرح جامع طلای ایران که شامل جمع آوری اطلاعات جهانی این صنعت و بررسی حوزه‌های تولید، اکتشاف، تقاضا، مصرف و شرایط تولید پایدار می‌شود، در حال تکمیل است. از سوی دیگر دفتر صنایع معدنی ایمیدرو در حال تهیه طرح جامع آلومینیوم است، که این طرح در ۱۱ فصل تهیه شده است و در آن به مسائلی همچون وضعیت صنعت آلومینیوم ایران و جهان، عرضه یایی و چالش‌های کلان صنعت و طراحی مدل مناسب صنعت پرداخته شده است. در گام آخر نیز مشاور طرح جامع مس انتخاب و قرارداد همکاری امضا شده است.

مشکلات

سیاست‌گذاری پولی و مالی در سال‌های گذشته رویکرد مشخصی برای افزایش تولید و بهره‌وری نداشته است؛ افزایش تقدینگی ناشی از بالا رفتن بی‌حساب پایه پولی و افزایش تقدینگی از طریق استقراض از بانک مرکزی یا رشد تولید ناخالص داخلی همخوانی ندارد، از این رو تورم بالا علت بسیاری از مشکلات و تنگناهای اقتصادی است که گریبان فعالان این بخش را گرفته است.

بالا بودن هزینه سرمایه، رابطه مستقیم با قدرت رقابت بین‌شرکتی دارد و بدون کاهش آن، که ریشه در نرخ بهره و تورم دارد قدرت رقابت بین‌المللی یگان‌های تولیدی کشور افزایش پیدا نخواهد کرد.

بازار سرمایه ایران نیازمند پایداری و شفافیت بیش از پیش است تا عمق خود را گسترش دهد. ورود شرکت‌های بزرگ و کوچک بدون محدودیت عرضه سهام به‌گونه‌ای که مدیریت شرکت‌ها از انحصار دولتی و خصولتی خارج شود، مؤثر خواهد بود.

باتوجه به حجم بسیار بالای تقدینگی در جهان، بسیاری از رقبای شرکت‌های ایرانی به منابع بین‌المللی ارزان دسترسی دارند ولی متأسفانه شرکت‌های ایرانی به این منابع و بازارهای تامین مالی دسترسی نداشته و این امر در هزینه سرمایه و به‌دنبال آن در قدرت رقابت بین‌بنگاهی تأثیر منفی داشته است.

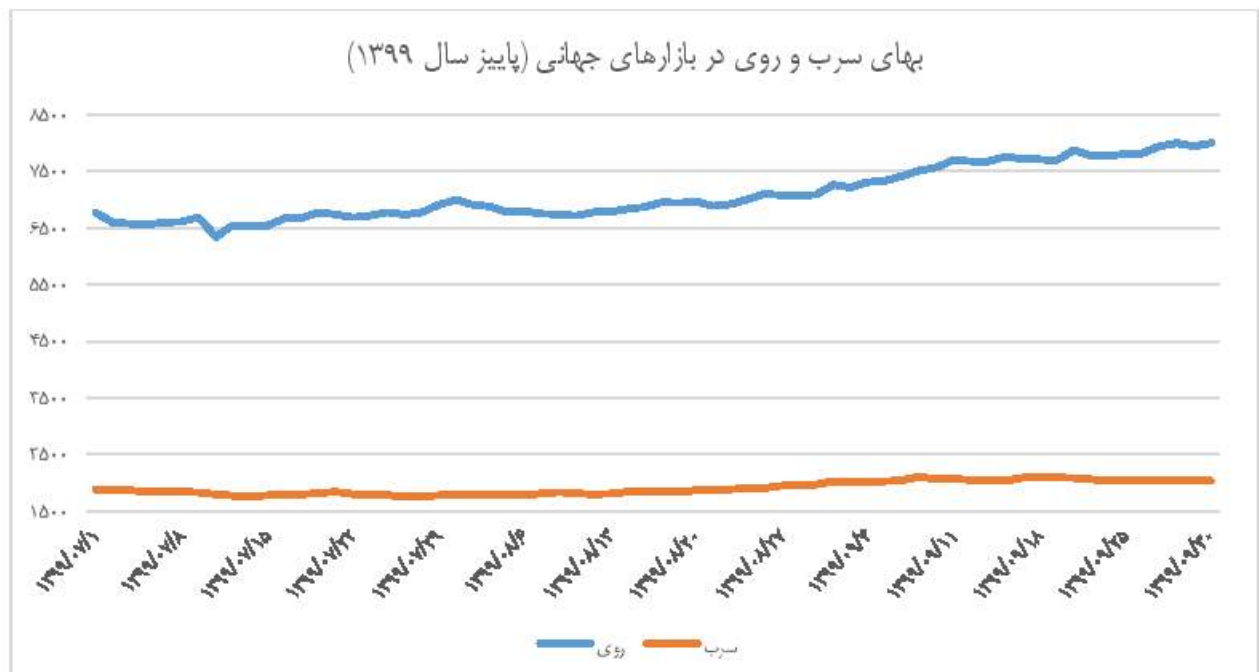
نرخ رشد کاذب تقدینگی بالای ۲۵ درصد باعث شده است که مردم منابع تقدینگی را به جای تولید تبدیل به سپرده‌گذاری در بانک‌ها و مؤسسات مالی کنند. متأسفانه بانک‌ها نیز برای سرپا نگه داشتن نظام بانکی کشور، سودهای بالاتری به منابع بزرگ‌تر تخصیص داده و این عامل، نرخ تامین مالی را برای واحدهای تولیدی به شدت افزایش داده است.

با تمامی دقت‌ها و تهیه چهارچوب برای توسعه صنایع معدنی، ملی و صنعتی هنوز این بخش نیاز به تمرکز و دقت بالاتری برای اتخاذ تصمیمات راهبردی و استراتژیک را احساس می‌تواند و فعالان این بخش با چالش‌های بسیاری دست و پنجه نرم می‌کنند، بر این اساس ۱۰ مشکل معدنی به‌منظور تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی و جهش تولید به مقام معظم رهبری نامه نوشتند. این مشکل‌ها شامل خانه معدن ایران، انجمن سنگ آهن ایران، انجمن سنگ ایران، انجمن زغال سنگ ایران، انجمن مهندسی معدن ایران، کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران، انجمن صنفی کارفرمایی صنعت مواد تسوز کشور، اتحادیه تولیدکنندگان صادرکنندگان محصولات معدنی ایران، اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های سرب و روی ایران و انجمن صنایع و معادن سرب و روی ایران هستند. عمده مشکلات مطرح شده را می‌توان به بخش‌های ذیل تقسیم بندی نمود:

پیشنهادهای

- الزام بانک‌های کشور به هدایت کل نقدینگی سپرده‌های بانکی به بازار سرمایه طی دوره دوساله
- استقلال بانک مرکزی در جهت کنترل نقدینگی و جلوگیری از ینگاهداری بانک‌ها و نظارت بر هدایت سپرده‌های بانکی به بازار سرمایه و کاهش تورم به یک رقمی و به‌دنبال آن کاهش هزینه سرمایه
- الزام دولت به اجرای قانون رفع موانع تولید و کاهش تصدی‌گری از طریق واگذاری بخشی از وظایف به تشکل‌های تولیدی و صنفی را از جمله این راهکارها می‌دانند.
- الزام دولت به تعریف پروژه‌های سرمایه‌ای یا ایجاد امکانات زیربنایی معادل نقدینگی در گردش کشور جهت هدایت نقدینگی به پروژه‌های تولیدی و خدماتی در بازار سرمایه
- کاهش ریسک سرمایه‌گذاری از طریق ایجاد امنیت و تعاملات بین‌المللی و دسترسی به منابع ارزان بین‌المللی
- واگذاری سهام شرکت‌های دولتی و نیمه‌دولتی از طریق بورس به‌گونه‌ای که مدیریت اینگونه شرکت‌ها از انحصار دولت خارج و در اختیار بخش خصوصی قرار گیرد

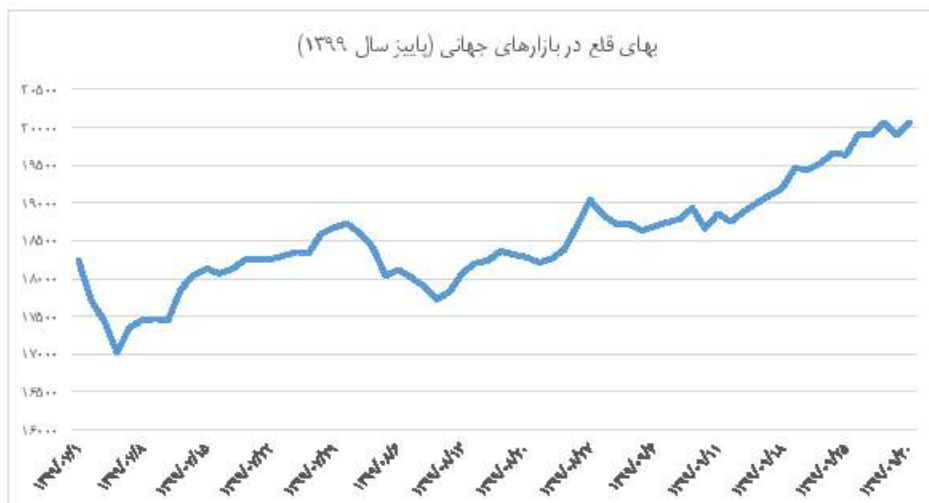

قلع

قلع سال ۹۹ را با ناکامی شروع کرد، هر تن قلع در اولین روز از سال ۹۹ به رقم ۱۳ هزار ۱۶۵ دلار معامله شد، این رقم کف قیمت ۱۰ ساله این فلز بود، بسیاری از فعالان این حوزه معتقد بودند مهم‌ترین دلیل برای ناکامی قلع مرتبط با شیوع پاندمی کرونا و تعطیلی مشاغل و مهم‌تر از همه مشاغل چین است. روند صعودی قلع تا آخرین روز از شهریور ماه ادامه پیدا کرد، در چهار هفته منتهی به مهر قیمت قلع حدود ۳ درصد افزایش داشت و از محدوده ۱۷ هزار و ۵۹۰ واحد به محدوده ۱۸ هزار و ۱۳۲ واحد رسید، ولی به نظر می‌رسد این افزایش برگشت به سمت خط روند صعودی شکسته شده است. شکسته شدن روند صعودی در حدود ۲۳ روز کاری قبیل رخ داد و بعد از این رخداد تقریباً در روندی خنثی در حال حرکت است.

در اولین روز از مهر ماه هر تن قلع به قیمت ۱۸ هزار و ۲۲۵ دلار رسید ولی طی چهار روز، بیشتر از هزار دلار از ارزش آن کاسته شد ولی در ادامه این ماه تمامی نوسانات افزایش رقم خورد در پایان مهر قیمت در کانال ۱۸ هزار و ۷۲۷ دلار قرار داشت. ولی آبان ماه مسیری کاملاً متفاوت داشت در ۱۲ روز ابتدایی آبان قیمت قلع در مسیر کاهشی قرار گرفت، و از این تاریخ به بعد تا بیست و هشتمین روز آبان قیمت افزایشی بود، به این ترتیب قیمت هر تن قلع در اولین روز آبان ۱۸ هزار و ۶۰۲ دلار بود و در دوازدهمین روز به ۱۷ هزار و ۷۲۵ دلار نزول پیدا کرد، در آخرین روز آبان نیز پرونده قیمتی قلع حدود هزار دلار افزایش را نشان داد و به قیمت ۱۸ هزار و ۷۳۲ دلار رسید. آذرماه نیز مسیر افزایشی به مانند مهر رقم خورد، در تمامی آذر قیمت قلع افزایشی بود و در نهایت توانست ایر قله ۲۰ هزار واحدی را کسب کند، این رقم به عبارتی قله ۱۸ ماهه معرفی شد.

بهای قلع در بازارهای جهانی (پاییز سال ۱۳۹۹)

Copper

مس

مس نیز مانند دیگر فلزات شرایط بحرانی خود را در ابتدای سال ۹۹ تجربه نمود و پایین ترین قیمت مس در چهارمین روز از بهار رقم خورد جایی که هر تن مس در بازار لندن ۴ هزار و ۶۰۸ دلار معامله شد، اما مس قراز و تشیب فلزاتی نظیر قلع را نداشت و مسیر کاملاً همواری افزایشی را تا پایان آذر ماه تجربه نمود، در ابتدای پاییز هر تن مس در بازار لندن به قیمت ۶ هزار و ۷۶۹ دلار معامله می شد و در پایان مهر ماه این رقم به ۶ هزار ۹۹۷ دلار رسید که افزایش ۳۳۲ دلاری را نشان می داد. در ماه آبان نیز فلز سرخ توانست در آخرین روز از آبان خود را به قله ۷ هزار و ۲۶۲ دلاری برساند، این مسیر صعودی در آذر ماه نیز تکرار شد و مس توانست در آخرین روز از آذر قله ۸ هزار واحدی را فتح نماید. مهم ترین دلایل کاهش قیمت مس در ابتدای سال را می توان کاهش تقاضای بازار جهانی و کاهش تولید معادن در دنیا عنوان نمود، ولی با از سرگیری فعلیت صنعتی در دنیا و به خصوص چین این فلز نیز توانست قله های قبلی خود را فتح نماید. شرکت ملی صنایع مس ایران تا سال ۱۳۹۷ به صورت میانگین سالانه ۳۵ تا ۳۶ هزار متر حفاری اکتشافی انجام داده بود که سال گذشته این میزان حفاری به بیش از ۷۰ هزار متر و امسال نیز به ۱۰۰ هزار حفاری اکتشافی رسید.

طرح هایی در مجموعه شرکت صنایع ملی مس ایران برای سال جاری راه اندازی شده اند که می توان به طرح توسعه ای تغلیظ میدوک به ظرفیت ۱۵۰ هزار تن تولید کنسانتره در مجتمع مس شهر یابک، قاز سوم تغلیظ مس سرچشمه یا ظرفیت تولید ۱۹۰ هزار تن کنسانتره و قاز سوم تغلیظ مس سوتگون است که با ظرفیت ۱۵۰ هزار تن کنسانتره، در حوزه ذوب و پالایشگاه نیز عمده طرح های کارخانه ذوب فلش در ذوب سرچشمه در سال ۹۷ و خاتون آباد سال گذشته راه اندازی شد و افزایش ظرفیت آن از ۸۰ هزار تن به ۱۲۰ هزار تن در سال رسید. صنعت مس در کشور ما از موقعیت ممتازی برخوردار است. بدون شک این صنعت استراتژیک در صدر صنایع معدنی کشور قرار خواهد گرفت؛ چرا که این صنعت، این ظرفیت را دارد که از بالاترین حاشیه سود در بین فلزات برخوردار باشد. اگر روند قیمت این فلز ارزشمند در چند ماه گذشته را دنبال کنید، مشاهده می کنید که قیمت تمام فلزات به دلیل شیوع ویروس کرونا روند کاهشی شدید را در پیش گرفتند و زمانی که به قیمت های اولیه خود بازگشتند، چندان با افزایش قیمت بالایی رویه رو تشدید اما در این میان، مس تنها فلزی بود که قیمت کنونی آن هم اکنون از قیمت های پیش از شیوع بیماری کرونا نیز پیشی گرفته است.

بهای مس در بازارهای جهانی (پاییز سال ۱۳۹۹)

آهن و فولاد

در حالی که روزهای پایانی فصل پاییز نزدیک می‌شود که مصادف است با پایان سال میلادی، مهم‌ترین عامل تاثیرگذار در بازارهای کالایی دنیا را می‌توان کووید-۱۹ عنوان نمود. ولی با انتشار اخبار موقیقت‌آمیز بودن تولید واکسن کرونا، امیدی مجدد به بازارهای کالایی تزریق شد، به‌گونه‌ای که بهای برخی از کلمودیتی‌ها به‌خصوص در بخش فلزی به اوج چند سال اخیر خود رسیده است. اما در بخش داخلی فعالان بازار آهن و فولاد و روند پر توسان این بازار که بخش عمده توساناتش را از دلار می‌گیرد و ثباتش را مدیون دلار است، از شرایط پیش آمده راضی نیستند و تنها خواسته آن‌ها تثبیت بازار است، به این دلیل که در چنین شرایطی امکان برنامه ریزی و خرید از سمت خریدار بالاتر خواهد رفت، به عبارت دیگر نبود تقاضای مصرفی و افزایش ریسک خرید مقاطع در نرخ‌های فعلی عامل اصلی کاهش تقاضا در بازار مقاطع فولاد است و بدیهیست که در این شرایط اگر نرخ ارز در کشور ثابت یا وارد فاز کاهش

شود، بهای مقاطع فولادی، پتانسیل ورود به فاز کاهشی آن هم با شدتی بیش از اکت نرخ ارز را دارد. در همین راستا لغو قیمت‌گذاری دستوری فولاد در بورس کالا اتفاقی شایسته در این بازار بود. در جلسه مشترک دولت و مجلس بر عرضه حداکثری مصنوعات فولادی در بورس کالا و عدم قیمت‌گذاری دستوری تاکید شد تا خط پطلائی بر مداخله غیر ضروری وزارت صمت در بازار فولاد باشد. این موضوع در حالی صورت پذیرفت که مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت به دنبال راهی برای ورود به فرآیند قیمت‌گذاری فولاد با هدف کنترل قیمت‌ها بودند، این بازار بی‌توجه به حاشیه‌های ایجاد شده، با مشاهده اولین سیگنال کاهشی در نرخ ارز وارد سراسیمی کاهشی قیمت شد. تلاش وزارت صمت و دقیق‌تر معاونت معدنی برای قیمت‌گذاری دستوری از مسیر مجلس هم به جایی نرسید و رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی تاکید کرد که مجلس و کمیسیون اقتصادی اساساً با قیمت‌گذاری دستوری مخالف هستند، چرا که این رویه جز ایجاد فساد و رانت در کشور سود دیگری ندارد.

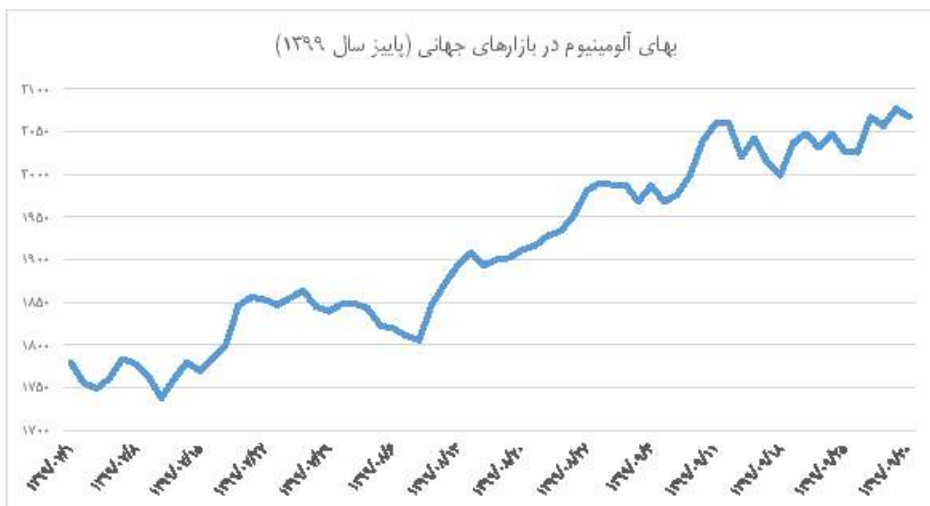
Alu min ium

در ایران تیز برای اولین بار ۱۶ هزار تن فلز آلومینیوم تولید شد، که نشان دهنده این موضوع است که آلومینای ایران در مسیر توسعه قرار گرفته است به گزارش تورج زارع مدیرعامل شرکت آلومینای ایران این شرکت توانست ۱۶ هزار تن فلز آلومینیوم را تولید نماید. وی افزود، تامین بوکسیت در این شرکت با رشد ۴ درصدی در تولید پودر آلومینا همراه شد. وی مهم‌ترین تهدید رشد این شرکت را تعطیلی معدن تاش عنوان نمود، معدن تاش به دلیل مشکلات زیست محیطی که نظیر مدیران این شرکت غیر منطقی است، تعطیل شده است. این شرکت علام بر اشتغال بیش از هزار و ۱۰۰ نفر توانست نشان برتز در هفتمین جایزه ملی بهره‌وری معدن و صنایع معدنی را کسب نماید.

آلومینا و آلومینیوم

آلومینیوم تیز دستخوش تحولات کروتایی بود، اما پیش بینی می شود که چین طی ماه های پایانی سال جاری افزایش تقاضا را در دستور کار داشته باشد، از این رو اس آتدپی گلوبال پلتس در گزارش چشم انداز آلومینا و آلومینیوم خود برای فصل چهارم سال ۲۰۲۰ تهیه و تدوین شده است، ظرفیت تولید جدید کارخانه‌ها به احتمال زیاد بر قیمت‌های داخلی بازار موثر خواهد بود. این گزارش چشم‌انداز فصلی پلتس بر اساس نظر سنجی از ۲۲ شرکت شامل تولیدکنندگان، کارخانه‌های ذوب آلومینیوم و شرکت‌های فعال در حوزه تجارت داخلی و بین‌المللی فعال در چین تهیه شده است. مطابق گزارش، ۸۶ درصد از فعالان بازار منتظر افزایش تقاضا برای آلومینا در سه ماه چهارم سال جاری میلادی، همزمان با تقویت فعالیت‌های صنعتی چین هستند. خوش‌بینی در این مورد به حدی گسترده و جدی است که تنها ۴ درصد از شرکت‌کنندگان در نظر سنجی پلتس پیش‌بینی می‌کنند که تقاضا کاهش پیدا کند.

بهای آلومینیوم در بازارهای جهانی (بایز سال ۱۳۹۹)

بازار طلا

نسخه آرامش بخش بازار را چه کسی باید بنویسد؟

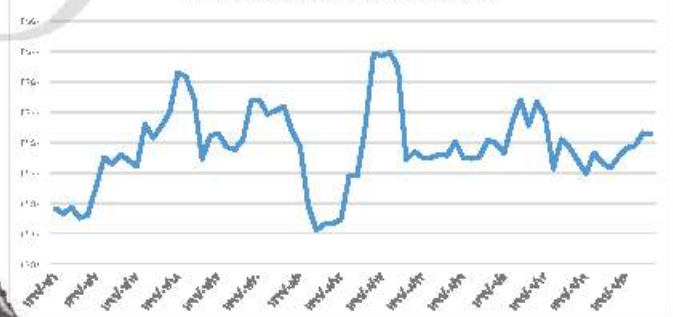
صندوق های کالایی شاهد عدم جذابیت خرید هستیم که سیگنال مهمی به حساب می آید و نشان می دهد حساب افزایشی انتظارات ته تنها وجود ندارد بلکه این حساب به شکل متعادل و بعضا منفی بروز کرده است. شاید به شکل دیگر می توان این گونه عنوان نمود که پس از تحولات ناشی از خروج ایالات متحده از برجام و افزایش نرخ ارز، ریسال آمادگی کامل برای ارزش گذاری را تداست، حال یا این قرض اگر واقعیت نرخ ارز در سال ۹۷ را بپذیریم و آن نرخ را با میزان تورم دو سال گذشته تعدیل کنیم، به سطحی می رسمیم که نرخ های فعلی بازار، سبقت بسیار زیادی از آن گرفته اند. این امر نشان می دهد که تنش های سیاسی منجر به ایجاد حساب های اقتصادی شده اند یا انتظارات تورمی ایجاد نموده اند.

در یک گزارش تحلیلی مرکز پژوهش های مجلس راهکاری را جهت مهار انتظارات تورمی معرفی نمود، در این گزارش کنترل تورم توسط بازارهای دارایی نظیر ارز، بورس و مسکن تاکید می کند که در کوتاه مدت دو ابزار باید مدنظر سیاست گذار برای مهار انتظارات تورمی قرار گیرد: «پیش بینی روش های غیر تورم زا برای تامین کسری بودجه» و «افزایش نرخ سود کوتاه مدت متناسب با تورم انتظاری». در این گزارش نشان می دهد افزایش قیمت در بازار دارایی ها به خصوص بازار بورس ناشی از انتظارات تورمی بالا در کشور است. بدهی است که اولویت اول سیاست گذار باید کنترل رشد قیمت در بازار دارایی ها باشد. از سوی دیگر از آنجا که کسری بودجه عامل اصلی رشد پایه پولی است، انضباط مالی دولت می تواند به کنترل انتظارات تورمی و تورم کمک کند. راهکار سوم این گزارش نیز افزایش نرخ سود کوتاه مدت برای جذب تقدینگی از بازار دارایی ها به سمت سپرده های بانکی است.

با این مقدمه کوتاه در مورد اتفاقات بازار به صندوق های طلا می پردازیم:

پیش بینی می شد که با توجه به اتفاقات بازار، قیمت نهایی صندوق های طلا بالاتر از بهای NAV ابطال و همچنین قیمت گواهی سپرده سکه طلا بالاتر از قیمت های روز بازار آزاد باشد. به عبارتی دیگر در مورد

بهای انس یالاتیوم در سزارهای جهانی (پاییز سال ۱۳۹۹)

GOLD

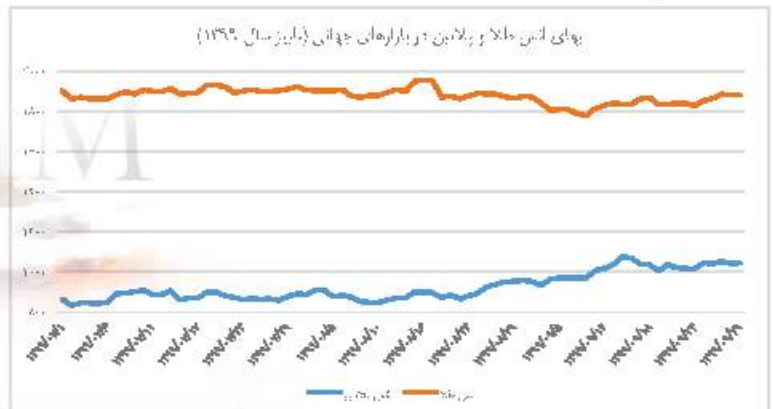
قیمت هر اونس پلاتین در روز میانه آبان به ۹۲۸ دلار رسید. بازار پلاتین، یکی از فلزات گران بها، بسیار داغ است. قیمت هر اونس پلاتین در این بازه ۶/۸ درصد افزایش نشان داده است. و بهای ۹۲۸ دلار بالاترین قیمت این فلز گران بها در نزدیک به دو ماه گذشته است. به گفته تحلیلگران بازدهی پلاتین بیشتر از این ارقام خواهد بود. به صورت تاریخی، این فلز گران بها در وضعیت ثبات و رشد اقتصادی گران تر از طلا خریداری شده اما در دوره های بی ثباتی اقتصادی گاهی از طلا نیز ارزان تر می شود. بر اساس آخرین تحقیقات شورای جهانی سرمایه گذاری پلاتین (WPIG)، ممکن است زمان افزایش قیمت پلاتین باشد، زیرا انتظار می رود این فلز گران بها با کسری بزرگ عرضه در سال ۲۰۲۱ روبرو شود. پلاتین در سال ۲۰۲۰ با کسری بیش از ۱ میلیون اونس عرضه روبرو است زیرا عرضه معدن نمی تواند یا تقاضای فزاینده همراه شود.

پلاتین

یکی از رقیبای دیرینه طلاست که همواره در سایه یکدیگر حرکت می نمایند، پلاتین یکی از عنصرهای شیمیایی و از فلزات با عدد اتمی ۷۸ است که نشانه اختصاری آن Pt است. پلاتین از گروه فلزات واسطه به رنگ سفید-خاکستری، متراکم، رساتنا و شکل پذیر است و از با ارزش ترین فلزات گران بها محسوب می شود. تمام این فلز برگرفته از واژه اسپانیایی پلاتینا به معنی «قره کوچک» است. پلاتین در کنار کمترین واکنش پذیری، مقاومت بسیار بالایی نسبت به خوردگی دارد. و حتی در محیط های بسیار داغ نیز این ویژگی را حفظ می نماید. بیشترین کاربرد پلاتین به دلیل این ویژگی ها و خاصیت کاتالیزوری بالای آن است. بیشترین استفاده پلاتین در ساخت میدل های کاتالیست و جواهرات است. ابزارهای مخصوص آزمایشگاهی، اتصال های الکتریکی و الکترودها، تجهیزات پزشکی و دندان پزشکی، دستگاه های مقاوم در برابر خوردگی و زنگ زدگی، تجهیزات حرارت سنج برای کوره های الکتریکی، پوشش موشک ها، و سوخت موتور جت از دیگر موارد استفاده این فلز است. پلاتین از نادرترین عناصر در پوسته زمین است و غلظت آن فقط ۵ در میلیارد است. پلاتین به صورت آزاد در طبیعت وجود دارد و معمولاً همراه دیگر فلزهای خانواده پلاتین یعنی پالادیم، روتنیم، رودیم، ایریدیم و اسمیم دیده می شود. همگی این ۶ عنصر ویژگی هایی شیمیایی به هم دارند و عناصری بسیار نادر هستند.

بهای اونس دلار پلاتین در بازارهای جهانی (بازار سال ۱۳۹۹)

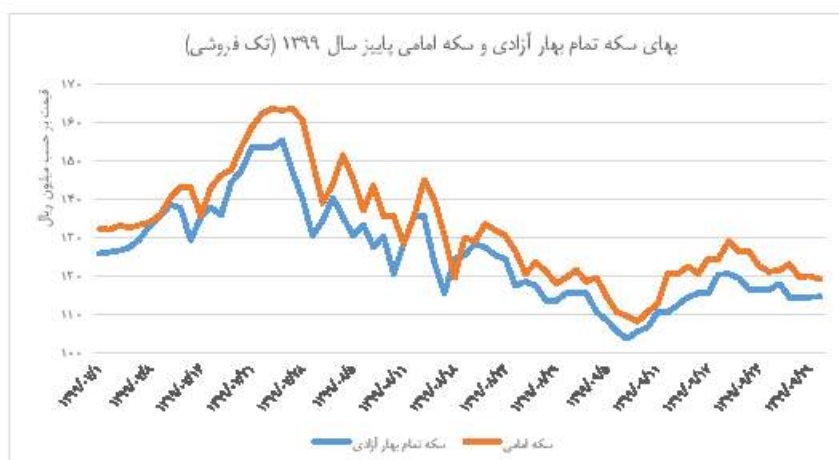
روند سکه در پاییز ۹۹

در مهرماه پس از ماه‌ها روند افزایشی در تمامی بازارها تغییر روند حاصل شد، و در این میان تغییر روند بازارها در معاملات سکه و دلار کاملاً مشهود بود. پس از سومین روز آبان سال ۹۸ که هر سکه به قیمت ۳۸ میلیون ۱۵۰ هزار ریال معامله شد، مسیر سکه افزایشی و پادامنه‌توسان بسیار پایین بود، به شکلی که این رقم در بیست و چهارمین روز از مهر سال ۹۹ به قله ۱۵۵ میلیون و ۴۴۰ هزار ریال رسید. این رقم تاریخی برای سکه بهار آزادی در این فصل دیگر رقم نخورد.

اولین روز از مهر ماه قیمت هر سکه بهار آزادی به رقم ۱۲۵ میلیون ۸۴۰ هزار ریال معامله شد، در همین روز قیمت سکه امامی ۱۲۲ میلیون و ۹۰ هزار ریال، قیمت تیم سکه ۶۹ میلیون و ۵۰۰ هزار ریال و قیمت یک قطعه ربع سکه ۳۹ میلیون و ۵۰۰ هزار ریال بود.

در دهمین روز از مهر ماه قیمت هر سکه بهار آزادی بیش از یک میلیون ۳۰۰ هزار تومان افزایش در ۱۰ روز نشان داد و به رقم ۱۳۸ هزار ۶۴۰ ریال رسید، اما طی دو روز ۹۰۰ هزار تومان از ارزش سکه کاسته شد، ولی در سیزدهمین روز مجدد سکه در مسیر افزایشی قرار گرفت در میانه مهر سکه بهار آزادی به بهای ۱۳۷ میلیون و ۸۴۰ هزار تومان معامله شد، همان‌طور که عنوان شد سکه در بیست و چهارمین روز از مهر سال ۹۹ به قله ۱۵۵ میلیون و ۴۴۰ هزار ریال رسید. فعالان بازار معتقدند این رقم به دلیل انتخابات ریاست جمهوری آمریکا رقم خورده است، نکته حایز اهمیت در این بخش بازیگران سکه در این دوران است که توانستند از این شرایط بهره کفلی را ببرند.

پس از فروکش التهاب ناشی از انتخابات آمریکا قیمت سکه در مدار کاهشی قرار گرفت؛ در آخرین روز از مهرماه قیمت هر سکه بهار آزادی به رقم ۱۳۰ میلیون و ۴۴۰ هزار ریال رسید، این رقم در مقایسه با ۱۵۵ میلیون و ۴۰۰ هزار ریالی کاهشی معادل ۲ میلیون تومان را نشان داد که یکی از کاهشی ترین روزهای سکه در مهرماه بود. توسان در تیمم سکه و ربع سکه نیز مشاهده شد ولی دامنه توسان در آن‌ها کمتر بود. دلار در ۲ روز منتهی به هفته آخر مهر دو کاتال افت قیمتی را ثبت کرد و سکه بیش از یک میلیون تومان کاهش یافت. این کاهش از نگاه فعالان بازار مرتبط با نزدیک شدن به انتخابات آمریکا بود، به این ترتیب که معامله گران ارز و سکه برای نگهداری دارایی شان مردد شده بودند. این رفتار معامله گران در تمامی بازارها مشاهده شد، در بازار سهام هم که در نیمه اول سال ۹۹ به عنوان سیگنال انتظارات تورمی مطرح شده بود، در ۲ روز کاری اول هفته، روتد کاهشی را پشت سر گذاشته است و در اواسط مهر ماه، شاخص کل بورس تهران به زیر مرز ۱/۵ میلیون واحد سقوط کرد. در پایان این ماه ریزش سنگین سکه و دلار را شاهد بودیم، ریزش های تاریخی دلار و سکه در حلی رقم خورد که حدود ۱۱ درصد از سطح قیمتی این دو دارایی کاسته شد. اما در آخرین روز مهرماه، قیمت ها در مسیر اصلاح قرار گرفتند، دلار به کاتال ۲۸ هزار تومانی رسید و سکه نیز در کاتال ۱۳ میلیون و ۴۴۰ هزار تومان معامله شد. و میزان بازدهی ۷/۶ درصدی را تا پایان مهر ثبت نمود. با توجه به این رشد می توان گفت که سکه بیشترین بازدهی را در ماه پاییز داشته است.

در آبان نیز بازار بیش از پیش تحت تاثیر وقایع سیاسی قرار گرفته است اما از نگاه فعالان این بخش، همچنان عدم قطعیت هایی در بازار وجود دارد و این موضوع موجب می شود که توسانات سیر افزایشی و کاهشی شدیدی داشته باشند. در این میان، سیاست گذار برای اینکه در میان مدت از رشد و توسان قیمت ها جلوگیری کند، نیاز است که بازارهای جایگزین دیگری را به جای ارز و سکه به سرمایه گذاران معرفی کند. حال پیش بینی می شود که با رییس جمهور شدن بایدن انتظار می رود که حداقل به صورت موقت تزول بازارها ادامه پیدا کند. سیاست گذار در چنین شرایطی که جذابیت بازارهای مختلف اکت می کند، می تواند ابزارهایی را در اختیار اقراد قرار دهد که با استفاده از آن بتوانند، ارزش ریال خود را تا حدی حفظ و نگرانی کمتری را تسیت به وقایع بازارهای پرسیک تجربه کنند. بازار نفت نیز از این تحولات بی نصیب نماند و رشد قیمتی خود را در ابتدای معاملات آغاز کرد. و از سوی دیگر تغییر آرایش بازارها با افزایش شانس پیروزی بایدن صورت پذیرفت؛ به تحوی که قیمت طلا روتد صعودی به خود گرفت و سایر بازارها نیز روتد متعادل تری به خود گرفتند. در بازارهای داخلی نیز سناریوی مشابهی رقم خورد. در میانه آبان و روز شنبه هفدهمین روز از این ماه دلار ۲ هزار تومان از ارزش خود را از دست داد و سکه بیش از یک میلیون تومان اکت کرد. ریزش شدید سکه در این ۲ روز موجب شد که حباب آن به حدود ۴۰۰ هزار تومان کاهش پیدا کند. همزمان با اکت دلار و سکه، فعالان بازار سهام نیز شاهد اکت بیش از ۲ درصد تماگر اصلی این بازار بودند. به این ترتیب بورس تهران که بیش از یک سال است همسویا انتظارات تورمی حرکت می کند، این بار نیز با تعدیل شرایط، با افزایش هیجان معامله گران در سمت فروش سهام مواجه شد. سکه امامی نیز از مرز ۱۲ میلیون تومانی پایین کشیده شد. اکت شدید قیمت بازاری سکه موجب شد که حباب این فلز گران بها ترک بخورد و در وضعیت تخلیه قرار بگیرد. شاید بتوان عنوان کرد یکی از عواملی که منجر به اکت سنگین قیمت سکه شد، ریزش بهای دلار در بازار ارز بود. دلار روز شنبه ۲ هزار تومان از ارزش خود را از دست داد و با تزول از کاتال های ۲۶ و ۲۵ هزار تومانی به بهای ۲۴ هزار و ۸۰۰ تومان رسید.

پس از فروکش التهاب ناشی از انتخابات آمریکا قیمت سکه در مدار کاهشی قرار گرفت؛ در آخرین روز از مهرماه قیمت هر سکه بهار آزادی به رقم ۱۳۰ میلیون و ۴۴۰ هزار ریال رسید، این رقم در مقایسه با ۱۵۵ میلیون و ۴۰۰ هزار ریالی کاهشی معادل ۲ میلیون تومان را نشان داد که یکی از کاهشی ترین روزهای سکه در مهرماه بود. توسان در تیمم سکه و ربع سکه نیز مشاهده شد ولی دامنه توسان در آن‌ها کمتر بود. دلار در ۲ روز منتهی به هفته آخر مهر دو کاتال افت قیمتی را ثبت کرد و سکه بیش از یک میلیون تومان کاهش یافت. این کاهش از نگاه فعالان بازار مرتبط با نزدیک شدن به انتخابات آمریکا بود، به این ترتیب که معامله گران ارز و سکه برای نگهداری دارایی شان مردد شده بودند. این رفتار معامله گران در تمامی بازارها مشاهده شد، در بازار سهام هم که در نیمه اول سال ۹۹ به عنوان سیگنال انتظارات تورمی مطرح شده بود، در ۲ روز کاری اول هفته، روتد کاهشی را پشت سر گذاشته است و در اواسط مهر ماه، شاخص کل بورس تهران به زیر مرز ۱/۵ میلیون واحد سقوط کرد. در پایان این ماه ریزش سنگین سکه و دلار را شاهد بودیم، ریزش های تاریخی دلار و سکه در حلی رقم خورد که حدود ۱۱ درصد از سطح قیمتی این دو دارایی کاسته شد. اما در آخرین روز مهرماه، قیمت ها در مسیر اصلاح قرار گرفتند، دلار به کاتال ۲۸ هزار تومانی رسید و سکه نیز در کاتال ۱۳ میلیون و ۴۴۰ هزار تومان معامله شد. و میزان بازدهی ۷/۶ درصدی را تا پایان مهر ثبت نمود. با توجه به این رشد می توان گفت که سکه بیشترین بازدهی را در ماه پاییز داشته است.

در شماره های پیشین فصلنامه توسعه اینیه در خصوص ریسک سفته بازی در بازار هشدارهای لازم داده شده بود. چرایی این رکورد از نظر فعالان این بازار مشخص شدن نتایج انتخابات آمریکا بود. انتظارات تا حدی در بازارهای ارز و سکه تغییر کرد، در این میان، اکت قیمت دلار و از دست دادن برخی تقاط افزایشی، یکی از مهم ترین عواملی بود که سکه یازان مردد را هم در موقعیت فروش قرار داد. دلار در ماه هشتم سال حدود ۹/۶ درصد از ارزش خود را از دست داد و در هفته انتهای آبان ماه، به تنهایی بیش از هزار تومان اکت قیمت را به ثبت رساند. روز پنج شنبه، اسکناس آمریکایی ۳۰ تومان اکت قیمت را به ثبت رساند و به بهای ۲۵ هزار و ۹۵۰ تومان رسید.

عامل کاهشی دیگر در این بازار را می توان خیر کشف واکسن کرونا عنوان کرد، در این خصوص شرکت آمریکایی قایزر اعلام کرد که نتایج این واکسن، حاکی از موفقیت آن بر روی ۴۳ هزار و پانصد نفر از داوطلبان در ۶ کشور است. این خیر با استقبال سازمان جهانی بهداشت، سران کشورها و البته بازارهای جهانی همراه شد. بررسی عملکرد بازارها نشان می دهد سرمایه ها از پناهگاه امن یعنی طلا خارج شده است تا بتواند با حرکت در بازارهای مالی یا دارایی، شرایط را برای بهبود رشد اقتصادی و خروج از رکود مهیا کند. طلا که با توجه به افزایش مجدد تعداد بیماران کروتایی در آمریکا و اروپا در روزهای گذشته و همچنین احتمال اجرای بسته های حمایتی بیشتر یا توجه به پیروزی یابیدن خود را آماده فتح قله های جدید می دید، ناگهان با تغییر جهت انتظارات، سقوط بی سابقه ای را رقم زد. در پایان آبان ماه سنگین ترین ریزش سکه در ۲ سال اخیر در آبان ماه رقم خورد. سکه با قرار گرفتن بر سکوی ۱۱ میلیون و ۷۲۰ هزار تومانی در آخرین روز معاملاتی، نزدیک به ۱۷ درصد از ارزش خود را طی یک ماه از دست داد. آخرین بار در آذر ۹۷ بود که بازار چنین ریزشی را تجربه کرده بود.

در شروع آبان سقوط های پی در پی سکه فضای بسیار مطلوبی را برای سفته بازان ایجاد نمود پس از توسان شدید پایان مهر ۵ عملکرد زیگزال سکه بهار آزادی را در هشتم آذر به کنال ۱۰ میلیون تومان رساند، به ترتیب در ۵، ۱۰ و ۱۷ آبان قیمت سکه به ترتیب به ۱۳۰ میلیون و ۴۴۰ هزار ریال، ۱۲۰ میلیون و ۴۲۰ هزار ریال و ۱۱۵ میلیون و ۴۲۰ هزار ریال سقوط کرد، بیشترین رقمی که برای سکه در این ماه پرداخت شد رقم ۱۴ میلیون ۴۱۰ هزار تومان در اولین روز از این ماه بود البته در این ماه سه قله دیگر وجود داشت ولی هرگز به این رقم نرسید. در آخرین روز آبان نیز قیمت سکه ۱۱۳ میلیون و ۴۱۰ هزار ریال بود.

آذر ماه نیز در یک سوم ابتدایی آن مانند آبان مسیر کاهشی بود ولی از روز نهم قیمت سکه در مدار افزایشی قرار گرفت بدین ترتیب پس از هشتم آذر که سکه به قیمت ۱۰ میلیون و ۳۴۴ هزار تومان معامله شد که کمترین قیمت پاییزه این فلز گران بها نیز بود، سکه توانست خود را به قله جدید ۱۲ میلیون تومانی نیز برساند، بدین ترتیب در هجده آذر ماه هر سکه بهار آزادی به قیمت ۱۲۰ میلیون و ۴۱۰ هزار ریال معامله شد که این رقم نیز بالاترین رقم سکه در آذر بود و در مسیر انتهایی آذر ماه نیز سکه مجدد در مسیر کاهشی قرار گرفت. اگر خواهیم عوامل اصلی سقوط سکه را عنوان نماییم به سه عامل مهم می توان اشاره نمود: نزول بهای دلار در بازار داخلی، نزول بهای اونس طلا در بازارهای جهانی و موفقیت آمیز بودن واکسن های کرونا.

بازار سرمایه

پس از گذشت بیش از ۴۰ سال از فعلیت بازار سرمایه به جرأت می‌توان گفت تشریحی از بلوغ در این بازار دیده نمی‌شود و هنوز در مسیر خود دست به روند سازی هلیسی می‌زند که تمامی فعالان بازار را متعجب می‌نماید، از این رو است که در تمامی این سال‌ها فقط شاهد افزایش وزن و حجم این بازار شده ایم (افزایش رقم‌های شاخص کل و رشد تعداد فعالان بازار) نه توسعه آن از نگاه تکرار شده، مهم‌ترین دلیل عدم توسعه این بازار، فقر ساز و کارهای مستقیم و هم‌زمان با آن محدودیت‌های خودساخته‌ای چون دامنه‌توسانات است. سیاست‌گذار هم همواره در جواتی خود دست به کارهای عجیبی می‌زند. به عنوان مثال سال گذشته که بازار سرمایه شرایط افزایشی را آغاز کرده بود و حجم تقدینگی در این بازار رشد شدیدی داشت، بسیاری از مدیران دولتی پیشاپیش به خود مدال افتخار دادند که در نتیجه اقدامات آن‌ها است که تقدینگی مردم را هدفمند نموده و به سمت بورس هدایت نموده است، اما حالا که بورس سقوط کرده است این یزرگواران به دنبال مقصراتی هستند که تقدینگی را به جای دیگری هدایت کرده‌اند.

سایه انتخابات آمریکا بر بورس

سایه تردید انتخابات آمریکا بر تمامی اقتصادهای جهان و به شکل گسترده‌تر بر خود آمریکا در پاییز امسال سایه انداخته بود، پیش بینی های تحلیلگران تیز جهت هایی به سفته بازار داد که متضرر آن نیز اشخاصی هستند که جهت کسب سود وارد انواع بازار سرمایه گذاری مانند ارز و طلا می شوند که نتایج آن پیشاپیش تعیین شده است و برنده آن سفته بازار هستند. اقتصاد ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست؛ پیش بینی ها از پیروز این رقابت یا توجه به تنش های سیاسی بین تهران و واشنگتن در بازار سرمایه سایه ای مهیم ایجاد نمود. بررسی های تاریخی در یک قرن اخیر، نشان از آن دارد که هر رئیس جمهوری که توانسته در دو سال پایانی، اقتصاد را از رکود خارج کند، برنده انتخابات خواهد بود، یا به عبارتی دیگر جلوگیری از پیروز رکود اقتصادی در دو سال منتهی به انتخابات، یک امتیاز بزرگ برای رئیس جمهور وقت خواهد بود. همچنین عملکرد شاخص های بورس نیز شاخصی هستند پیش نگر از نتایج انتخابات. به طور دقیق از سال ۱۹۲۸ تاکنون در ۸۷ درصد موارد و از سال ۱۹۸۴ در ۱۰۰ درصد موارد عملکرد شاخص S&P ۵۰۰ در سه ماه منتهی به شب انتخابات، مبنای مناسبی برای تشخیص فرد پیروز بوده است. نکته جالب این است که شاخص از پیروزی ترامپ حکایت داشت؛ اما پیروز میدان بایدن بود.

با توجه به بررسی پاییزه بورس می توان عنوان کرد که حداقل بخشی از کاهش پرشتاب پاییزه سهام در کنار عوامل رفتاری و هیجانی که سهامداران رقم زدند، می تواند یا انتخابات آمریکا مرتبط باشد.

شاخص اس اند پی ۵۰۰ (پاییز سال ۱۳۹۹)

INTERNATIONAL EXCHANGE

راه اندازی بورس بین الملل در کیش

عبارت بورس بین الملل به تازگی در ادبیات بازار سرمایه وارد شده است. پیش بینی می شود که بورس بین الملل پس از بورس املاک یکی دیگر از اهرم های قدرتمند بورس خواهد شد. خاستگاه این بورس می تواند در مناطق آزاد ایفای نقش نماید. و طبق ریزتی های صورت گرفته در منطقه آزاد کیش مستقر خواهد شد. مرتضی باتک، دبیر شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی درباره تاسیس بورس بین المللی گفته بود: تمام افراد خارجی و ایرانی مقیم در خارج از کشور می توانند در این بازار یا استفاده از ارز بین المللی سهام بخرند. به عبارتی دیگر می توان عنوان نمود که با استفاده از این بازار روند جذب سرمایه گذاری های خارجی تقویت می شود. همچنین وی افزود: سامانه جداگانه ای برای انجام معاملات در بورس بین المللی تاسیس خواهد شد که تمام تسویه حساب ها، زبان و قوانین آن مرتبط با اصول بین المللی است. در این خصوص دکتر جمالی عنوان نمود که ماهیت بورس بین الملل نقطه اتصال ایران به بازارهای جهانی است. همچنین در چارچوب قانون تهادهای پولی و مالی مانند باتک یرون مرزی در این گونه مناطق راه اندازی خواهند شد.

بازار باز با ریپو توسعه می یابد؟

با اعلام یاتک مرکزی عملیات ریپو برای اولین بار در توسعه بازار باز به کار گرفته شد، این ابزار برای تأمین نقدینگی در یازده های کوتاه مدت یاتک ها تعریف شده است، و مهم‌ترین مزیت این ابزار تسهیل به ابزارهای پیشین این است که یاتک ها می توانند با نرخ کمتر، تأمین مالی کوتاه مدت خود را انجام دهند و از سوی دیگر، اعطای اعتبار نیز در قبال اخذ وثیقه یا اوراق دولتی صورت می گیرد. میزان این اعتبارگیری ۸۹۰ میلیارد تومان در نرخ سقف سود دالان (۲۲ درصد) بوده است. با بهره گیری از این ابزار، یاتک مرکزی یک گام به سمت مدرن سازی بازار های مالی حرکت کرده است. بر این اساس یاتک مرکزی برای اولین بار طی قرارداد ریپو حدود ۹۰۰ میلیارد تومان از نقدینگی مورد نیاز یک یاتک را با نرخ سود ۲۲ درصد که سقف کردیدور نرخ سود بین بانکی است، تأمین کرد. نکته مهم‌تر این که خیرگی مهم از رئیس جمهور آقای حسن روحانی در جلسه هیات دولت هفته پایانی مهر ماه منتشر شد، روحانی اعلام کرد: سود باید از مکانیزم بازار باز تبعیت کند و تعیین نرخ سود به صورت دستوری نباشد. هدایت نرخ سود بازار بین بانکی با این سازوکار روز دوشنبه ۲۸ مهرماه ۱۳۹۹ با هدف تأمین نقدینگی بسیار کوتاه مدت (اضطراری) یاتک ها و موسسات اعتباری غیربانکی، در قالب قرارداد توافق بازخرید (ریپو) یا درخواست اعتبارگیری یک یاتک متقاضی صورت پذیرفت.

انواع قراردادهای ریپو از نظر تاریخ سررسید به سه دسته تقسیم می شود:

- ✓ قرارداد ریپوی یک شجه: سررسید این قراردادها یکروزه است و بسیاری از کشورهای دنیا از این قرارداد برای معاملات خود استفاده می کنند.
- ✓ قرارداد ریپو با دوره زمانی مشخص: سررسید این قراردادها معین و بیش از یک روز است.
- ✓ قرارداد ریپوی باز: سررسید این گونه قراردادها مشخص نیست و قابلیت فسخ توسط هریک از طرفین معامله را دارد.

بورس پاییز

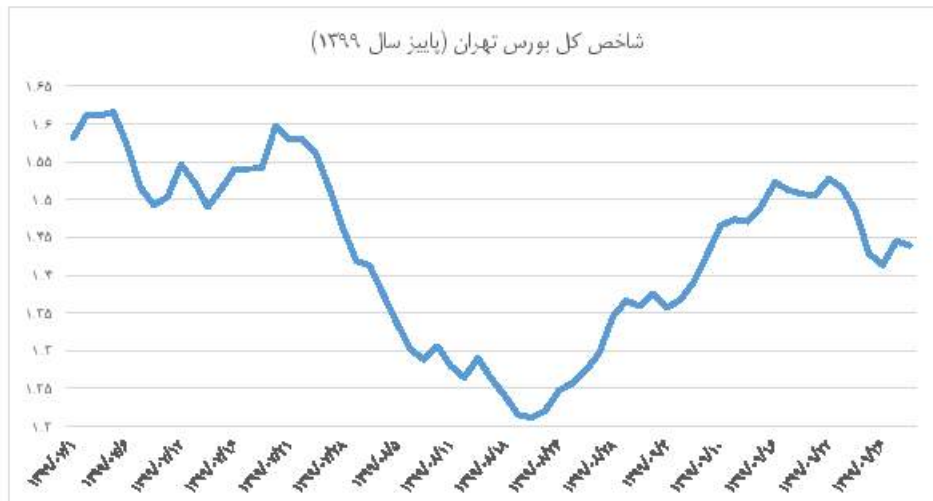
در این میان لمس مجدد سقف ۱/۶ میلیون واحدی و صعود یکپارچه سهام، بسیاری از بورس یازان را به صورت مقطعی تسیت به آینده این بازار خوش بین کرد. در نهایت ماه پرتوسان مهر یا اکت ۱۷/۵ درصدی به پایان رسید، در پایان این ماه شاهد خروج حدود ۱۰ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان پول حقیقی از گردونه معاملات سهام بودیم. به این ترتیب برای دومین ماه متوالی حقیقی ها در مقام فروشنده ظاهر شدند و با ترس از اکت بیشتر قیمت ها این بازار را ترک نمودند. ضمن آنکه دومین رکورد بزرگ خروج سرمایه حقیقی در تاریخ بورس تهران ثبت شد. در این میان گروه های متوسط و بزرگ بازار یا بیشترین فروش خالص سهامداران خرد مواجه شدند. در این شرایط اما بودند صنایعی که مورد توجه پول های حقیقی قرار گیرند و خالص خرید مثبتی را ثبت کنند. اما عمدتاً این گروه ها در زمره صنایع کوچک و غالباً تک سهم بازار قرار می گیرند.

هرچند کنترل مقام تلخر یا قوانین محدودکننده همچون حجم مینا و دامنه توسان مانع از خروج سریع نقدینگی از بازار سهام شد، اما سرمایه گذارانی هستند که در انتظار بازگشت مجدد رونق به تالار شیشه ای نشستند، که این

توسانات شدید و متورم بازارها در ۶ ماهه اول سال ۹۹ یا جهش بی سابقه بورس شروع شد و با ارسال سیگنال انتظارات تورمی به سایر بازارها، شتاب تورم در این بازارها را به دنبال آورد. بورس تهران پس از فتح قله دو میلیون و ۷۸ هزار واحدی در توزدهمین روز از مردادماه روند کاهشی را در پیش گرفت. در ابتدای پاییز و در اولین روز از این ماه شاخص ارتفاع ۱/۶ میلیون واحدی را پس گرفت، شاخص کل بورس تهران در معاملات آن روز، صعودی شد و وارد کانال مهم یک میلیون و ۶۰۰ هزار واحدی شد. حقوقی ها بار دیگر پر قدرت به حمایت از شاخص آمدند، حقیقی ها نیز با افزایش جذابیت قیمت سهام خروج پول را از گردونه معاملات سهام محدود کردند. اما با وجود اکت بیش از ۲۰ درصدی در آفرزون بر یک ماه گذشته، اما تسیت قیمت به درآمد یالای شرکت ها حکایت از افزایش ریسک در کلیت بازار داشت. شاخص سهام در حلی در روز تهم مهر در تناوم مسیر نزولی خود به ایرکاتال ۱/۴ میلیون واحد عقب نشست که رصد تراقیک پول های ورودی و خروجی به گردونه معاملات سهام را نشان می داد، با وجود عقب نشینی حدود ۲۳ هزار میلیارد تومانی سرمایه گذاران خرد در ۳۶ روز کاری قبل از این تاریخ؛ اما با توجه به ورود بیش از ۹۰ هزار میلیارد تومان در چهار ماه نخست سال جاری، همچنان وزنه تغییر مالکیت به سمت حقیقی ها سنگین تر است. در بیستمین روز مهر دامنه توسان مسیر افزایشی را به خود گرفت و با افزایش ۳/۶ درصدی تماگر اصلی خود، با بیشترین ورود پول حقیقی از ۱۹ مردادماه همراه شد.

انتظار در دوازدهمین روز از مهر طی یک توسان داده شد؛ در این روز شاخص تا مرز یک میلیون و ۵۴۶ هزار واحد صعود کرد و به این شکل ۲/۸ درصد افزایش را نشان داد. این رفتارهای هیجانی که در دوره های صعودی و اصلاحی گریبان سهامداران را می گیرد، به چهار عامل فقدر تحلیلی بازار، حرکت های توده وار ناشی از محدودیت های خودساخته، فرصت سوزی سیاست گذار در دوره رونق برای توسعه عرضی بازار و البته سلب اعتماد ناشی از سیاست های غیرکارشناسانه یازمی گردد. که ثمره آن در روزهای رونق رکوردهای پی در پی در متغیرهای اصلی بازار، و در روزهای رکود شکست های پی در پی که شاهد انفعال سیاست گذار و رشد حیایی قیمت ها است.

هر روز با افزایش زیان، تصمیم سهامداران تازه وارد را برای فروش راسخ تر می کند، بلکه بر هیجان بازیگران سهام می افزاید و تعادل بازار را به تعویق می اندازد. بدین ترتیب بازار سهام در آغاز هفته پایانی این به گفته فعالان بازار شاهد آغاز یک تعادل بود. و اکت تاریخی بورس تهران از نقطه اوج ۱۹ مرداد به ۴۱ درصد رسید. بازدهی شاخص نیز تا پایان این ماه که پیش تر تا مرز ۳۰۰ درصد پیش رفته بود، حالا به ۱۳۸ درصد محدود شد که با رشد یقین بازارهای دارایی به ویژه نرخ ارز تیما هماهنگی بهتری نشان می دهد. از سوی دیگر، به رغم کاهش سریع قیمت دلار آزاد تا محدوده کمتر از ۲۴ هزار تومان در اوایل هفته قبل، نرخ در روزهای بعدی مجدداً به سمت بالا برگشت و در مرز ۲۷ هزار تومان متعادل شد. یا توجه به انتظارات فزاینده قبلی نزد سرمایه گذاران سهام مبنی بر اکت معنادار ارز، ادامه این شرایط (تثبیت نرخ ارز در سامانه تیما در سطوح فعلی) به معنای تعدیل مفروضات سرمایه گذاران در جهت افزایش پتانسیل سود آوری شرکت ها خواهد بود.

اما شاخص در شش روز پایانی این ماه روند مثبت را سپری کرد و این بار با ثبت بیشترین درصد رشد از ۵ شهریورماه، به کاتال ۱/۳ میلیون واحد رسید. و سهامداران شاهد صعود تماگر اصلی سهام به میزان ۱۱ درصد بودند تا ماه منفی بورس، پایانی سبز را تجربه کند. به این ترتیب اکت دماسنج تالار شیشه ای در این ماه به ۴/۷ درصد محدود شد. می توان این یازده زمامتی یک هفته ای را یازده بسیار طلایی بورس پس از ۱۸ تیرماه دانست.

یکی از راهکارهایی که تحلیلگران و فعالان بازار در چنین شرایطی پیشنهاد می دهند ETFهای ارزی است که با جهت دهی به نقدینگی موجود در جامعه، راهی مناسب برای توسعه ابزارها در بازار سرمایه به وجود می آورد؛ این پیشنهاد اگر چه ارتباط مستقیمی با معاملات جاری در بازار سهام ندارد، اما ضمن جذب سرمایه های خرد، راهکاری را ارائه می دهد تا به موجب آن مردم دیگر تیزی به خرید ارز به صورت فیزیکی از بازار مربوطه نداشته باشند و دولت بتواند بدون آن که پایه پولی را افزایش دهد از این طریق تامین منابع کند. انجام چنین طرحی می تواند به طور غیر مستقیم به دلیل جلوگیری از افزایش قیمت ارز و ایجاد تقاضای فیزیکی برای دارایی یاد شده سبب افزایش روتق بازار سرمایه شود، می تواند به عنوان یک ابزار مفید در جهت پوشش ریسک برای سرمایه گذاران در بورس و قریب بورس نیز عمل کند. مهم ترین عوامل چهارگانه رشد قیمت های جهانی، تثبیت نسبی نرخ ارز، مدیریت عرضه سهام و عبور از شوک روایتی انتخابات آمریکا دست به دست هم دادند تا زمینه بهبود سهام در پایان این ماه، پس از ثبت پدافندترین و سنگین ترین اکت تاریخی بورس تهران شکل بگیرد.

باتک مرکزی پیام تحولات پولی مهر را به سرمایه گذاران مخیره نمود، بر اساس گزارش این باتک حجم نقدینگی در اولین ماه پاییز ۲ درصد و از ابتدای سال حدود ۲۰ درصد افزایش یافت و رکورد رشد نقدینگی دوازده ماهه هم به ثبت رقم ۳۷ درصد پس از ۶ سال شکسته شد. همچنین، نرخ رشد حجم پول در مقیاس دوازده ماهه از ۸۰ درصد عبور کرده که یک رکورد تاریخی به شمار می رود. می توان انتظار داشت که در حال حاضر نقدینگی از مرز ۳۰۰۰ هزار میلیارد تومان گذشته باشد. از سوی دیگر، بر اساس گزارش باتک مرکزی نرخ سود شیانیه بین بانکی از محدوده هدف ۲۲ درصدی بالاتر رفته و بررسی های میدانی نیز از ارقام بالاتری حکایت می کند. به نظر می رسد با اقدامات باتک مرکزی در زمینه افزایش نرخ سپرده قاتونی باتک ها و امتناع از پولی کردن کسری بودجه، نرخ های سود به طور طبیعی در مسیر افزایش قرار گرفته اند. از منظر بودجه دولت نیز گزارش ۷ ماهه منابع و مصارف منتشر شد که بر اساس آن هر چند توازن بودجه در سطح ۳۰۰ هزار میلیارد تومان برقرار شده اما ۴۰ درصد منابع از محل فروش اوراق بدهی (۳۰ درصد) و سهام (۱۰ درصد) تامین شده است.

بورس در این ماه نیز تشابه بسیار زیادی به مهرماه داشت، در هفته اول این ماه نیز شاخص کل بورس تهران در محدوده منفی حضور داشت، در چهارمین روز از این ماه شاخص با اکت ۲/۷ درصدی مواجه شد. به عبارتی دیگر معامله گران بازار سهام طی ۶ روز متوالی منتهی به ۴ این شاهد اکت ۱۳ درصدی شاخص کل بورس تهران بودند. این اکت بی سابقه زمینه ورود تماگر اصلی به رقمی کمتر از یک میلیون و ۴۰۰ هزار واحدی را فراهم کرد. البته در مهرماه نیز به شاخص به این رقم نیز رسیده بود، تنها دو روز بعد شاخص با ۲۰۰ هزار واحد کاهش به رقم یک میلیون و ۲۰۰ هزار رسید.

در این میان سنگین شدن صف های فروش و نبود خریدار سبب کاهش ارزش معاملات بازار سهام به کمتر از ۳ هزار میلیارد تومان شد. فروش سهام و خروج سرمایه گذاران از جریان معاملاتی بورس و قریب بورس در حالی روی می دهد که شاخص ها به ایتنای تایستان رسیده اند. درست زمامتی که صاحبان نقدینگی به ثبت نام در سامانه سجام و صف کشیدن مقابله دقاتر پیشخوان درخواست احراز هویت و دریافت کد بورسی داشتند. سیقت سهامداران از یکدیگر در ورود به بازار و اکنون هیجان در فروش سهام و خروج از گردونه معاملات نشان از خلأ تحلیل میان سرمایه گذاران دارد. تحلیلگران معتقدند که متهم اصلی زمامتیر شدن ابرتوسان سهام است. دامنه نوسان محدودی که در همان ثانیه های ابتدایی پیش گشایش، صف های فروش را سنگین می کند و مجال خروج به سهامدارانی که تمایل به ماندن در این بازار را ندارند، نمی دهد. جایی که کل سرمایه حقیقی خارج شده از گردونه معاملات سهام در روزهای اصلاحی بورس تهران مساوی است با پولی که تنها در ۱۴ روز کاری (از ۳۰ تیر تا ۱۹ مرداد) جذب سهام شده بود. در این شرایط تنها

در احتمال بازگشت به پرچام یا قطعی شدن انتخاب جو بایدن به عنوان رئیس‌جمهور منتخب آمریکا و در کنار آن چراغ سبز به بررسی مجدد لوایح مربوط به FATF سیب شکل‌گیری انتظارات برای تقلیل ریسک‌های سیستماتیک شده است. موضوعی که هرچند برای کل اقتصاد تکتی‌های مثبت قلمداد می‌شود، اما بورس تهران که عمدتاً چشم به انتظارات تورمی دوخته بود، واکنشی عکس به آن نشان می‌دهد. از این رو بورس‌بازانی که بعضاً در اوج قیمت سهام و P/E حدود ۲۵ واحد وارد این بازار شده‌اند، هراسان بهانه لازم را برای فروش دارایی‌های خود پیدا کرده‌اند.

در این جا چند سوال از سیاستگذار مطرح می‌شود: سوال اول این است که دلیل این همه نوسان در این بازار چیست؟ سوال دوم این که آیا زمان اصلاحات این بازار فرا ترسیده؟ و سوال بعدی این است که فعالان این بخش حقیقی و حقوقی‌ها باید چه رفتاری را پیش بگیرند؟ همانطور که در بالا ذکر شد می‌توان از محدودیت خودساخته دامنه نوسان به عنوان اصلی‌ترین دلیل زمتیر شدن ابرنوسان سهام تام برد. هر چند کارشناسان خیره سهام به مراتب پر لزوم حذف قوانین زانندی که خود عمل ایجاد هیچان در بازار هستند، تاکید کرده اند اما سیاست‌گذار بی توجه به نظرات کارشناسانه بر ادامه مسیر غلط گذشته پافشاری می‌کند. در صورت نبود این محدودیت خودساخته، رشد ۳۰۰ درصدی سهام تنها در مدت کوتاه چهار ماهه بعید به نظر می‌رسید و در زمان اصلاح که لازمه یک رشد پرشتاب است نیز شاید در یک روز معاملاتی با اقت حداقلی، بازار و قیمت‌ها به تعادل می‌رسید.

این محدودیت اما اصلاح بازار را همانند صعودش فرسایشی کرد و برای حدود ۴ ماه ضمن کاهش قیمت‌ها، تقد کردن سهام را به کاری سخت و بعضاً غیرممکن تبدیل کرد. در حال حاضر اما به نظر می‌رسد بهترین زمان برای پایان این لجاجت و سر و سامان دادن به بازاری است که براساس آخرین آمار بیش از یک چهارم جمعیت کشور در آن سهامدار هستند. با توجه به نظرسنجی رسمی که از مدیران نهاد های ملی عضو کانون نهاد های سرمایه‌گذاری، شرکت های کارگزاری و فعالان بازار سهام صورت گرفته است، مشخص شده که بیش از ۹۰ درصد فعالان حرفه‌ای بازار سهام معتقدند دامنه نوسان باعث افزایش صف و هیجانات کاذب خواهد شد. از این رو باید سیاستی تعریف شود که سه هدف مهم بازار اعم از نقد شودگی، شفافیت و ارتقای ظرفیت تامین مالی در اقتصاد کشور را محقق نماید.

در اولین روز از آخرین ماه پاییز نیز مسیر شاخص مسیر صعودی بود و ارزش معاملات به اوج سه ماهه رسید؛ به عبارتی دیگر جدالی نفس‌گیر در بورس تهران رقم خورد و بدین ترتیب هفتمین صعود متوالی شاخص بورس نیز ثبت شد. در این روز سهام با رشد ۱/۶ درصدی به محدوده یک میلیون و ۳۶۶ هزار واحدی صعود کرد. تقلیل سنگین میان خریداران و فروشندگان، ارزش معاملات خرد این بازار را به اوج سه ماهه رساند. مهم‌ترین عامل صعودی در این بازه را می‌توان علاوه بر جذابیت قیمت‌ها، بهبود عملکرد بازارهای جهانی به عنوان محرک جدی شرکت‌ها عنوان نمود.

یکی از مخرب‌ترین عوامل تمامی بازارها را می‌توان عملکرد سفته‌بازان در شبکه‌های اجتماعی عنوان کرد، شبکه‌هایی که منبع و میدا مشخصی ندارند ولی مورد توجه برخی از تازه واردان بازار قرار می‌گیرند، این کاتال‌ها که خود را کارشناسان این بازار عنوان می‌کنند با آدرس دهی غلط سعی در رسیدن به اهداف سودجویانه خود دارند، شناسایی این اشخاص و ارکان دشوار نیست، از این رو که تمامی تحلیلگران موفق و ینام در حوزه بررسی بازار تام آشنا و مورد وثوق هستند و کافی است که در مراجع معتبر آنان را یققت. در غیر این صورت پارازیت‌های ارسالی از سوی این افراد می‌تواند در مجموع به تهدیدی برای معامله‌گران سهام تبدیل شود. در این میان بررسی‌ها مویید آن است که به رغم سرازیر شدن پول حقیقی به گردونه معاملات سهام، این بازار همچنان تیزمنند تگاهی ژرف تر تسیت به تحولات پیش رو است و همین امر سیب می‌شود تا تحلیل آن به خصوص در بعد رفتاری و همچنین مواجهه بورس اولی‌ها با تحلیلگران حرفه‌ای از اهمیت بسیاری برخوردار باشد. شاخص بورس تهران پس از یک مارا تن ۶۲ روزه کاهش، توانست خود را در مسیر افزایشی ببیند.

از ۲۰ آبان ماه که شاخص یک میلیون و ۲۱۱ هزار و ۹۲۵ واحد بود تا بیست و دومین روز از آذرماه که شاخص بر روی یک میلیون و ۵۲۷ هزار و ۴۵۱ واحد قرار داشت، ۲۲ روز کاری مسیر صعودی برای این بازار رقم خورد، اما در ادامه آذر ماه، مجدداً شاخص در مسیر بازگشت قرار گرفت. بر این اساس در بیست و چهارمین روز از آذر شاخص بورس به کاتال یک میلیون و ۴۰۰ هزار بازگشت. بررسی‌ها نشان می‌دهد که اگر با ثبت هر رشد قیمتی، برخی معامله‌گران سریعاً دست به فروش‌نزنند روند بازار شرایط یا ثبات تری را دنبال خواهد کرد. در این بازه و در همان دقایق ابتدایی بزرگان بازار با فشار فروش شاخص را با اقت بیش از ۱۸ هزار واحدی مواجه نمودند. تا در نهایت معاملات آن روز تا لار شیشم‌های با اقت ۰/۸ درصدی شاخص کل و عقیرد ۰/۲ درصدی شاخص هجوزن به پایان رسید. این در حالی است که در ۱۴ روز معاملاتی گذشته، این تماگر که به عنوان نماینده شرکت‌های کوچک بازار نیز شناخته می‌شود، مداوم در مدار صعودی حرکت می‌کرد. این روند کاهش

بازار ارز

مسیر دلار در پاییز

در هفته آخر شهریور و در تاریخ بیست و پنجم این ماه، دلار صعودی بی سابقه ۳ هزار تومان در یک روز را تجربه نمود، در ابتدای پاییز و در اولین روز از این فصل قیمت هر دلار در کانال ۲۷ هزار تومان قرار داشت، در این روز هر دلار به قیمت ۲۷ هزار و ۲۰۳ تومان معامله شد که بالاترین رقم دلار تا قبل از تابستان ۹۹ بود، ولی این جا پایان کار نبود؛ قیمت دلار در ۱۰ روز ابتدایی مهر ماه روند صعودی خود را حفظ نمود؛ در پایان دهمین روز از مهر قیمت هر دلار ۲۸ هزار و ۹۰۴ تومان ارزش گذاری شد.

اما در روزهای دوازدهم و سیزدهم مهرماه شاهد دو نوسان کاهشی برای دلار بودیم که قیمت را تا سطح ۲۶ هزار ۹۹۵ تومان کاهش داد، در همین روز سکه نیز شاهد شدیدترین ریزش قیمتی از تاریخ ۱۹ مردادماه بود، به این شکل که در این روز سکه به میانه کانال ۱۳ میلیون تومانی رفت. شاخص کل بورس تهران نیز با اکت ۱/۵ درصدی مواجه شد. از نگاه کارشناسان، نزدیک شدن به موعد انتخابات آمریکا و چند دستگی تحلیل‌ها در خصوص تبعات آن عمده عوامل تأثیرگذار بر این اکت بودند. ولی در حالت کلی می‌توان گفت که مهمترین دلیل نوسان بازارها در سال جدید کاهش نرخ سود سپرده بانکی بود. در واقع با پایین آمدن نرخ‌ها در بازار پول در ابتدای سال و رشد یک باره بازار سهام، عده زیادی پول‌های خود را از بانک خارج کردند و به سوی بورس بردند. با ریزش بازار سهام و با توجه به نبود جذابیت در بازار پول، این بار اقرار به سوی بازار ارز و سکه روانه شدند و نوسانات شدیدی دامن این بازارها را گرفت. و با کاهش قیمت سکه و دلار نیز

عده زیادی پدتیال بازار امن‌تری مانند مسکن می‌گردند. در گامی دیگر سیاست‌گذار یا جذاب‌سازی اوراق‌یرای کنش‌رل تقدینگی اقدام نمود: سیاست‌گذار یا ایجاد بازار یدهی در سال ۹۹ گام ینندی در جهت جلوگیری از استقراض دولت از بانک مرکزی برداشت؛ بازار یدهی می‌تواند تا حد زیادی مانع از پولی شدن بودجه شود. از سوی دیگر یکی از مهم‌ترین مسائلی که در ماه‌های اخیر زمینه‌ساز یاال رفتن توسانات در بازار ارز و سکه شد، جوسازی‌های روانی تسیت به اقدامات آمریکا در مورد مکتبیزم ماشه بود. در کنار این صحت‌های زیادی در مورد تحریم کل نظام مالی ایران مطرح شد. یا این حال بیشتر کارشناسان اعتقاد دارند که آمریکا مهم‌ترین تحریم‌های خود را در گذشته اعمال کرده است و اقدامات یدعی این کشور بیشتر از جنبه واقعی، آثار روانی داشته است. در چنین شرایطی به نظر می‌رسد توجه به بحث انتظارات آحاد اقتصادی و اقراد جامعه تسیت به گذشته اهمیت ویژه‌تری پیدا کرده است. در واقع سیاست‌گذار هم باید در بحث انتظارات سعی کند تسیت به اقدامات طرف مقابل واکنش نشان دهد.

از این رو این کاهش دو روزه دوام نیلورد و دلار در بیست و هفتمین روز از مهرماه یا رقم ۳۱ هزار ۸۵۶ تومان معامله شد، این بالاترین رقم پرداختی یرای دلار در تاریخ دلار بود. اما دو روز بعد دلار تا کاتال ۲۷ هزار تومان پایین آمد تا یکی از کاهشی‌ترین توسانات بازار را طی دو روز رقم بزند. پس از انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، یا انتخاب شدن یلیدن به عنوان ریاست جمهوری این کشور قیمت دلار تا کف ۲۳ هزار تومان پایین آمد که این کاهش ۲۰ روزه را می‌توان تاریخی‌ترین کاهش این بازار عنوان نمود.

پوند نیز شرایطی مشابه دلار داشت این ارز در ابتدای مهر ۳۵ هزار و ۷۲ تومان معامله می‌شد و در هفته اول مهر مسیر افزایشی را دنبال نمود اما طی دو روز در دهمین روز از مهر کمتر از دو هزار تومان از ارزش خود را از دست داد. ولی مجدد در پی افزایش تنش‌های پیش از انتخابات مسیر افزایشی را در دستور قرار داد تا نهایت در بیست و هفتمین روز از مهر قله ۴۱ هزار و ۸۴۶ تومان قرار گرفت البته پوند یرخلاف دلار و یورو توانست در چهارم آذر ماه نیز به این قله برسد.

در آخرین روز از آذر ماه حواله درهم به قیمت ۷ هزار و ۱۰۰ تومان معامله شد، که این موضوع موجب سیگنال کاهشی به بازار ارز بود. فعالان این بخش معتقد بودند نزول درهم به کاتال ۶ هزار تومانی می‌تواند به عنوان سیگنال نزول دلار به کاتال ۲۴ هزار تومانی باشد. عده‌ای از فعالان هم یلور داشتند، تغییر جو بازار و انتظارات به دلیل یرخی اخبار سیاسی، زمینه‌ساز نزول قیمت‌ها در بازار ارز شد. از نگاه این گروه، تلید موافقت مقام معظم رهبری یا تمدید زمان یررسی FATF در مجمع تشخیص مصلحت نظام نقش مهمی یر روی انتظارات بازیگران ارزی داشت. تصور معامله‌گران این بود که تمدید یررسی، زمینه‌ساز تصویب لویحی خواهد شد که گروه ویژه اقدام‌مالی از ایران درخواست کرده است.

بر این اساس سکه تمام بهار آزادی هم راه نزولی را برای حرکت انتخاب کرد و محدوده ۱۱ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان را از دست داد. سکه هم بیش از دو هفته بود که ارقام پایین‌تر از محدوده یادشده را تجربه نکرده بود. افت قیمت سکه در شرایطی رقم خورد که عده‌ای از بازیگران سنتی بازار اعتقاد داشتند، در آستانه شب‌یلدا، تقاضا برای سکه بیشتر خواهد شد و این مساله موجب می‌شود که بهای سکه افزایش پیدا کند. گروهی هم یاور داشتند که قیمت سکه شاید تحت‌تاثیر شب‌یلدا قرار نگیرد، ولی سکه کوچکی چون ربع‌سکه می‌تواند با افزایش تقاضا رویه‌رو شود و افراد از آن برای دادن هدیه به یکدیگر استفاده کنند.

گذشته ۲۵/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. این دومین خبری بود که در ماه‌های اخیر از افزایش فروش نفت ایران منتشر شد. پیش از این خبرگزاری رویترز هم از افزایش فروش نفت ایران خبر داده بود. افزایش فروش نفت می‌تواند درآمدهای ارزی دولت را افزایش دهد و موجب شود که بانک مرکزی با فراغ بال بیشتری از ذخایر خود برای مدیریت بازار ارز استفاده کند. این در حالی است که گفته می‌شود بانک مرکزی با کاهش درآمدهای نفتی بخشی از ارز کالاهای اساسی را تامین کرده است.

مسکن و خودرو نیز به نوسانات ارز واکنش نشان دادند، بررسی‌ها حاکی از آن است که معاملات آپارتمان در تهران در این فصل روند کاهشی به خود گرفت. کاهش نرخ دلار و قیمت سکه در هفته‌های پایانی فصل از یکسو و تداوم نزول شاخص در بورس تهران از سوی دیگر توانست جهت نیروهای موثر بر انتظارات در بازار ملک را تغییر دهد؛ در بازار خودرو نیز قیمت‌ها از ۳/۹ تا حداقل ۱۰ درصد نسبت به هفته قبل کاهش یافت. بر اساس آمارهای گمرک چین، این کشور در ماه سپتامبر ۶۷۸ هزار و ۱۳۳ تن نفت خام از ایران وارد کرد که نسبت به مدت مشابه در سال

رابطه صادرات با نرخ ارز

که تفکر تثبیت نرخ ارز که در بازه های تاریخی در کشور رقم می خورد، تنها در مقطعی جواب می دهد، این یار نیز این تفکر چندین ماه توان مقابله یا بازار را داشت، همان طور که در شماره های پیشین نیز ذکر شده بود این تفکر مانند فشرده کردن فنر می ماند و زمانی که این فنر رها شود، دلار از ۴۲۰۰ تومان تا ۳۲ هزار تومان نیز پیش خواهد رفت. و مهم ترین مصائب این توسلانات نیز تامین مواد اولیه، وارد کردن ماشین آلات سرمایه ای، ایجاد خطوط جدید تولید و زحمت تامین بازار داخل و مهم تر از همه دغدغه های تنظیم بازار خواهد بود. با این حال آمارهای وزارت صنعت نشان از رشد در برخی از بخش ها و افزایش اشتغال می دهد. حال به عبارتی می توان عنوان نمود که رمز پایداری اقتصادی ایران در دو سال گذشته ته در جلسات بی قایده سیاستمداران و بوروکرات ها، که در عملکرد سازوکارهای اقتصادی است که با اصلاح نرخ ارز به فعالیت اقبالند.

آماره های سرمایه گذاری در ایران نیز نشان از چرخش سرمایه گذاری ایرانیان داخل و خارج از کشور دارد چندی پیش با شرایط نرخ ارز برخی از ایرانیان حاضر در ایران در کشورهای اروپایی یا کاتادا سرمایه گذاری می نمودند ولی با شرایط واقعی شدن نرخ ارز شاهد حضور سرمایه گذاری های متعدد از ایرانیان خارج از کشور شده ایم، یا در مثالی دیگر شرکت های بازرگانی همواره اهتمام در واردات محصولات خارجی داشتند، حال به دنبال راهکاری برای تولید محصولات در داخل هستند و یا سرمایه گذاری در بخش خصوصی بخشی از محصولات را در داخل طراحی و پیاده سازی می نمایند.

همچنین بررسی ها نشان از آن دارد که دلار ۴۲۰۰ تومانی موجب کنترل شاخص قیمت ها شده و تورم کالاهای اساسی نیز همسو با دیگر کالاها تغییر کرده است. مطلق گزارشات مرکز آمار ایران، میزان رشد شاخص قیمت مصرف کننده از زمان تخصیص ارز ۴۲۰۰ تا پایان تابستان، ۱۱۹ درصد بوده است و اکثر کالاهایی که مشمول ارز ۴۲۰۰ بودند، هم تر از یا شاخص کل مصرف کننده رشد کردند. نکته قابل توجه این است که حتی پس از قطع ارز ۴۲۰۰ تورم برخی کالاها مانند گوشت نزولی شده و از سطح قیمتی این کالاها کاسته شده است. در ۶ ماه نخست سال جاری ۲/۵ میلیارد دلار سهمیه

تحلیلگران معتقدند که افزایش نرخ ارز کمک شایانی به عملکرد اقتصاد نسیت به زمان تثبیت نرخ ارز نموده است، البته این موضوع از نظر برخی کارشناسان محقق شده است. آقای دکتر افخه استاد دانشگاه چمران یکی از اشخاصی است که معتقد است با رشد نرخ ارز صادرات زیاد شده و واردات کم شده است. اما بررسی های حاکی از آن است که این سیاست گذاری در شرایط گشایش اقتصادی مانند فضای پسایر جام بهترین کارکرد خود را داشت. به عنوان یک مثال می توان به عملکرد کاملاً متفاوت شرکت های سیاحتی در ماه های گذشته اشاره داشت؛ این شرکت ها که همواره به دنبال تبلیغات داخلی بودند و مردم ایران را ترغیب به تورهای خارجی می نمودند، در حال حاضر برعکس بازاریابی خارجی را فعال نموده و به دنبال تنظیم تورهای ایرانی گردی هستند، این مثال مهم ترین مثال از چرخش خارج نمودن ارز به سمت وارد نمودن ارز است. و پدیده ای است با توجه به نرخ ارز مسافرین خارجی برای حضور در ایران هزینه هایی به مراتب پایین تر از کشورهای دیگر خواهند داشت.

صنعت، معدن و تجارت که روندی بسیار طولانی، غیرمنطقی و غیرعملیاتی است و در عمل این روش را فاقد تاثیرگذاری لازم کرده است». «تعیین مدت ۴ ماه برای ایفای تعهدات که برای بسیاری از گروه‌های کالایی غیرممکن و با توجه به شرایط تشدید تحریم‌ها انجام تکلیف در این مدت را غیرممکن می‌کند». «مکلف بودن آن دسته از صادرکنندگان که بخشی یا تمام تعهدات خود را ایفا نکرده‌اند به ایفای تعهدات در بازار دوم (سامانه تیما) به نرخ روز پایانی مهلت یا قیمت روز بازار (هر کدام کمتر باشد)»، «عدم شفافیت و تعیین تکلیف منطقی درخصوص پرونده‌های صادرات از محل ورود موقت»، «تعیین مالیات‌های سنگین به‌منظور حذف نرخ صفر مالیاتی صادرات و عدم عودت مالیات ارزش‌افزوده صادرکنندگانی که تعهدات خود را به هر علتی در زمان‌های اعلام شده ایفا نکرده‌اند»، «تشکیل پرونده‌های متعدد قضایی و تعزیراتی برای صادرکنندگان که در تاریخ صادرات کشور بی‌سابقه بوده است» و «عدم امکان پرداخت یا تمدید تسهیلات واحدهای تولیدی و تجار به دلیل عدم ایفای کامل تعهدات ارزی» مشکلاتی بود که از سوی او عنوان شد. قلیبیاف در خصوص ارز ترجیحی اظهار کرد: در سال ۹۷ یا ارز ۴۲۰۰ تومانی، کشور دچار چالش شد. رئیس مجلس شورای اسلامی افزود که در این بازه نیز هم با تخصیص ارز ترجیحی به نام مصرف‌کننده و به کام رانت‌خواران، منابع کشور به هدر رفته است. در این میان این روزها که همه به دنبال مقصر اصلی دلار ۴۲۰۰ تومانی هستند، مشکلات شرکت‌های تولیدی به دلیل عدم تخصیص ارز از سوی بانک مرکزی و عدم تامین کالاهای اساسی، تولید خود را به طور موقت تعطیل خواهند کرد. اما مقصر اصلی دلار ۴۲۰۰، خود این سیاست است. توزیع رانت قابل توجه دلار ۴۲۰۰، توسط هر دستگاه یا با هر مکانیزمی صورت گیرد، در نهایت منجر به شکست هم در «تجیره تامین منابع» و هم در «کنترل قیمت‌ها و کاهش نرخ تورم» خواهد شد. عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی نیز در شهریورماه سال جاری در مورد ارز ۴۲۰۰ تومانی اظهارنظر کرده بود. او در این باره گفته بود از اول یا این ارز ترجیحی مخالف بوده اما با وجود این در این خصوص تابع سیاست‌های دولت است. همتی هدف تخصیص این ارز ترجیحی توسط دولت را تامین کالاهای

ارزی تنها برای ۵ قلم شامل روغن خام، دانه روغنی، کنجاله سویا، جو و ذرت بوده است. از منظر آمار از اسفند سال ۱۳۹۶ تا شهریورماه سال ۱۳۹۹ قیمت مرغ که تحت تاثیر حمایت ارز ۴۲۰۰ قرار گرفته، به میزان ۱۳۵ درصد رشد کرده است. این در حالی است که تورم کل ۱۲۰ درصد رشد کرده است. گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نیز نشان می‌دهد تخصیص ارز دولتی موفق نشد باعث کنترل قیمت کالاهای اساسی شود. همچنین رئیس سازمان برنامه و بودجه در سالگرد آغاز سیاست ارز ۴۲۰۰ تومانی به تاموقق بودن این طرح اذعان کرد. همچنین خیرهای زیادی از رانت، سوءاستفاده و فساد به واسطه تخصیص نرخ ارز دولتی منتشر شد. با وجود تبعات سیاست مذکور در حوزه اقتصاد کلان و هزینه‌های اجرایی بالای آن، به نظر می‌رسد اجرای این طرح در سال ۹۸ لغو شده و سیاست‌های هدفمندتر و کاراتری برای حمایت از مردم و به خصوص اقشار ضعیف جایگزین این طرح شود. اما به زعم تمامی توصیه‌ها در راستای ائتلاف منابع ملی در این طرح دولت در سال ۹۸ نیز به ادامه اجرای این سیاست پرداخت. سیاست نرخ ارز دولتی در لایحه بودجه سال ۹۹ نیز دنبال شد. در بودجه سال جاری برای اختصاص ارز به کالاهای اساسی یا نرخ ارز ترجیحی ۱۰/۵ میلیارد دلار پیش‌بینی شده بود.

همان‌طور که شماره‌های پیشین نیز عنوان شده بود بازگشت ارز صادراتی نیز داستان‌های بی‌پایانی را نیز رقم زده؛ یخسنامه‌ها و دستورالعمل‌های مختلفی از سوی بانک مرکزی در این باره ابلاغ شده که به گفته صادرکنندگان، آنها را سردرگم کرده است و هر دستورالعملی تسببت به دستورالعمل ما قبل خود سختگیرانه‌تر بوده و تجار را برای بازگشت ارز بیش از پیش تحت فشار قرار می‌دهد. البته بخش خصوصی هم در این مدت منفعل نبوده و بارها پیشنهادهای خود را برای کاهش مشکلات بازگشت ارز مطرح کرده، ولی هیچ‌گاه این پیشنهادها از سوی سیاست‌گذار به اجرا در نیامده است. کیوان کاشفی، عضو هیات رئیسه اتاق ایران، در این نشست گزارشی درخصوص مشکلات صادرکنندگان ارائه داد. «محدود بودن روش‌های برگشت ارز به چرخه اقتصادی به ۲ سامانه تیما و سنا»، «محدود بودن تامین ارز واردات در مقابل صادرات به تاییدیه وزارت

کالای اساسی	مقدار ارز اختصاص یافته (میلیون دلار)	کالای اساسی	مقدار ارز اختصاص یافته (میلیون دلار)
ذرت	۱۶۲۲	گندم	۳۳۰
جو	۲۶۰	کود	۴۰
دانه های روغنی	۷۷۷	کاغذ	۳۰
روغن خام	۷۷۸	تجهیزات و ملزومات پزشکی	۶۱۵
کنجاله	۶۲۸	سایر	۱۳۷
دارو و مواد اولیه دارو	۹۸۵		

حسن روحانی رئیس‌جمهور در بیستمین روز از آبان در گزارشی پنج پیام مهم بودجه را «افزایش ارزش پول ملی»، «چشم‌انداز روشن اقتصاد»، «نگاه حمایتی به معیشت مردم»، «عدم اتکا به نفت» و «کوچک کردن دولت» بر شمرد. همچنین رئیس‌جمهور درباره ارز گفت: ارز را بر مبنای ۱۱ هزار تا ۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان منتظر قرار دادیم تا ارزش پول ملی ما بالا برود و در سال آینده این کار شدنی و امکان‌پذیر است. وی تأکید کرد هیچ کدام این‌ها آرزو نیست که این اقدام بر مبنای محاسبات دقیق انجام شده است. به نظر می‌رسد که مبنای صحبت‌های رئیس‌جمهور ارز ۴۲۰۰ تومانی که جای خود را به ۱۱ هزار تومانی داده است. همچنین برخی نیز تأکید کردند منظور نرخ رئیس‌جمهوری نرخ ارز ETS یا همان معاملات الکترونیکی است که نرخ بین ۱۷ هزار تومان یا همان نرخ ارز تیمایی و نرخ ارز ۴۲۰۰ تومانی است. در این خصوص سید کمال سیدعلی معلون ارزی اسبق بانک مرکزی عنوان کرد که این رقم عملی نیست، اگر هم عملی باشد برای اقتصاد کشور خوب نیست. بودجه یک برآورد است و این کف قیمت ارز است برای منبوع درآمدی دولت. شاید میانگین درآمد فروش ارز باشد کالاهای اساسی و فروش ارز تیمایی قیمت ارز اگر به زیر ۲۰ هزار تومان برسد خودش کار بزرگی است. در آخرین روز آذر ماه سید احسان خلدوزی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس در مصاحبه‌ای، به اراده دسته‌جمعی در نماینده‌های مجلس برای حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی از بودجه سال آینده اشاره کرد. تائب رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره به اینکه قوه مجریه هنوز با حذف ارز ترجیحی موافقت نکرده است. عنوان نمود که لزوم اصلاح رویه موجود یا یک شیپ تدریجی است.

اساسی با قیمت‌های پایین به دست اقشار پایین جامعه دانست. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در گزارشی خود در مورد تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی برای واردات کالاهای اساسی گفته بود که با توجه به عدم کفایت منابع ارزی حاصل از فروش نفت، تامین بخشی از ارز ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی از محل ذخایر بانک مرکزی صورت گرفته است. در صورتی که اگر بانک مرکزی مکلف به تخصیص ذخایر نقدشونده خود به قیمت ۴۲۰۰ تومان نبود و می‌توانست این بخش از ارزها را به قیمت تیمایی عرضه کند، قادر بود میزان بیشتری از پایه پولی افزایش یافته ناشی از خرید ارز صندوق توسعه ملی را کاهش دهد و از این رو باعث کاهش تورم شود.

اساساً چرا نرخ ارز افزایش پیدا می‌کند که پیامد آن، این همه اتفاق نامطلوب دامن اقتصاد را بگیرد؟ بحث‌های اغلب کارشناسان به گوت‌های است که گویا نرخ ارز متغیری برون‌زاست و سایر متغیرهای اقتصادی (نرخ تورم، نرخ رشد اقتصادی بدون نفت و...) همگی درون‌زا و تابعی از رفتار نرخ ارز هستند. در دهه ۸۰ شمسی، درآمدهای فراوان نفتی و سیاست تثبیت نرخ ارز سبب شد تاثیر متغیرهای اقتصاد کلان بر نرخ ارز، پنهان شود و درآمدهای نفتی به‌عنوان تنها عامل موثر بر نرخ ارز مورد توجه قرار گیرد. در دهه ۹۰ شمسی نیز وقوع تحریم‌ها سبب شد افزایش نرخ ارز به‌طور کامل به تحریم‌ها تسبب داده شود و نقشی برای سایر متغیرهای اقتصاد کلان در نظر گرفته نشود. اما آیا این تمام ماجراست؟ اگر کشور ما نفت و گاز نداشت و البته هیچ‌گاه تحریم نمی‌شد، آیا باز هم تصور می‌شد نرخ ارز متغیری برون‌زاست و سایر متغیرهای اقتصاد کلان تاثیر چندانی بر آن ندارند؟ در واقع، تحولات نرخ ارز معلول تحولات سایر متغیرهای اقتصادی است. مطابق نظریه برابری قدرت خرید، شکاف تورم داخلی و خارجی سبب افزایش نرخ ارز در بلندمدت می‌شود. متغیر دیگری که بر نرخ ارز موثر است، رشد نقدینگی است. عامل دیگر سرعت گردش پول است. و دلیل آخر را نیز می‌توان رشد اقتصادی غیرنفتی عنوان کرد.

بازار انرژی

پتروشیمی در رونق یا سراب

در این فصل بازار پلیمرها شرایط بسیار مطلوبی را تجربه نمود به شکلی که می توان در تاریخ فعالیت بازار پلیمرها آن را کم سابقه دانست. البته کشف قیمت این بازار بسیار مشکل است و نمی توان تنها به اعداد ارقام غیر موثق برخی از سایت های خیرگزاری اکتفا کرد. به عبارتی رهگیری واقعیت های بازار به شدت پیچیده است این در حالی است که نرخ های فعلی در بورس کالا به رکوردهای تاریخی خود دست یافته است، آن هم در شرایطی که فاصله قیمت دلار آزاد و تیمایی احتمال استمرار رشد قیمت ها را در بر دارد. از سوی دیگر واقعیت های دردناکی کشف شده و گواهی می کند که تنها افزایش قیمت تمام شده را در بر خواهد داشت. و به عبارت ساده تر محصولات نهایی در قالب بازارها از قیمت تمام شده تا هزینه بسته بندی و حتی هزینه تعمیر و نگهداری واحدها همگی یا چند تکانه افزایشی قدرتمند رو به رو شده اند که در نهایت، آینده ی به شدت پیچیده ای را ترسیم می کند. در شرایطی که روند افزایشی بهای آزاد ارز به گونه ای استمرار یافته که حتی تعدیل نرخ به صورت محدود یا موقتی نیز کمکی به حال بازار نخواهد کرد و باید تنها منتظر ماند و رشد قیمت ها را نظاره گر بود؛ این شرایط برای تیمه دوم امسال به شدت نگران کننده خواهد شد.

موضوعی که ورود واحدهای پالایشی جدید را به عرصه رقابت دشوار کرده است و اخیرا شاهد از دور خارج شدن برخی طرح های پالایشی بزرگ نیز بوده ایم. پالایشگاه های اروپایی در حال حاضر با حداقل ظرفیت خود ادامه فعالیت می دهند. وال استریت ژورنال نیز در گزارشی عنوان نمود: دنیا به یک کاهش ظرفیت ۱۰ درصدی در زمینه تولیدات پالایشگاه ها نیاز دارد. یکی دیگر از دلایل مخالفین ساخت پالایشگاه نیز همین امر است. بر اساس تحقیقات موسسه Bernsein میزان بهره برداری پالایشگاه ها در ماه مه سال جاری میلادی کمترین رکورد خود یعنی ۶۷ درصد را تجربه کرد و حاشیه سود را تا ۱/۷۵ دلار بر پشکه کاهش داد. این رقم در حالی رقم خورد که در سالیان گذشته حاشیه سود نزدیک به ۷/۵ دلار بر پشکه بود. تحلیلگران معتقدند تنها دلیلی که می توان برای فعالیت در این بخش آورد وجود نفت فراوان در ایران است. اما این سوال مطرح می شود که وجود خوراک فراوان در کشور می تواند توجیه کننده ساخت پالایشگاه، آن هم با تکیه به سرمایه مردم باشد؟ قطعاً پاسخ به این سوال، خیر خواهد بود، مگر آن که برنامه هایی از پیش تبیین شده باشد.

دهند تا پالایشگاه جدید بتواند کار کند. اگر استارت ساخت یک پالایشگاه همین امسال زده شود، چه زمانی به بهره برداری خواهد رسید؟ پاسخ در بهترین شرایط مالی و عملکردی ۵ سال است، ولی نمونه های بسیار کمی وجود دارد که در این بازه پالایشگاهی به بهره برداری رسیده باشد. به عنوان مثال پالایشگاه آناهیتا که بعد از گذشت حدود هشت سال از تعریف طرح آن، پیشرفت خاصی نداشته است یا توجه به تیره بودن چشم انداز تقاضای نفت خام و رشد انرژی های تجدیدپذیر، حضور قوی تر در بازار نفت خام منافع ایران را بیشتر تضمین خواهد کرد. فعالان این بازار معتقدند که نفت در غروب اقتصادی به سر می برد، به عبارتی دیگر انرژی های تجدید پذیر جای نفت را خواهند گرفت و تعلق ایران در فروش نفت، ممکن است باعث شود تا ما زمان را از دست بدهیم. شاید نفت ۵۰ تا ۱۰۰ سال دیگر نیز ادامه داشته باشد اما به جای رشد، کاهش خواهد داشت، و این موضوع به معنای این است که به بازیگران جدیدی نیاز نیست.

با بررسی طرح های پیش رو در جهان متوجه خواهیم شد که در حال حاضر هیچ طرح پالایشگاهی در جهان در حال اجرا یا برنامه ریزی نمی باشد. اما در حالت کلی طرح های پالایشگاهی طرح های زود بازده یا با بازدهی بالایی نیستند و در حالت کلی کمتر دیده شده که به غیر از دولت ها اشخاص یا شرکت ها روی آن ها سرمایه گذاری نمایند. این طرح ها حتی با این دلایل هم زمانی توجیه پذیر بوده اند که بازار نفت خام و تقاضای آن در شرایط متفاوتی قرار داشت. به عبارتی صحیح تر می توان عنوان کرد که بازار تقاضای محصول تولیدی از اهمیت بسیار بالاتری نسبت به ماده اولیه برخوردار است.

با در نظر گرفتن عملی موارد فوق آیا تکنولوژی و منابع لازم و کافی برای انجام این کار وجود دارد؟ آیا یا توجه به شرایط فعلی اقتصادی و سیاسی کشور چالش های جدیدی وجود دارد؟ برای ساخت پالایشگاه یا سایر استانداردها ۴۰۰ هزار بشکه چیزی حدود ۲۰ میلیارد دلار سرمایه نیاز است. حال اینگونه سوال را مطرح می کنیم آیا اولویت کشور شروع طرح های پالایشی یا منابع ۲۰ میلیارد دلاری بدون توجه به بازار آن است یا خیر. در حال حاضر مازاد عرضه محصولات پالایشی به معضل جدید این صنعت تبدیل شده است. در چنین شرایطی آیا ورود ایران به بحث پالایشگاه سازی منطقی است؟ جواب خیر است؛ به این دلیل که احتمال بسته شدن پالایشگاه های ضررده یا خیلی قدیمی بسیار قریب و الوقوع است. در چنین شرایطی پالایشگاه ها به صورت جمعی باید میانگین بهره برداری خود را کاهش

بهای نفت کوره در بازارهای جهانی در سه ماهه پاییز

شعاری که تبدیل به واقعیت شد

تحریم های ظلمانه علیه ایران، کاهش ارزش پول ملی و افزایش قیمت دلار همگی دلایلی هستند که ایده مبارزه با خام فروشی نفت به حقیقت پیوندد. این موضوع در شرایطی میسر شد که اقول ستاره پالایشگاه سازی ای که در دنیا در حال رقم خوردن بود، سرانجام با تمام موافقان و مخالفانی که وجود داشت «قانون حمایت از توسعه صنایع پایین دستی نفت خام و میعانات گازی یا استفاده از سرمایه گذاری مردمی» در سال گذشته تصویب شد. گسترش پالایشگاه ها منجر به گسترش آلودگی در سراسر کشور خواهد شد. ایمان ناصری، مدیر بخش خاورمیانه موسسه مشوره نفت و گاز FGE در تشریحی گفت: مشکلات این صنعت بررسی شد و مهم ترین موانع پیش رو شیوع ویروس کرونا است، در چنین شرایطی رقابتی سخت میان واحدهای پالایشی منطقه اروپا یا واحدهایی که در سال های اخیر در اقتصادهای توظهور احداث شده اند، در جریان است. از سوی دیگر اخیرا اقتصادهای توظهور واحدهای پالایشی خود را ساخته اند و ظرفیت مازاد ایجاد کرده اند.

بودجه بدون نفت

حراج اوراق دولتی، درآمدهای مالیاتی و واگذاری اموال دولتی جایگزین‌های نفت در بودجه سال ۹۹ بوده‌اند. تفاوت این نوع تأمین بودجه با روش قبلی عدم تورم و پول پاشی است، به این ترتیب این روش می‌تواند به

حدود ۷۱ هزار میلیارد تومان یا مکاتیزم حراج به فروش رفته است. اگر کل درآمدهای دولت از محل منابع عمومی را ۵۷۱ هزار میلیارد در نظر بگیریم، برای تیمسال نخست سال ۹۹، عدد ۲۸۶ هزار میلیارد به دست می‌آید. از این عدد رقمی معادل یا ۹۰ هزار میلیارد تومان از محل فروش اوراق در تیمسال اول محقق شده است که رقم نسبتاً مطلوبی محسوب می‌شود. همچنین روندهای مالیاتی دولت نشان می‌دهد که برای تیمسال دوم که وضعیت بهتری نسبت به تیمسال اول دارد، می‌توان پیش‌بینی کرد که حداقل ۱۰۰ هزار میلیارد تومان در تیمه نخست سال ۹۹ از طریق مالیات، حاصل شود. فروش اموال منقول و غیرمنقول در قالب واگذاری اموال و دارایی‌های دولتی نیز رقمی نزدیک به ۵۰ هزار میلیارد تومان از این محل شده است. طبق بررسی‌ها دولت در تیمه نخست سال ۹۹ رقم ۳۳ هزار میلیارد تومان از فروش دارایی‌های خود کسب کرده است. این رقم عملکرد نسبتاً مناسب دولت را در این زمینه نشان می‌دهد.

عنوان مکاتیزم درآمدی در تیمه دوم امسال نیز در نظر گرفته شود. در بودجه سال ۹۹ دولت رقمی معادل ۵۷۱ هزار میلیارد تومان از محل منابع عمومی نیاز دارد تا بتواند هزینه‌های خود را پوشش دهد. اگر دولت نتواند برای تأمین منابع عمومی خود این رقم را پاس‌خگو باشد، به ناچار باید به استقرار از بانک مرکزی و سایر بانک‌ها روی آورد. این موضوع در هر دو صورت باعث افزایش پایه پولی کشور می‌شود. در نهایت رشد پایه پولی یا یک وقفه روی تقدینگی اثر می‌گذارد و تقدینگی هم روی تورم اثر می‌گذارد. در نتیجه اوضاع تورم تشدید می‌شود، بنابراین این موضوع شرایط سختی برای دولت و مردم حاصل می‌کند. وزارت امور اقتصاد و دارایی اعلام کرده است که در تیمسال نخست سال ۹۹ به منظور کسب درآمدهای دولتی، ۹۰ هزار میلیارد تومان اوراق منتشر کرده است. که از آن

بهای نفت خام و نفت برنت در بازارهای جهانی در سه ماهه پاییز

بنزین

طرح جدید نمایندگان مجلس بر روی بنزین روتعمایی شد، در این طرح سهمیه بندی بر مبنای فرد است و نه خودرو. سهمیه بندی بر مبنای خودرو کاملاً غیرعادلانه است و به نفع دهک های بالاست و به افرادی که اعضا دارای چندین خودرو هستند یارانه بیشتری می رسد و طبقات فقیرتر و فاقد خودرو از یارانه مستقیم بی بهره می مانند. در این طرح مردم می توانند سهمیه مازاد خود را بفروشند اگر آزادی مبادله به رسمیت شناخته شود، به ناچار بازار غیررسمی و غیرقانونی شکل خواهد گرفت چه بهتر که به این بازار رسمیت داده شود، ولی در این میان نقاط ضعفی نیز قابل مشاهده است، قیمت بنزین در این طرح هزار تومان طرح ریزی شده و تسهیل به طرح قبلی ۵۰۰ تومان کمتر است، که دو ایراد به آن وارد است، نخست این که مردم به بنزین ۱۵۰۰ تومانی عادت کرده بودند و دو این که این مبلغ نمی تواند کسری بودجه را پوشش دهد از این رو افزایش این قیمت دور از ذهن نخواهد بود. میزان سهمیه در نظر گرفته شده برای هر فرد ایرانی ۳۰ لیتر در ماه است که یاد در نظر گرفتن ۸۴ میلیون ایرانی، به معنی افزایش شدید در میزان سهمیه بندی فعلی است (در مقایسه با وضعیت فعلی که ۶۰ لیتر بنزین سهمیه ای در ماه به حدود ۲۲ میلیون خودرو تخصیص می یابد). این موضوع ممکن است باعث افزایش کسری بودجه دولت شود و آثار مثبت طرح را با تورم تهفته خود خنثی کند و ضمناً منایعی را که فعلاً از محل صادرات بنزین جایگزین صادرات نفت شده است از بین ببرد. بنابراین بهتر است همین میزان فعلی سهمیه برای خودروها مبنای سهمیه بندی بین شهروندان شود.

تن برسد که ارزش معاملات را به ۳۴ هزار و ۷۶۵ میلیارد تومان ترقی داد. به عبارت ساده تر ارزش معاملات یک روز «روپایی» در بورس انرژی به ۶ هزار و ۶۰۰ تومان، ۱/۲۲ میلیارد دلار بوده است. این درحالی است که نرخ مورد دلار محاسبه در آمارهای اعلامی بورس انرژی ۲۷ هزار و ۸۴۲ تومان بوده است، بنابراین رقم قطعی صادراتی برای کشور میزان یک میلیارد و ۲۴۸/۱۶ میلیون دلار خواهد بود که رقمی غیرمنتظره برای اقتصاد ایران است. به کمک این معاملات شاهد بودیم ارزش معاملات کل در مهرماه سال جاری در بورس انرژی بر اساس آمارهای اعلامی ۲۸ هزار و ۷۷۰ میلیارد تومان بوده که بزرگ ترین رقم ثبت شده در تاریخ معاملات ماهانه این بازار رسمی است.

۱/۲ میلیارد دلار رقم بزرگترین معامله روزانه در بورس انرژی بود که در انتهای مهرماه رقم خورد، این محموله های صادراتی بنزین یا حداقل قیمت ۶ هزار و ۶۰۰ تومان بر هر لیتر به ارزش یک میلیارد و ۲۴۸ میلیون دلار به مقاصد زمینی و دریایی موجب شد تا مهرماه طلایی بورس انرژی به ثبت برسد تا ارزش معاملات این ماه در نهایت به ۲۸/۷۷۷ هزار میلیارد تومان بالغ شود که بالاترین رکورد این بازار است. بیشترین معاملات در بازار سرمایه تاکنون رقمی نزدیک به ۳۰ هزار میلیارد تومان در بورس اوراق بهادار بوده است. این معامله بنزین موجب شد تا حجم معاملات روز پایانی مهرماه در بورس انرژی به ۳ میلیون و ۹۱۴ هزار

با توجه به این مدل سیاست گذاری این سوال مطرح می شود که آیا افزایش قیمت بنزین به موقع بود؟ یا در سوالی دیگر می توان عنوان کرد آیا این تحوه سهمیه بندی و تغییر قیمت بنزین و اجرای غافل گیرانه آن بهترین روش بود؟ از منظر تگارتده اگر به قبل از این تاریخ برگردیم سیاست گذار هیچ کدام از این اشتباهات را تکرار نخواهد کرد. و سیاست افزایش تدریجی قیمت بنزین را در دستور کار قرار خواهد داد. این سیاست گذاری اشتباه فرصت سوزی و سرمایه سوزی را به همراه دارد. قیمت گذاری دستوری و تورم مزمن ثمره ای جز این نخواهد داشت. اجراهای غافل گیرانه نوعی بی اعتمادی را به شهروندان القا می کند و موجب دلخوری خواهد شد. تجربه تکراری سهمیه بندی (به تقلید از دولت وقت در ۱۳۸۶) و اجرای غافلگیرانه

مصرف آن تغییر نخواهد کرد. برخی از تحلیلگران نیز در تلاش هستند که بگویند افزایش قیمت بنزین باعث گرانی کالاها و خدمات می شود، در حالی که این رشد نقدینگی (به بیان عامیانه چاپ پول) است که باعث رشد تورم در سال ۹۹ شده است. بررسی های تاریخی نشان از آن دارد تغییر قیمت یک کالا (هرچند فراگیر و هرچقدر اساسی) برای مدت کوتاهی شیبه افزایش قیمت ها (تورم) را تند کرده ولی پس از مدتی رشد قیمت ها به همان سطح معمول رشد حجم پول برمی گردد.

(به تاسی از حسنعلی منصور در ۱۳۴۳) بدون درس گرفتن از عواقب اجتماعی آن در سال های ۴۳ و ۸۶ مثال هایی واقعی از این جریان هستند. در صورتی که بهتر بود، وقتی قرار است مبلغ افزایش قیمت را به طور مساوی بین شهروندان بخش کنیم، ابتدا پرداخت ها صورت می گرفت و سپس قیمت ها افزایش می یافت تا حس اعتماد به سیاست گذار (حتی به صورت روانی) خدشه نیابد. البته نکات مثبتی نیز در این طرح بود که مهمترین آن کاهش مصرف از حدود روزی ۹۵ میلیون لیتر تا ۷۵ میلیون لیتر پایین آمد که مقدار قابل توجهی است. و این تغییر پاسخی برای تحلیلگرانی است که مدعی هستند که بنزین کالایی «بی کشش» است و هر چقدر قیمت آن تغییر کند

بهای گازوئیل در بازارهای جهانی در سه ماهه پاییز

زمزمه‌هایی از افزایش قیمت‌ها در سال آینده به گوش می‌رسید، شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران، بدون اطلاع و اعلام قبلی، در نیمه شب ۲۴ آبان ۱۳۹۸ اعلام کرد سهمیه بندی بنزین دوباره بازگشته است و قیمت هر لیتر بنزین سهمیه ای ۱۵۰۰ تومان و نرخ هر لیتر بنزین آزاد از هزار به ۳ هزار تومان افزایش یافت. افزایش قیمتی که حتی رئیس جمهور اعلام کرد از تاریخ اجرای آن اطلاعی نداشته است و صبح جمعه همچون مردم عادی خیر به گوشش رسیده است. این تغییر قیمتی غیرمنتظره بار دیگر با اعتراضات و اغتشاشات گسترده ای در شهرهای مختلف ایران رویه رو شد. با توجه به همین تجارب تاریخی می‌توان دریافت که افزایش قیمت بنزین به صورت سالیانه و رشد حداقلی راهکاری مناسب تر از رشد های این چنینی است.

بر این اساس در ابتدا پس از افزایش ۵۰ درصد قیمت بنزین سهمیه و ۲۰۰ درصد بنزین آزاد در هفته آخر آبان ۹۸، تورم ماهانه آذر ۱/۶ درصد بیش از تورم آبان شد اما در ماه های بعد یا سقوط تورم، تورم کالاها و خدمات مصرفی حتی کمتر از قبل از اجرای افزایش قیمت بنزین شد. برخی افزایش قیمت‌ها در اسفند، بهار و تابستان را معلول گرانی بنزین می‌دانند در حالی که می‌دانیم انتظارات تورمی ناشی از شوک افزایش قیمت یاقاصله در لحظه افزایش رخ می‌دهد و در طول زمان مستهلک می‌شود نه این که چهار ماه بعد آغاز به حرکت کند! اتفاقات تورمی اسفند ۹۸ به بعد نه به خاطر تغییر قیمت بنزین بلکه ناشی از افزایش شدید رشد پایه پولی و تقدینگی در ماه های بعدی است که به دلایل مختلف از جمله کسری بودجه دولت و پیامدهای بیعاری کرونا رخ داد که در نمودار دوم قابل مشاهده است. به جز وتروئلا یا تورم ۱۰ هزار درصدی، یا قیمت آزاد ۳ هزار تومان از فقیرترین کشورهای همسایه مثل افغانستان و پاکستان بگیر تا فقیرترین کشورهای صحرای آفریقا تا اروپا و آمریکا و حتی کشورهای نفتی همه «حداقل» قیمت بنزین شان ۲/۵ تا ۳ برابر قیمت بنزین در ایران است، به عبارت دیگر می‌توانیم بگوییم که در حال حاضر «رزان ترین بنزین» جهان را داریم.

اولین اتومبیل در سال ۱۲۸۱ خورشیدی وارد ایران شد، و تمایل به بهره گیری از این ابزار همواره در بین اقشار مردم گسترش یافت تا جایی که امروزه جزئی جدا نشدنی از زندگی روزمره مردم شده است. بنزین نیز ابتدا توسط دکان های نفت فروشی به فروش می‌رسید که به خاطر مخاطرات و افزایش روزافزون مصرف آن رفته رفته، اولین پمپ بنزین ها شکل گرفتند. اولین پمپ بنزین تهران نیز در خیابان امیریه، چهارراه گمرک ساخته و افتتاح شد. به تدریج تا دهه ۳۰ خورشیدی ۱۰ پمپ بنزین در تهران راه اندازی شد. جدا از افزایش پمپ های بنزین در سراسر ایران مساله تعیین قیمت آن و چگونگی تعدیل سالانه همواره معضله ای نامعلوم در ذهن سیاست گذاران بود. اولین اشتباه تاریخی در دولت حسنعلی منصور منجر به یک بحران تمام عیار شد. هیات وزیران به ریاست وی تصمیم به دو برابر کردن قیمت سوخت گرفت، بر این اساس بنزین هر لیتر ۱۰ ریال، نفت سفید هر لیتر سه ریال و ۵۰ دینار، نفت کوره هر هزار لیتر یک هزار و ۲۰۰ ریال مصوب گردید، دکتر علینقی عالیخانی، وزیر اقتصاد ایران در دهه ۴۰ در آن زمان اعلام کرد که من که رئیس سازمان اطلاعات امنیت کشور بودم هیچ خیر نداشتیم که شما چنین کاری می‌خواهید نکنید. شما به چه حسابی رقتید این برنامه را انجام دادید که زندگی همه مردم را منگوش می‌کند. با اعتراضات گسترده و شورش های خیابانی متعاقب آن، افزایش ۱۰۰ درصدی قیمت بنزین به رشد ۲۰ درصدی محدود شد و قیمت بنزین از ۵ ریال به ۶ ریال افزایش یافت. در نهایت ثمره این کار شد که دولت تاگزیر قیمت‌ها را برگرداند. پس از آن و بعد از ۱۳ سال در سال ۵۶ در دولت جمشید آموزگار قیمت بنزین از ۶ ریال به ۸ ریال افزایش یافت و این بار نیز پس از گذشت سه دهه، بار دیگر افزایش قیمت بنزین چنجال آفرین شد. این موضوع در زمان جمهوری اسلامی نیز رقم خورد؛ در دولت هاشمی رفسنجانی پس از تعطیلات توریستی سال ۱۳۷۴ قیمت بنزین را از ۵۰ ریال به ۱۰۰ ریال افزایش دادند، که با اعتصاب رانندگان مینی بوس و شورش هایی در مناطق حاشیه ای همچون اسلام شهر بوی خشونت به خود گرفت. ۲۴ سال بعد و درحالی که با ارائه لایحه بودجه،

آینده نفت ایران

پاییز سال ۹۹ تفاوت بسیار عمده با فصل های پیشین داشت، پس از روی کار آمدن ترامپ در آمریکا مسائل ژئوپلیتیک بین ایران و آمریکا از پیش تیره و تاریک تر شد، پر جامی بر روی میز نبود و اختلالات جدیدی نیز پدید آمد، همه و همه این مسائل و مشکلات دست به دست یکدیگر دادند تا در سال ۹۹ میزان صادرات نفت ایران در گرو تحریم ها، آینده روشنی در پیش رو نداشته باشد. حال می توان این گونه پرسید که آینده صادرات ایران با تحریم ها و روی کار آمدن بایدن چه خواهد شد؟

با توجه به عملی نشدن شعار اقتصاد بدون نفت، و نقش این نماد در تأمین کسری تراژ عملیاتی بودجه کشور، موازنه تجاری، واردات کالاهای واسطه ای و اولیه، تأمین منابع صندوق توسعه ملی و... در آینده نزدیک جایگزینی برای نفت نمی توان تعریف یا برنامه ریزی کرد. در حال حاضر ایران ظرفیت صادرات نفت، میعانت گازی و قرآورده های نفتی معادل ۲/۵ تا ۳ میلیون بشکه در روز را دارد که از این ظرفیت حدود ۲۰ درصد آن محقق می شود.

مهم ترین راه کارهایی که در مواجهه یا تحریم ها مورد تبادل نظر و اقدام قرار گرفته است، ساخت پالایشگاه و صادرات قرآورده های نفتی (که در مقایسه با نفت خام امکان ردگیری کمتری دارند) بوده است که این امر نیز نهایتاً می تواند این مقدار را به کمتر از ۵۰ درصد افزایش دهد. ایده روابط استراتژیک یا چین نیز مورد بحث قرار گرفته است. فارغ از امکان پذیری چنین توافق جمعی یا لحاظ مقتضیات دنیای امروز و توان سیستم اداری کشور (که خارج از تخصص نگارنده است)، مطلوبیت توافق و مهم تر این که آیا واقعا چنین توافقی اجرایی خواهد شد.

با توجه به موارد فوق زنگنه نیز در نشستی عنوان نمود که صادرات مویرگی نفت در حال انجام است، که بررسی ها نشان از صحت این مطلب دارد. به گزارش فعالان این حوزه از جمله کپلر ایران در سالیان گذشته آموخته است که چگونه تحریم ها را دور بزنند. در این خصوص رویترز در گزارشی به نقل از ۳ شرکت در زمینه رهگیری محموله های نفتی عنوان نمود که با توجه به رهگیری ماهواره ای نمی توان عدد دقیقی را برای صادرات نفت ایران عنوان نمود و بررسی ها حاکی از آن است که صادرات نفت ایران به بین ۴۰۰ هزار تا ۱/۵ میلیون بشکه در روز رسیده است. این سطح از صادرات در یک سال و نیم گذشته بی سابقه بوده است. ایمان ناصری، مدیر بخش خاورمیانه شرکت مشاوره نفت و گاز FGE درباره آمار مورد ادعای صادرات نفت ایران از سوی تانکر ترکرز عنوان نمود که این شرکت دقیقاً صادرات نفت ایران را نمی بیند، بلکه نهایتاً می تواند بارگیری را رصد کند؛ البته بخشی از بارگیری های ایران مربوط به ذخیره سازی نفت ایران خواهد بود. رویترز با این گزارش از صادرات نفت ایران به دنبال چه چیزی می گردد؟ بررسی ها نشان می دهد که رویترز با این گزارش به دنبال انتشار آمار در جامعه جهانی است و مهم ترین دلیل آن بهره برداری در انتخابات آمریکاست.

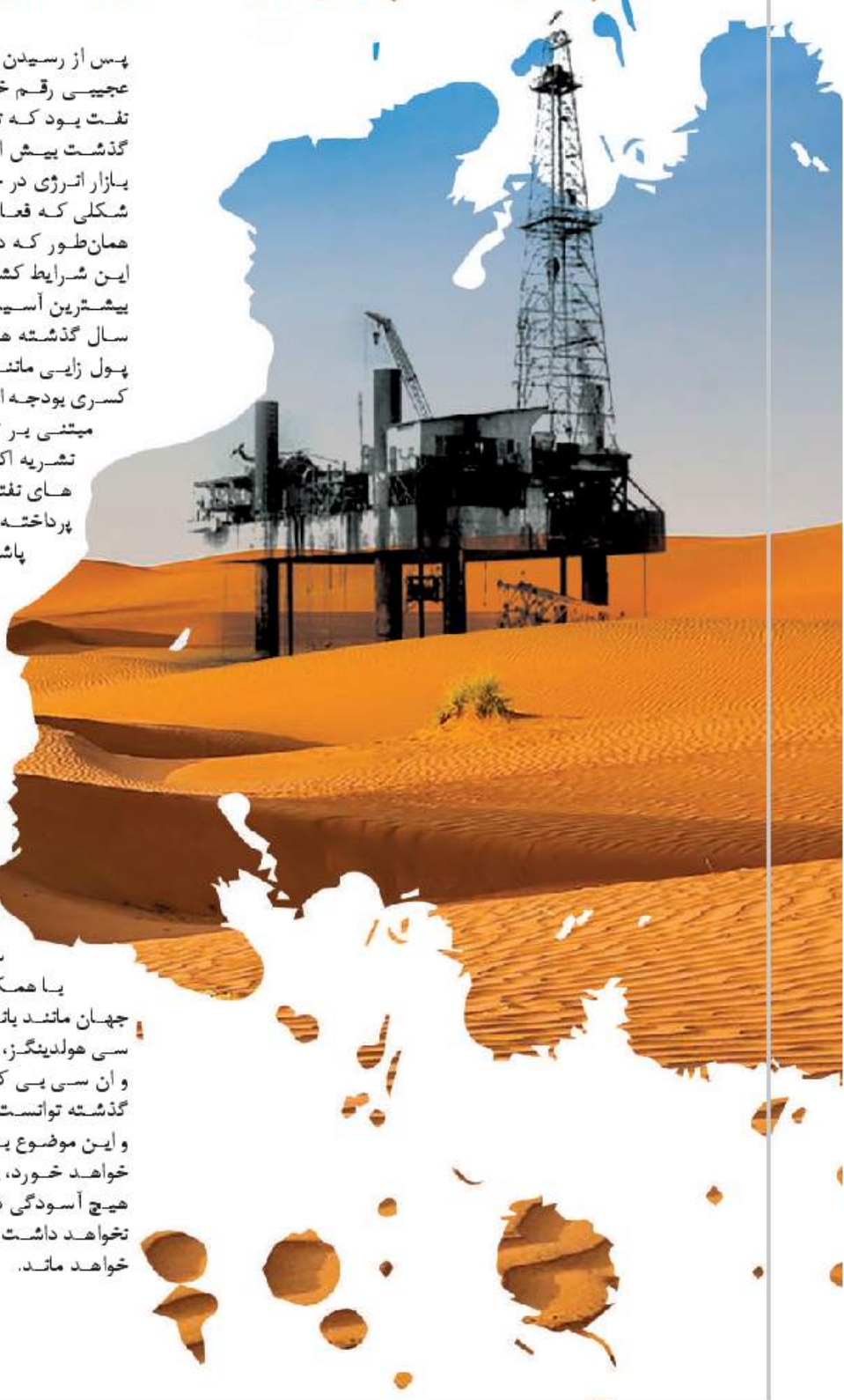
پایان نفت؛ پایان دولت های متکی به نفت

پس از رسیدن پای ویروس کرونا به کره خاکی ما اتفاقات عجیبی رقم خورد، و یکی از عجیب ترین آن ها فروش نفت بود که تا رقم منفی نیز پیش رفت. حال پس از گذشت بیش از ۱۰ ماه از شروع به کار کووید-۱۹ شرایط بازار انرژی در جهان بسیار سرد و ساکت پیش می رود، به شکلی که فعالان معتقدند پایان کار نفت آغاز شده است؛ همان طور که در سقوط قبلی به آن پرداخته شده است، در این شرایط کشورهای که اقتصادشان متکی به نفت است بیشترین آسیب را از این اتفاق خواهند دید؛ ایران در دو سال گذشته همواره به دنبال تکیه زدن بر دیگر مناسبات پول زایی مانند مالیات، فروش اوراق و فروش دارایی برای کسری بودجه است، اما کشورهایی که تمامیت درآمد آن ها مبتنی بر نفت است، چه برنامه ای در پیش رو دارند؟

تشریح اکوتومیست در گزارشی به بی اعتنایی دولت های نفتی خاورمیانه به انجام اصلاحات اقتصادی پرداخته است که اکنون در میانه بحران، نفت به پاشنه آشیل خودشان تبدیل شده است. بسیاری از این کشورها اکنون به انتشار اوراق قرضه روی آورده اند، اما در دورانی که قیمت نفت دیگر به اوج های افسانه ای خود نخواهد رسید، این توش دارو خود زخمی دیگر بر تن اقتصاد و جوامع منطقه خواهد بود.

عریستان از ابتدای ماه جولای مالیات ارزش افزوده را ۳ برابر کرد و از ۵ درصد به ۱۵ درصد رساند. همچنین بزرگ ترین انتشار اوراق قرضه در منطقه با اختلاف فاحشی متعلق به هیولای نفتی دولت عریستان یعنی شرکت آرامکو است. این شرکت برای پرداخت ۷۵ میلیارد دلار سود سهامی که به سهامداران خود وعده داده بود با همکاری بزرگ ترین بانک های سرمایه گذاری جهان مانند بانک گلدمن ساکس، سی تی گرپ، اچ اس بی سی هولدینگز، جی پی مورگان اند چیس، مورگان استنلی و ان سی بی کپیتال دست به انتشار اوراق زد و طی هفته گذشته توانست از این طریق ۸ میلیارد دلار جمع آوری کند.

و این موضوع برای تمامی کشورهای حوزه خلیج فارس رقم خواهد خورد، به عبارتی دیگر می توان عنوان کرد که هیچ آسودگی در چشم انداز دولت های خلیج فارس وجود نخواهد داشت و تقاضا برای نفت در سطوح بسیار پایینی خواهد ماند.

پیشین ۲۰۲۱			فصل سوم ۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	میلیون بشکه
سناریوی ۳	سناریوی ۲	سناریوی ۱				تقاضای جهانی
۴۷/۷	۴۷/۷	۴۷/۷	۴۳/۹۳	۴۷/۶۸	۴۸	OECD
۱۳/۳	۱۳/۳	۱۳/۳	۱۲/۶۷	۱۳/۳	۱۲/۷	چین
۳۸/۷	۳۸/۷	۳۸/۷	۳۴/۸۵	۳۸/۷۲	۳۸/۱	سایر
۹۹/۷	۹۹/۷	۹۹/۷	۹۱/۴۵	۹۹/۷	۹۸/۸	کل تقاضا
عرضه کشورهای غیر اپک						
۲۵/۸	۲۳/۷۳	۲۵/۸	۲۳/۷۳	۲۵/۸	۲۴/۱	آمریکای شمالی
۱۴/۴	۱۴/۴	۱۴/۴	۱۲/۳۵	۱۴/۴	۱۴/۳	روسیه و سایر کشورهای اروپای شرقی
۲۴/۸	۲۴/۸	۲۴/۸	۲۴/۸۷	۲۴/۸	۲۴/۶	سایر تولید کنندگان غیر اپکی
۶۲	۶۲/۹۳	۶۵	۶۰/۹۵	۶۵	۶۳	جمع کل تولید غیر اپکی
۵/۲۴	۵/۲۴	۵/۲۴	۵/۱۵	۴/۸	۴/۸	تولید مایعات و میعانات گازی اپک
عرضه نفت خام کشورهای اپک						
۱/۹	۳/۸	۳/۸	۱/۹	۲/۴	۳/۶	ایران
۴/۷	۴/۷	۴/۷	۳/۷	۴/۷	۴/۶	عراق
۱/۴	۱/۴	۱/۴	۰/۱	۱/۱	۱	لیبی
۱/۸	۱/۸	۱/۸	۱/۵	۱/۸	۱/۷	نیجریه
۱۰/۳	۹/۸	۱۰/۳	۸/۹	۹/۸	۱۰/۳	عربستان سعودی
۰/۸	۱/۳۵	۲/۳	۰/۳	۰/۸	۱/۳۵	ونزوئلا
۸/۹	۸/۹	۸/۹	۹/۱	۸/۹	۸/۹	سایر اعضای اپک
۲۹/۸	۳۱/۷	۳۳/۲	۲۵/۵	۲۹/۳	۳۱/۳	کل تولید اپک
۱۰۰/۱	۹۹/۸	۱۰۳/۵	۹۱/۶	۹۹/۱	۹۹/۱	عرضه کل

صنعت برق

محسن طرز طلب مدیر عامل شرکت تولید برق حرارتی اعلام کرد که در صورت رفع تحریم ها، کاهش تورم و پنهان آن افزایش مصرف برق زنگ خطر خاموشی در سالیان آتی به صدا در خواهد آمد. و مهم ترین دلیل آن این است که طی سه سال اخیر سرمایه گذاری های خوبی در صنعت برق انجام شده است و این نگرانی وجود دارد که برای سال های ۱۴۰۲ به بعد با کسری شدید توان تولیدی مواجه شویم. محمدحسن مثولی زاده در گزارشی عنوان نمود که مسیر تزریق منابع دولتی برای توسعه صنعت برق از محلی غیر از تبصره ۱۴ تامین خواهد شد. لایحه بودجه ۱۴۰۰ با خارج کردن منابع صنعت برق از مسیر تبصره ۱۴، رفع مشکلات این صنعت را هدف قرار داده است. مدیر عامل شرکت مادر تخصصی تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران افزود: دولت با آگاهی از مشکلاتی که تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۱۳۹۹ برای صنعت برق ایجاد کرده بود در لایحه بودجه ۱۴۰۰ پیشنهاد وزارت نیرو مبنی بر خروج منابع مالی صنعت برق از مسیر تبصره ۱۴ را پذیرفته است.

پیش‌بینی بازار انرژی در سه ماهه پایانی سال ۹۹

با توجه به مشکلاتی که کووید-۱۹ در مقیاس جهانی رقم زد مشکلات عدیده‌ای برای حوزه انرژی رقم زد اما هر چه شک اولیه کم‌تر شد شاهد بازگشت قابل قبول حوزه انرژی به خصوص در بخش فسیلی بودیم اما همچنان سال جاری میلادی را یکی از بدترین سال‌ها از نظر تقاضا و در پی آن سقوط قیمت‌ها و سرمایه‌گذاری در کنار ورشکستگی و تعدیل نیروی بسیاری از شرکت‌ها می‌توان عنوان نمود. شروع برنامه واکنش‌های کووید-۱۹ به معنای ریکاوری سریع‌تر اقتصادی است. اگر تولید ناخالص داخلی جهانی از اوج سال ۲۰۱۹ فراتر رود، در سال ۲۰۲۱ بیشترین افزایش سالانه تولید اقتصادی را تجربه خواهیم کرد. این مقدار حدود ۴ تریلیون دلار به تولید ناخالص داخلی اضافه خواهد کرد یعنی معادل اقتصاد آلمان که چهارمین اقتصاد بزرگ جهان به شمار می‌رود. به عبارت دیگر در حال حاضر زمینه بازگشت برای کامودیتی‌ها مهیاتر است، قیمت مس در ماه‌های گذشته نشانگر یک بازگشت صعودی است. از این رو پیش‌بینی می‌شود سال ۲۰۲۱ شروع پایداری تقاضای بالا برای تمامی بازارها و حرکت یک‌پارچه اقتصادی دیگر باشد. فوربس معتقد است که تولید ناخالص داخلی جهانی در سال‌های آینده به‌طور متوسط ۲/۱ درصد رشد خواهد کرد. همچنین فوربس معتقد است فضای بازار نفت برای سال بعد امیدوارکننده است و فوربس بر این باور است که در ۲۰۲۱ تقاضای جهانی این کامودیتی بازارش ۶/۶ میلیون بشکه در روز همراه با ریکاوری اقتصادی رشد خواهد کرد. اهرم مالی غول‌های نفتی نیز در پایان فصل سوم سال به‌طور متوسط ۳۰ درصد بود که بالاترین در قرن ۲۱ است و دو برابر یک دهه قبل بوده است. قیمت شاخص نفتی وست تگزاس اینترمدییت برای تحویل در ماه ژانویه ۲۰۲۱ یا ۷۴ سنت افزایش به ۴۹ دلار و ۱۰ سنت و قیمت هر بشکه نفت برنت دریای شمال برای تسویه حساب در ماه فوریه ۲۰۲۱ نیز ۷۶ سنت افزایش یافت و به پهای ۵۲ دلار و ۲۶ سنت رسید. از سوی دیگر شرکت فایزر درخواست تایید واکسن خود در ژاپن را هم ارائه کرده است که در صورت تایید می‌تواند رویدادی مثبت برای بازار طلای سیاه محسوب شود. اما خطر بالقوه‌ای که این بازار را تهدید می‌کند افزایش بی‌رویه عرضه همزمان با افزایش قیمت نفت است. ۷ هفته رشد متوالی قیمت نفت احتمالاً بسیاری از تولیدکنندگان را تحریک می‌کند تا به سوی افزایش تولید و عرضه در بازار حرکت کنند.

اقتدار کم درآمد از بنزین بهره می‌برند؟

سرتیولت بنزین پس از گذشت بیش از یک سال تعیین و تکلیف نشده است، کمیسیون انرژی مجلس نیز در حال بررسی طرحی است که به واسطه آن سهمیه بنزین به همه اقراد جامعه صرف نظر از اینکه مالک خودرویی باشند یا خیر، تعلق می‌گیرد به عبارتی در این طرح یارانه بین تملکی اقسار تقسیم خواهد شد، در طرح قبلی اقسار کم یضاعت هیچ بهره‌ای از بنزین نداشتند. بر این اساس هر ایرانی روزانه ۰/۷ لیتر بنزین را در سهمیه خود خواهد داشت. دولت فعلی با وجود قانون افزایش سالانه قیمت بنزین برای نزدیک کردن این سوخت استراتژیک به قیمت جهانی و جلوگیری از قاچاق آن، این امر اجرا نشد تا اینکه یک سال پیش و به‌طور ناگهانی با بازگشت کارت سوخت، بنزین آزاد به ۳ هزار تومان رسید. با این حال، طرح جدید مجلس عادلانه‌تر از طرح موجود به نظر می‌رسد و اقسار محروم را نیز از مواهب ملی بهره‌مند کند. بر این اساس مابه‌التفاوت هزینه تمام شده بنزین داخلی و بنزین آزاد با قیمت ۳ هزار تومان، در مجموع بیش از ۲۰۰ هزار میلیارد تومان یارانه در یک سال اجرای طرح سهمیه بندی میان خودروسواران توزیع شده است. در حال حاضر قیمت تمام شده بنزین برای دولت با تمامی عوارض و هزینه‌ها، حداقل چیزی در حدود ۵ هزار تومان در هر لیتر است. از آبان سال گذشته تاکنون ۱۲ مرحله سهمیه ۶۰ لیتری بنزین با قیمت ۱۵۰۰ تومان در هر لیتر برای خودروهای شخصی و ۱۳ مرحله سهمیه ۲۵ لیتری بنزین برای موتورسیکلت‌ها واریز شده است. تسلیت به قیمت بنزین آزاد ۳ هزار تومانی، در ۱۲ تویت (یک سال) چیزی حدود یک میلیون و ۸۰۰ هزار تومان هر خودرو و ۴۵۰ هزار تومان هر موتورسیکلت یارانه بنزین دریافت کرده‌اند. اگر این یارانه را بر اساس هزینه حداقل ۵ هزار تومانی تولید و عرضه بنزین برای دولت محاسبه کنیم، برای هر خودرو ۲ میلیون و ۵۲۰ هزار تومان و برای هر موتورسیکلت یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان یارانه پنهان بنزین در یک سال گذشته پرداخت شده است. اگر این یارانه را بر اساس قیمت بنزین در قوب خلیج فارس (به‌طور متوسط) در یک سال گذشته محاسبه کنیم، برای هر خودرو ۵ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان و برای هر موتورسیکلت ۲ میلیون و ۲۵۰ هزار تومان یارانه بنزین تعلق گرفته است.

بازاریول

تورم

در مهرماه نرخ تورم نقطه‌ای ۱۳۹۹ به عدد ۴۱/۴ درصد و نرخ تورم کل کشور به ۲۷/۲ درصد رسید، نرخ تورم نقطه‌ای این ماه در مقایسه با ماه قبل ۷ واحد درصد افزایش داشت، نرخ تورم نقطه‌ای گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» با افزایش ۹ واحد درصدی به ۴۰/۵ درصد و گروه «کالاهای غیر خوراکی و خدمات» با افزایش ۶ واحدی به ۴۱/۹ درصد رسید، شکاف تورمی مهرماه «طبقه اول» و «طبقه دهم» خاتوارها بالاتر از ماه‌های قبل بود، طبقه اول ۶ درصد و طبقه دهم ۱۰/۶ درصد را تجربه نمودند، به نحوی که تورم نقطه‌ای طبقه اول به میزان ۳۷ درصد و تورم نقطه‌ای طبقه دهم ۵۷ درصد ثبت شد. در این ماه شدت اثر تورم در کالاهای غیر خوراکی و بادوام، مانند خودرو بیشتر از کالاهای خوراکی بود. در مهرماه سال جاری فاصله تورم نقطه‌ای به نقطه‌ای ۲۰ واحد درصد رسید که یک رکورد محسوب می‌شود. این شکاف تورمی درآمدی در تورم ماهانه به رقم ۴/۶ درصد و در تورم متوسط به ۸/۱ واحد درصد رسیده است. گزارش پژوهشکده پولی و بانکی نشان می‌دهد رشد نقطه‌ای شاخص تولید صنعتی

شرکت های یورسی در مهرماه به رقم ۶/۹ درصد رسیده است. بخش قابل توجهی از این رشد به دلیل افزایش تولید محصولات شیمیایی بوده که رشد نقطه ای ۷/۷ درصدی را در مهرماه ثبت کرده است. همچنین تولید صنعت خودرو نیز در این ماه به میزان ۲۰ درصد رشد داشته است.

در این ماه ۱۳۹۹ عدد شاخص کل برای خاتوارهای شهری (۱۳۹۵=۱۰۰) به ۲۶۰۰٫۳ رسید که نسبت به ماه قبل ۷۰/۱ درصد افزایش نشان می دهد. در این ماه بیشترین نرخ تورم ماهانه خاتوارهای شهری مربوط به استان آذربایجان غربی یا ۱۰۰٫۲ درصد افزایش و کمترین نرخ تورم ماهانه مربوط به استان کهگیلویه و بویراحمد یا ۴۰٫۷ درصد افزایش است. همچنین عدد شاخص کل برای خاتوارهای روستایی (۱۳۹۵=۱۰۰) به ۲۶۸۰٫۲ رسید که نسبت به ماه قبل ۶۰٫۹ درصد افزایش داشته است. در این ماه بیشترین نرخ تورم ماهانه خاتوارهای روستایی مربوط به استان آذربایجان غربی یا ۱۰۰٫۵ درصد افزایش و کمترین نرخ تورم ماهانه مربوط به استان کهگیلویه و بویراحمد یا ۳۰٫۰ درصد افزایش می باشد.

در این ماه فشار تورم ماهانه دهک های پردرآمد به دهک های کم درآمد رسید و باعث شد که نرخ تورم ماهانه گروه های کم درآمد ۶/۱ واحد درصد بیشتر از گروه پردرآمد شود. این آمار در حالی اعلام شد که در مهرماه تورم ماهانه پردرآمدها ۴/۶ واحد درصد بیشتر از کم درآمدها گزارش شده بود. همچنین شکاف دهکی تورم نقطه به نقطه از ۲۰ درصد به ۱۲ درصد کاهش یافت. در این ماه تورم ماهانه ۵/۲ درصد اعلام شد. برخلاف ماه های گذشته که به دلیل نوسانات ارزی وزن تورمی گروه غیرخوراکی ها در دهک های بالا محسوس تر بود در ماه اخیر به دلیل عوض شدن محور تورم از کالاهای غیرخوراکی به کالاهای خوراکی در دهک های بالاتر همسو با دهک های پایین جامعه وزن تورمی گروه های خوراکی بیشتر بوده است به نحوی که در دهک دهم از ۲/۲۹ درصد تورم ماهانه معادل ۲/۱۸ واحد آن به دلیل تورم خوراکی ها بوده است و این به آن معنی است که سهم گروه خوراکی از کل تورم در دهک مزبور ۹۵ درصد است.

نرخ تورم نقطه ای در آبان ماه ۱۳۹۹ به عدد ۴۶/۴ درصد و نرخ تورم کل کشور برابر ۲۹ درصد بود. نرخ تورم نقطه ای گروه عمده «خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات» یا افزایش ۱۶/۱ واحد درصدی به ۵۶/۶ درصد و گروه «کالاهای غیر خوراکی و خدمات» یا کاهش ۰/۱ واحد درصدی به ۴۱/۸ درصد رسید. نرخ تورم سالانه برای خاتوارهای شهری و روستایی به ترتیب ۲۹ درصد و ۲۸/۸ درصد می باشد که برای خاتوارهای شهری ۱/۷ واحد درصد افزایش و برای خاتوارهای روستایی ۲/۱ واحد درصد افزایش داشته است. در این ماه سه گروه کالایی «سیزیجات»، «گوشت قرمز و گوشت ماکیان» و «نان و غلات» بیشترین اثر را در تورم ماهانه ثبت کرده اند. به طوری که ضریب تاثیر آن ۱۰۹/۶ محاسبه شده است. گوشت قرمز نیز با ضریب تاثیر ۹۸/۲ بر نرخ تورم ماهانه آبان اثرگذار بوده است. گروه «سیزیجات (سیزیها و حبوبات)» با اختلاف بالاترین تاثیر را بر تورم ماهانه آبان ماه داشته اند، به طوری که ضریب تاثیر آن ۱۰۹/۶ محاسبه شده است. گوشت قرمز نیز با ضریب تاثیر ۹۸/۲ بر نرخ تورم ماهانه آبان اثرگذار بوده است. تورم نقطه به نقطه گروه حمل و نقل با تاثیر ۹۰/۸۱ یا بالاترین تاثیر را روی درصد تغییرات سطح عمومی قیمت های آبان ۱۳۹۹ نسبت به ماه مشابه سال قبل داشته است. گروه مسکن در رتبه دوم اثرگذاری بر تورم نقطه به نقطه، با ضریب تاثیر ۸۸۲/۸ و در رده سوم گروه «چاره» دارای ضریب تاثیر ۸۶۶/۳ بر تورم نقطه ای اثرگذار بوده اند.

بر اساس اعداد مربوط به تورم در میان دهک های مختلف هزینه ای، فاصله تورمی دهک ها در این ماه به ۸/۹ درصد رسید که نسبت به ماه قبل (۸/۱ درصد) ۰/۱۸ واحد درصد افزایش داشته است. فاصله تورمی در گروه عمده «خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات» نسبت به ماه قبل ۱/۲ واحد درصد و در گروه عمده «کالاهای غیر خوراکی و خدمات» نسبت به ماه قبل ۲/۴ واحد درصد افزایش نشان می دهد.

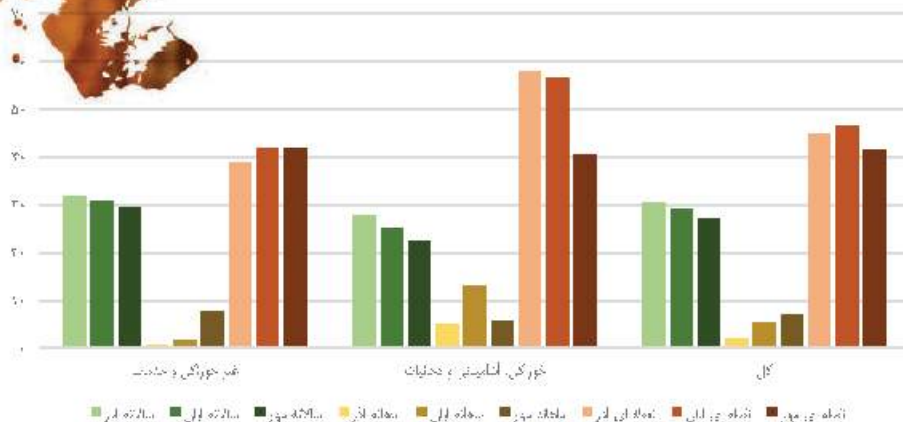
در این ماه فشار تورم ماهانه دهک های پردرآمد به دهک های کم درآمد رسید و باعث شد که نرخ تورم ماهانه گروه های کم درآمد ۶/۱ واحد درصد بیشتر از گروه پردرآمد شود. این آمار در حالی اعلام شد که در مهرماه تورم ماهانه پردرآمدها ۴/۶ واحد درصد بیشتر از کم درآمدها گزارش شده بود. همچنین شکاف دهکی تورم نقطه به نقطه از ۲۰ درصد به ۱۲ درصد کاهش یافت. در این ماه تورم ماهانه ۵/۲ درصد اعلام شد. برخلاف ماه های گذشته که به دلیل نوسانات ارزی وزن تورمی گروه غیرخوراکی ها در دهک های بالا محسوس تر بود در ماه اخیر به دلیل عوض شدن محور تورم از کالاهای غیرخوراکی به کالاهای خوراکی در دهک های بالاتر همسو با دهک های پایین جامعه وزن تورمی گروه های خوراکی بیشتر بوده است به نحوی که در دهک دهم از ۲/۲۹ درصد تورم ماهانه معادل ۲/۱۸ واحد آن به دلیل تورم خوراکی ها بوده است و این به آن معنی است که سهم گروه خوراکی از کل تورم در دهک مزبور ۹۵ درصد است.

در آبان ماه ۱۳۹۹ عدد شاخص کل برای خاتوارهای شهری (۱۳۹۵=۱۰۰) به ۲۷۲/۶ رسید که نسبت به ماه قبل ۴/۷ درصد افزایش نشان می دهد. در این ماه بیشترین نرخ تورم ماهانه خاتوارهای شهری مربوط به استان ایلام یا ۷/۸ درصد افزایش و کمترین نرخ تورم ماهانه مربوط به استان تهران یا ۳/۱ درصد افزایش است. عدد شاخص کل برای خاتوارهای روستایی (۱۳۹۵=۱۰۰) به ۲۸۸/۶ رسید که نسبت به ماه قبل ۷/۶ درصد افزایش داشته است. در این ماه بیشترین نرخ تورم ماهانه خاتوارهای روستایی مربوط به استان ایلام یا ۱۳/۷ درصد افزایش و کمترین نرخ تورم ماهانه مربوط به استان سیستان و بلوچستان یا ۴/۲ درصد افزایش می یابد.

نرخ تورم نقطه‌ای در آذر ماه ۱۳۹۹ به عدد ۴۴/۸ درصد و نرخ تورم ماهانه آذر ۱۳۹۹ به ۲ درصد و نرخ تورم سالانه این ماه برای خاتوارهای کشور به ۳۰/۵ درصد رسیده بود که در مقایسه با ماه قبل ۱/۶ واحد درصد کاهش یافت. نرخ تورم نقطه‌ای گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» با افزایش ۱/۳ واحد درصدی به ۵۷/۹ درصد و گروه «کالاهای غیر خوراکی و خدمات» با کاهش ۳/۱ واحد درصدی به ۲۸/۷ درصد رسیده است. نرخ تورم نقطه‌ای برای خاتوارهای شهری ۴۴/۲ درصد می‌باشد که نسبت به ماه قبل ۱/۵ واحد درصد کاهش داشته است. همچنین این نرخ برای خاتوارهای روستایی ۴۸ درصد بوده که نسبت به ماه قبل ۲/۳ واحد درصد کاهش داشته است. همچنین نرخ تورم سالانه برای هر دو گروه خاتوارهای شهری و روستایی برابر ۳۰/۵ درصد می‌باشد که برای خاتوارهای شهری ۱/۷ واحد درصد افزایش داشته است. در گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» بیشترین افزایش قیمت نسبت به ماه قبل مربوط به گروه «روغن‌ها و چربی‌ها» (روغن مایع، روغن نباتی جامد)، گروه «شیر، پنیر و تخم مرغ» (شیر پاستوریزه و غیر پاستوریزه، دوغ پاستوریزه، تخم

تورم نقطه‌ای، ماهانه و سالانه در پاییز ۱۳۹۹

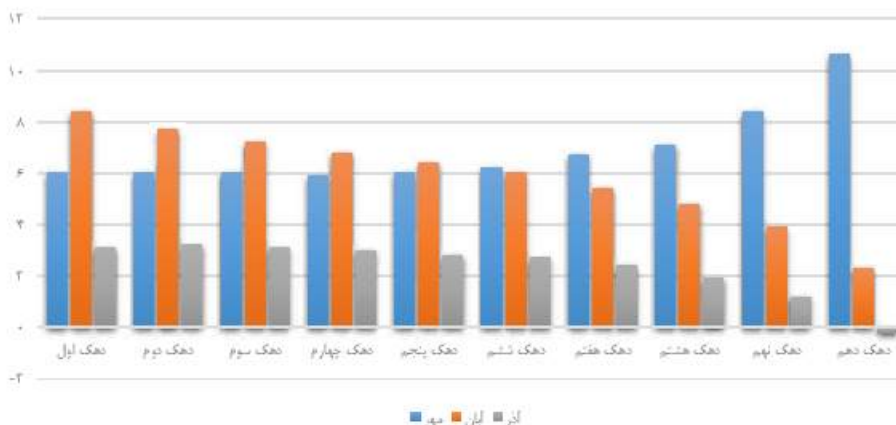
به این ترتیب رقم شیبه پول تیز در ماه مذکور ۲۴۱۹ هزار میلیارد تومان بوده که رشد نقطه به نقطه ۲۹/۴ درصدی را نشان می‌دهد. نگاهی به آمار رشد نقطه به نقطه در مهرماه نشان می‌دهد که رشد نقطه‌ای پول ۸۸/۶ درصد و رشد نقطه‌ای شیبه پول ۲۸/۱ درصد بوده است.

مرغ)، گروه «میوه و خشکبار» (نارنگی، پرتقال، انار)، گروه «آشامیدنی‌ها» (نوشابه گازدار، آب میوه، چای خارجی بسته‌ای) می‌باشد. در گروه عمده «کالاهای غیر خوراکی و خدمات»، گروه «میلان و لوازم خانگی» (انواع شوینده، یخاری گازی)، گروه «هتل و رستوران» (غذاهای آماده)، «پوشاک و کفش» بیشترین افزایش قیمت را نسبت به ماه قبل داشته‌اند.

عواملی نظیر «توقف رشد فزاینده پول»، «کاهش نسبی التهابات در بازار ارز»، «اقت قابل توجه قیمت خودرو»، «کاهش سرعت رشد قیمت مسکن در آبان‌ماه» و «پهچود رشد شاخص تولید صنعتی در آبان‌ماه نسبت به مهرماه»، موجب می‌شود در سه ماهه زمستان تورم تعدیل شود. در آبان‌ماه رشد متغیرهای پولی، نظیر نقدینگی، پایه پولی و پول تسیت به مهرماه روند کاهشی داشته که این موضوع تاییدکننده افت فشار پول‌های تورم‌ساز و مهار موتور تورم در میانه پاییز است. آمارهای منتشر شده از بانک مرکزی نشان می‌دهد که رقم نقدینگی در پایان آبان‌ماه به بیش از ۳ هزار میلیارد تومان رسیده که به تسیت مدت مشابه سال گذشته رشد ۳۷/۱ درصدی را ثبت کرده است. رقم پایه پولی تیز در آبان‌ماه به ۳۹۸ هزار میلیارد تومان رسیده که به تسیت مدت مشابه سال گذشته رشد ۲۸/۶ درصدی داشته است. علاوه بر این، رشد نقدینگی و پایه پولی در هشت‌ماهه سال ۱۳۹۹ به ترتیب به ۲۲/۷ و ۱۲/۸ درصد رسید که تسیت به رشد این دو متغیر در دوره مشابه سال قبل (۱۷/۷ و ۱۶/۵ درصد) به ترتیب پنج واحد درصد افزایش و ۲/۷ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. گزارش بانک مرکزی نشان می‌دهد که حجم پول در آبان‌ماه به رقم ۶۱۴/۵ هزار میلیارد تومان رسیده که به تسیت مدت مشابه سال گذشته رشد ۷۹/۳ درصدی را ثبت کرده است.

درصد تغییرات شاخص قیمت در دهک‌های هزینه‌ای کل کشور در پاییز ۱۳۹۹

تورم، بودجه و دستمزد

در یخشنامه بودجه سال ۱۴۰۰ محورهای اصلی سند مالی دولت هدف گذاری ۲۲ درصدی نرخ تورم در سال آینده است، همچنین دولت سعی خواهد داشت یا فعال کردن ابزار عملیات بازار یاز به این مهم دست یابد. در این سند افزایش حقوق کارکنان نیز به طور متوسط ۲۵ درصد در نظر گرفته شده است، هدف گذاری دولت برای افزایش حقوق بیشتر از نرخ تورم در سال آینده است. همچنین در این یخشنامه تاکید شده که با توجه به شرایط اقتصاد کلان کشور در سال ۱۴۰۰ لازم است که کلیه دستگاه های اجرایی در جهت تسریع در اجرای اصلاحات ساختاری بودجه و تحقق سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی، بودجه پیشنهادی خود را با رعایت انضباط و حذف قرائندها و هزینه های غیر ضرور، ارتقای بهره وری، رفع عوامل مخمل رشد اقتصادی، بهبود فضای کسب و کار و شناسایی و عملیاتی کردن راهکارهای افزایش منابع عمومی ارائه کنند. سازمان برنامه و بودجه موظف است که در صورت عدم دریافت سند اجرایی بودجه هر یک از دستگاه های اجرایی، رسماً نسبت به تنظیج سند اجرایی سال ۱۴۰۰ آن دستگاه اقدام نماید. بر این اساس در سال پیش رو دستگاه های اجرایی برای خرید خودروهای سواری و همچنین احداث و خرید ساختمان های جدید اناری یا ممنوعیت مواجه آند.

آخرین لایحه بودجه تدوین شده از سوی دولت دوازدهم تقدیم پارلمان شد، این لایحه در غیاب حسن روحانی و محمدباقر قالیباف ارائه شد. مهم ترین تفاوت های مشهود، سقف منابع عمومی در این لایحه است که عدد آن نسبت به لایحه تقدیمی دولت در سال گذشته ۱۷۷ برابری شده است. سقف منابع عمومی لایحه ۱۴۰۰ رقم ۸۴۱ هزار میلیارد تومان بسته شد. البته سقف منابع عمومی بودجه ۹۹ از لایحه تا تبدیل به قانون، از سوی مجلسی ها افزایش یافت و از ۴۸۴ هزار میلیارد تومان به ۵۷۱ هزار میلیارد تومان رسید؛ موضوعی که شاید برای لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ و در جریان بررسی و تصویب آن در کمیسیون تلفیق و صحن علنی مجلس نیز رخ دهد.

کوپن یا یارانه

طرح کوپن یا یارانه در آخرین روزهای قبل از پیاده سازی لغو شد، در این طرح دولت در نظر داشت تامین کالای اساسی برای ۶۰ میلیون نفر در ۶ ماه دوم امسال را در دستور کار قرار دهد، و در عوض سومین مدل از یارانه پرداختی دولت روی میز قرار گرفت، در این طرح دولت مکلف است به جای کوپن که در طرح اولیه آمده بود به صورت ماهانه یارانه ای مشخص برای تامین کالای اساسی به کارت اعتباری یارانه تقدی سرپرستان خانوار واریز کند. به این ترتیب، یارانه کالای اساسی سومین نوع از یارانه ای است که دولت موظف است به مردم بپردازد. مشمولان یارانه تقدی با دو نوع یارانه دیگر متفاوت اند و تعداد مشمولان آن بیشتر است. دایره شمول یارانه بگیران کالای اساسی اما همان است که در بند ۳۱ جدول تبصره ۱۴ قانون بودجه ۹۹ آمده است. رقم مورد نظر برای یارانه کالای اساسی در این مصوبه ۱۲۰ هزار تومان برای هر یک از اقراد سه دهک اول و مبلغ ۶۰ هزار تومان برای هر یک از اقراد سایر دهک ها است. یا مخالفت دولت، منابع اجرای طرح ۳۰ هزار میلیارد تومانی نیز تغییر کرد، و بر اساس طرح جدید باید منابع مورد نیاز از محل فروش اموال دولت تامین شود. البته تحقق این منبع هم با تردید روبه رو است و مجلس دولت را مختار به استفاده از تنخواه گردان خزانه برای تامین کسری هزینه های این طرح کرد.

جزئیات سه مدل یارانه برای مشمولان بند ۳۱ جدول تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۱۳۹۹ (تومان)					
خانوار	یارانه نقدی	یارانه معیشتی	یارانه کالای اساسی		مشمولان کم درآمد
			سایرین	مشمولان کم درآمد	
یک نفره	۴۵ هزار و ۵۰۰	۵۵ هزار	۱۲۰ هزار	۶۰ هزار	۲۲۰ هزار و ۵۰۰
دو نفره	۹۱ هزار	۱۰۳ هزار	۲۴۰ هزار	۱۲۰ هزار	۲۳۴ هزار
سه نفره	۱۳۶ هزار و ۵۰۰	۱۲۸ هزار	۳۶۰ هزار	۱۸۰ هزار	۶۲۴ هزار
چهار نفره	۱۸۲ هزار	۱۷۲ هزار	۴۸۰ هزار	۲۴۰ هزار	۸۲۴ هزار
پنج نفره	۲۲۷ هزار و ۵۰۰	۲۰۵ هزار	۶۰۰ هزار	۳۰۰ هزار	یک میلیون و ۲۲ هزار

اما پس از تمامی مراحل فوق در هفته پایانی آبان سخنگوی شورای نگهبان از رد طرح الزام دولت برای پرداخت یارانه کالاهای اساسی خیر داد. «عباسعلی کدخدایی» گفت: «در جلسه شورای نگهبان طرح الزام دولت برای پرداخت یارانه کالاهای اساسی مورد بررسی قرار گرفت و اعضای این شورا به دلیل بار مالی با این طرح مخالفت کردند. براساس این طرح، دولت مکلف بود به منظور تامین بخشی از نیازهای معیشتی خانوارهای کشور به ویژه خانوارهای کم برخوردار، در شش ماهه دوم سال ۱۳۹۹ و به صورت ماهانه، تسهیلات تامین و پرداخت یارانه اعتبار خرید به هر فرد ایرانی شناسایی شده در طرح معیشت خانوار (موضوع ردیف ۳۱ جدول تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور)، از طریق واریز اعتبار به کارت یارانه تقدی سرپرست خانوار اقدام کند.

کنترل تقدینگی

تورم افسار گسیخته زیان بار است، تورم موجب تزلزل در سیاست گذاری و همراهی مدیران است، به عبارتی موجب می شود که مدیران تصمیم هایی تغیر کنترول ترخ ارز، تفتیش اتبارها، تعیین سقف اجاره بها و قرعه کشی در بازار خودرو بگیرند. این اقدامات است که در قالب طرح درمانی برای اقتصاد نوشته می شود، و در زمانی کوتاه، بی خاصیت بودن آن را به نمایش می گذارد و نشان می دهد که چه صدماتی را بر پیکره اقتصاد گذاشته است. تغیر در ساختار یا کنترول آن موجب تغیرات دستوری و ثمره آن رها شدن تورم است، به عبارات دیگر وقتی تورم ایجاد می شود دیگر نمی توان حقوق ها را افزایش نداد، نمی توان خانوارها را از خرید کالاها منصرف ساخت و نمی توان به راحتی قیمت ها را تعدیل کرد. از این رو است که مبارزه با تورم کاری دشوار است، برای رهایی از تورم باید جلوی خلق پول را که ریشه در کسری بودجه دولت دارد، گرفت. ممکن است امروز کسری بودجه از طریق پایه پولی تامین نشود؛ اما این برای کنترول انتظارات کافی نیست. لازم است از طریق انتشار برنامه مشخص، روند کسری بودجه در سال های آینده برای فعالان اقتصادی توضیح داده شود. مهار کردن تورم نیازمند برنامه ای است که نشان دهد نه تنها امسال بلکه سال های آینده نیز کسری بودجه از طریق پایه پولی تامین مالی نمی شود. اگر این

اطمینان به جامعه داده نشود، کنترول تورم غیرممکن است. محمد باقر قالیباف رئیس مجلس در بیانیه ای انتشار اوراق دولتی و بازارگردانی آن از سوی بانک مرکزی در قلب عملیات بازار باز را برای تامین کسری بودجه دولت، مسیر صحیحی عنوان کرد. روحانی نیز بر بهره گیری از عملیات بازار باز، تعیین غیردستوری ترخ سود و تامین غیرپولی کسری بودجه تاکید کرده بود. بر این اساس به نظر می رسد هم در قوه مقننه و هم قوه مجریه، یک نگاه مشترک برای استفاده از ابزارهای نوین و غیرتورمی برای تامین مالی بودجه وجود دارد. از نگاه کارشناسان، پوشش پولی کسری بودجه، یکی از عوامل اصلی ایجاد تورم های بالا بوده است.

تورم شتایان و افزایش قیمت ارز، کالاها و خدمات، مشکلات اقتصادی فراوانی را در جامعه ایجاد نموده است، و به نوعی تمامی ارکان جامعه به دنبال حل نمودن این جریان هستند. برخی از کارشناسان این حوزه پول را درون زا و برخی بیرون زا می دانند. برخی ضعف کنترول بانک مرکزی و برخی دیگر ضعف را در کنترول دولت می دانند. سوال اینجاست که مسئول کیست؟ بانک مرکزی در ۲۰ سال گذشته نتوانسته تنوری مقدار پول را به درستی تعریف یا تبیین نماید. در این سالها نمی توان بانک مرکزی را عاملی معرفی نمود

که مستقیماً روی
کنترل مقدار پول (یا
درصد رشد آن) تمرکز داشته

است؛ چون این مدیران پی بردند که بانک مرکزی تابع تقاضای پول یا ثبات نیست و اگر بانک مرکزی هدف خود را کنترل چیزی نگذارد که نتواند آن را کاملاً کنترل کند، تمام اعتبار خود را از دست خواهد داد. تجارب جهانی نشان می‌دهد که بانک‌های مرکزی در دنیا به جای تمرکز یا کنترل پول به کنترل نرخ پول یا نرخ بهره روی آورده‌اند، و ثمره کنترل این متغیر، به تدریج مهار تورم است.

امروزه دیگر تورم مشکل اصلی بسیاری از کشورها نیست؛ اما در ایران مهم‌ترین مسأله اقتصادی و اجتماعی است. یا در نظر گرفتن تحریم‌های فزاینده از سوی جوامع جهانی اما مشکل اصلی در عدم تغییر سیاست‌گذاری پولی است، که از سال‌های گذشته یا ما مانده است؛ به عنوان مثال طرح ارز ۴۲۰۰ تومانی و کنترل حجم پول که تا سال گذشته در دستور کار بود و راه به جایی نبرد.

تکته قابل تعمق و تفکر این است که بانک مرکزی به اختیار یا اجبار دست به تغییر این سیاست زده است و از ایشای سال ۹۹ به دنبال کنترل نرخ بهره یا استفاده از ابزارهای عملیات بازار باز است. اما در صورت رعایت تمامی موازین و مقررات در این حوزه تجارب جهانی نشان می‌دهد که راهی بیش از ۱۰ سال نباید طی شود تا این سیاست به

طور کامل تغییر مسیر دهد. باید صبر داشت تا وضعیت پایه پولی کشور که زیربنای تقدینگی است روشن شود، پایه پولی نشان دهنده این موضوع است که چه عواملی باعث رشد ترازنامه (پایه پول) می‌شوند؟ ترازنامه آینده تمام قد عملکرد عوامل اصلی اقتصاد یک کشور است. به شکل کلی اقتصاد از سه بخش دولتی، غیردولتی و خارجی (ماحصل صادرات و واردات) تشکیل می‌شود و خالص حساب این سه بخش، بنیاد ترازنامه بانک مرکزی است. در برنامه سوم توسعه، دولت که نمی‌توانست از بانک مرکزی قرض نماید و پدیده خود را افزایش دهد، یا تحمیل فشار پدیده بر شبکه بانکی، افزایش پدیده بانک‌ها را در سال‌های اول رقم زد. یا توانایی دولت در بازپرداخت وام‌ها، بانک‌ها مجبور به استقراض از بانک مرکزی شدند. بانک مرکزی یا خرید ارز حاصل از صادرات بر ذخایر خود افزود، و یا توجه به عدم توانایی فروش ارز به بزرگ شدن ترازنامه خود کمک کرده است. پدیده‌ای است که این ترازنامه را نمی‌توان یا گذاشتن هدف روی متغیرهای آن کنترل کرد. سیاست‌گذار تیز به همین درک رسیده است، ولی یا تاخیر ۴۰ ساله.

نرخ بیکاری در دوران کرونا

جواد حسین زاده رییس مرکز آمار ایران در مورد آمارها، تناقض نرخ بیکاری و رشد اقتصادی در فصل اول و عملیات آمارگیری در روزگار کرونا عنوان کرد؛ این مرکز برخلاف بسیاری از کشورهای دنیا در زمان کرونا عملیات آمارگیری را تعطیل ننموده است؛ همچنین خاطر نشان نمود که محاسبه رشد اقتصادی در مرکز آمار ایران به دلیل پوشش های استاتی از دقت بالایی برخوردار است. همچنین فصلی تحت عنوان «گزارش های کارشناسی» ایجاد شده است که در آن بخشی از آمارهای رسمی را تحلیل می نماید، هدف از این بخش روشن نمودن چرایی یک گزارش یا آمار است. این بخش در سایت مرکز آمار تحت عنوان «تحلیل و یادداشت» تعریف شده است. اما در شرایط بحران و نوسان شدید در اقتصاد، پدیدهی است که تحلیل این آمارها نیز دشوار خواهد شد. مثلاً تحریم ها، رکود اقتصادی در مواجهه با کرونا، نتیجه آن کاهش در نرخ بیکاری در کشور است، حال یا قرض نوسان شاخص ها، تشریح و بلورپذیری آنها سخت می شود.

وی افزود که تحلیلگران آمار عنوان نمودند که در زمان کرونا تعیین نرخ بیکاری، کاری بسیار دشوار است که این امر توسط این مرکز رقم خورد. این عملیات نیز با تحلیل تبیینی و ته با استفاده از مدل اجرا شد، البته باید عنوان نمود که در کوتاه مدت و به خصوص زمان هایی

که ما با شوک تفتنی مواجه می شویم، این فرضیه صدق نمی کند. همچنین در بازار کار در ایران، مدام بین جمعیت فعال و غیرفعال جایه جایی رخ می دهد، به همین دلیل نرخ بیکاری نمی تواند همیشه شاخص قابل اتکایی باشد، چراکه نرخ بیکاری، تسیت جمعیت بیکار به جمعیت فعال است و وقتی مخرج کسر مدام جایه جا می شود، نرخ بیکاری سازگاری چندانی با قانون اوکان، نمی یابد. حال که با رونق بورس در دو سال گذشته حتی بورس هم در افزایش افراد دارای درآمد بدون کار در جمعیت غیرفعال نیز موثر بوده است. در کنار عوامل فوق در تحلیل بازار کار، از دید کلان باید تاثیر افزایش نقدینگی، نوسانات بازار سرمایه، تاثیر نرخ ارز بر واردات و صادرات، اثر خشکسالی های پیاپی، اثر مهاجرت، اثر یارانه های پرداختی به خاتوار، مهاجرت نیروی کار، کاهش قدرت اقتصادی خاتوار و تاثیر آن بر شغل دوم نیز رصد شود. یکی دیگر از عواملی که نرخ تیروی کار بر افزایش رشد اقتصادی تاثیر بسزایی نمی گذارد را می توان سهم ۱۸ درصدی تیروی کار در رشد اقتصادی عنوان نمود، این امر به این دلیل رقم می خورد که سهم تیروی کار در تولید بسیار کم است یا به عبارتی دیگر تولید برای ما هزینه بسیار بالایی دارد.

کاهش ارزش پول ملی

کاهش ارزش پول ملی به خودی خود یک فاجعه اقتصادی می تواند تپاشد در صورتی که برنامه ریزی صحیحی در عرصه تولید باشد. بر اساس گزارش پلومیترگ جایجایی برتدها در ایران در حال اجراست، با افزایش نرخ ارز و کاهش واردات، استقبال از برتدهای خارجی کمتر و از سوی دیگر، تغییر شرایط اقتصادی در داخل کشور، شرایط را برای بهبود کسب و کارهای داخلی مهیا کرده است. به عبارتی دیگر در شرایط کنونی تولید کسب و کارهای داخلی به صرفه شده و برخی از فعالان اقتصادی در کشور ایران از تهدید تحریم، یک فرصت برای عرضه کالاهای «ساخت ایران» ایجاد نموده اند. شرکت های کوچک نیز در حال پر کردن خلأ در بازار کالاهای مصرفی هستند. خروج برتدهای پوشاک از خیابان های تهران، خروج بسیاری از نمایندگی های رسمی و غیررسمی برتدهای مشهور جهانی که سال ها در مراکز تجاری کشور فعالیت داشتند، منتج شده از تحریم ها با ترکیب نزول ارزش واحد پولی ایران (افزایش نرخ ارز) و مواعع قانونی واردات کالاهای غیرضروری از جمله پوشاک، شامپوهای مارک خارجی، عطر، ادوکلن و گوشی تلفن همراه نیز در یازه ای از سال جاری علاوه بر آثار قیمتی نرخ ارز به خاطر عدم واردات متحمل فشارهای عرضه شدند و صعودهایی نجومی را تجربه کردند. پیش بینی می شود تحت شرایط پاندمی کرونا اقتصاد ایران در وضعیت نامطلوب خود باقی خواهد ماند.

زایش پول نازا در ایران در بلند مدت خنثایی و نازایی پول را به اثبات می رساند، به این معنا که در بلندمدت، رشد پول یا تقدینگی اثری بر متغیرهای واقعی نمی گذارد. به شکل دیگر می توان عنوان کرد رشد پول در بلندمدت نمی تواند موجب رشد اقتصادی و اشتغال شود. به عنوان مثال نسیت مانده تسهیلات بانکی به تولید ناخالص داخلی اسمی رشد داشته و از سطح ۵۰ درصد در ابتدای دهه ۱۳۸۰ به ۸۰ درصد در سال گذشته رسید، اما رشد اقتصادی ایران نزولی بوده است. به عبارت دیگر تسهیلات ارزان قیمتی که به رشد کل های پولی منجر می شود اثری بر تولید ندارد، حال می توان گفت تسهیلات با نرخ بهره واقعی غیرتعادلی ارزان تنها به مشکلات بیشتر اقتصاد دامن می زند تا منجر به افزایش تولید شود.

بررسی مراحل اجرای پروژه، قوانین اصلی، تیم سازی و نحوه عملکرد آن در سیستم تحویل یکپارچه پروژه (Integrated Project Delivery)

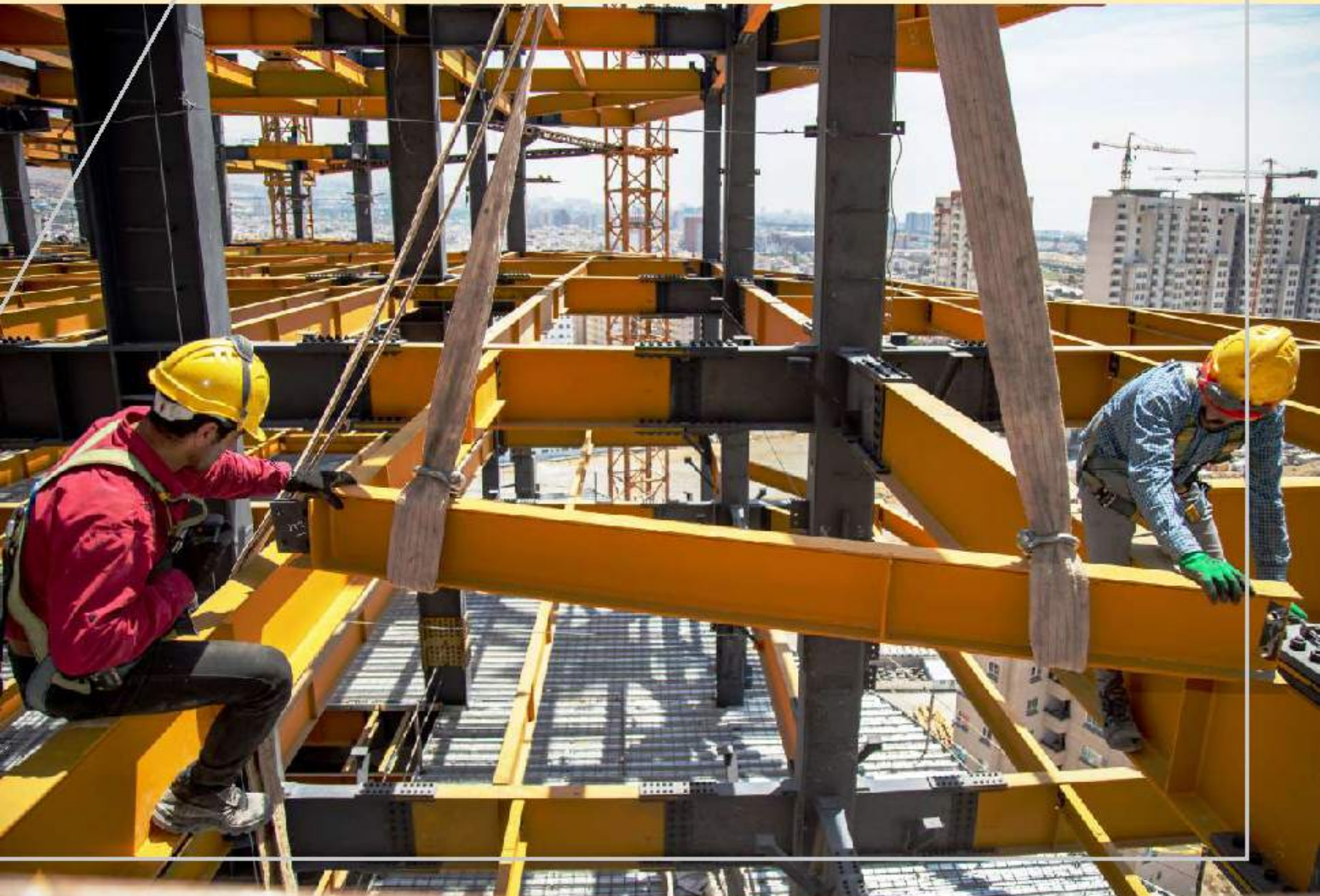
روشنگمیرحسینی

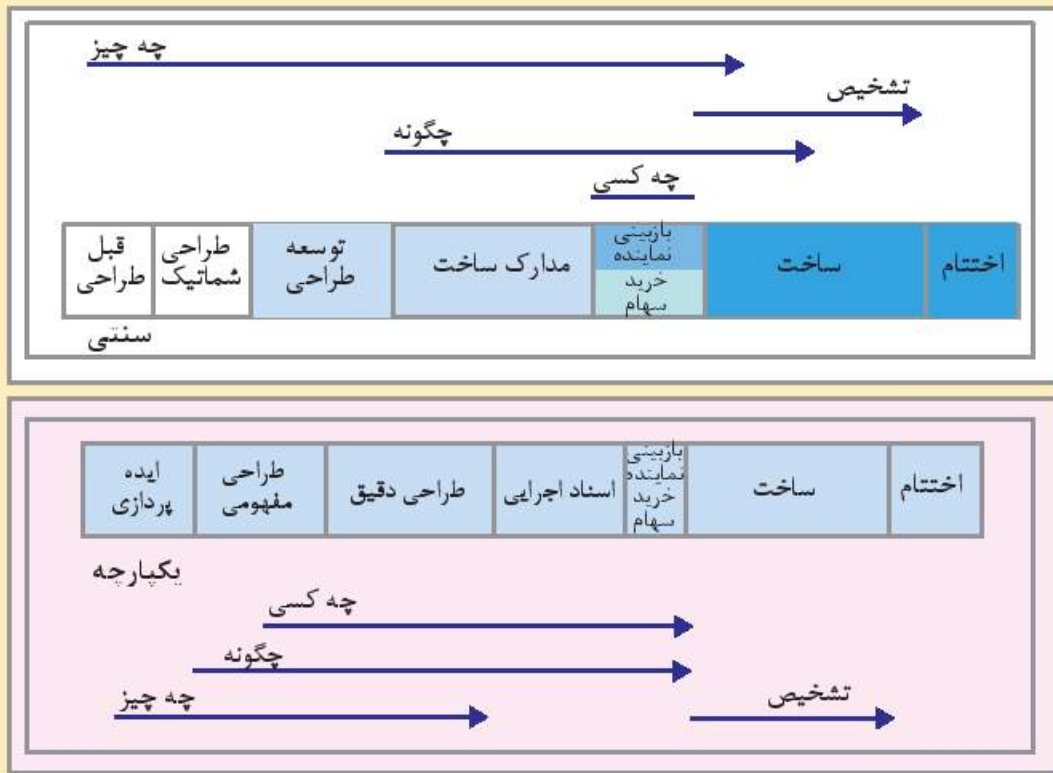
مقدمه

همان‌طور که در مطالعه پیشین گفته شد سیستم تحویل یکپارچه اقلام پروژه (IPD)، خروجی های پروژه را با رویکردی مبتنی بر همکاری موثر عوامل درگیر در پروژه، تعریف سود و زیان مشترک برای ذینفعان و همراستا کردن اهداف پروژه با انگیزه های تک تک ذی نفعان، بهبود می بخشد. تحویل یکپارچه اقلام پروژه در واقع یک واکنش به همکاری وسیع مورد نیاز در پروژه های پیچیده ی قرن ۲۱ است که اقراد زیادی در سازمان های مختلف را تحت تاثیر قرار خواهد داد و به دلیل جدید بودن روش، انتظاراتی رود با هر پروژه، اصلاحی در این سیستم صورت پذیرد.

مراحل اجرای پروژه IPD

در یک پروژه IPD مراحل اجرای پروژه از مفهوم سازی و اجرا گرفته تا زمان اختتام، به طور عمده ای با پروژه های غیر یکپارچه متفاوت است. شکل مک لیمی مفهوم تصمیم سازی زود هنگام را در شرایطی که فرصت برای تاثیر بر نتایج، حداکثر و هزینه اعمال تغییرات، حداقل است نمایش می دهد.

شکل مک لیمی - IPD شکل ۱- مراحل اجرای

علاوه بر زودتر آغاز شدن قرآیندهای طراحی، باز تعریف مراحل از دو ایده کلیدی منتج شده است: حضور زود هنگام پیمانکاران، سازندگان و تامین کنندگان در قرآیند طراحی همانند طراحان، و همچنین توانایی مدل سازی و شبیه سازی دقیق پروژه یا استفاده از BIM. سه فاز اول پروژه یکپارچه که در یرگیر شده مفهوم سازی، طراحی پایه و طراحی تفصیلی می باشد تسهیل می نماید به پروژه های متعارف به تلاش و کار بیشتری احتیاج دارد. تلاش بیشتر در سه فاز اول به معنای تلاش کمتر در فاز بعدی یعنی فاز اسناد اجرایی تسهیل می نماید به همین فاز در پروژه های متعارف است. همچنین حضور زود هنگام عوامل نظارتی، پیمانکاران و سازندگان باعث کاهش زمان مراحل پنجم و ششم می شود. مراحل IPD یا اتمام پروژه به پایان می رسد (تجارتی، ۱۳۹۲).

مراحل پروژه های سیستم تحویل یکپارچه پروژه به صورت زیر هستند:
 *مرحله ایده پردازی :

در طول این مرحله تمام افراد پروژه باید مفاهیم پروژه را براساس اطلاعاتی که در محتوا و ضوابط ارائه شده از سوی مالک فراهم شده است، توسعه دهند. مفهوم و ضوابط پروژه باید شامل درک دو جانبه از پروژه و نیازمندی های آن باشد. علاوه بر آن افراد باید یک ارزیابی ابتدایی از پروژه فراهم آورده و پیرامون روش های جایگزین طراحی ساخت، بحث نمایند. مفهوم پروژه بعد از تعریف پروژه، تنظیم خواهد شد. علاوه بر آن، افراد باید پروتکل هایی برای استفاده مجاز از اطلاعات دیجیتلی و مدل های ساختمانی تنظیم نمایند که این پروتکل ها به منظور ایجاد تطبیقات، هماهنگ خواهند شد.

مرحله طراحی مفهومی :

در طول این مرحله تمام اقرارد باید محدوده ی یکپارچه ماتریس خدمات را تکمیل کنند که فعالیت های مورد نیاز برای طراحی، برنامه ریزی، اجرا و راه اندازی پروژه را شناسایی می کند. همه اقرارد همچنین باید مفهوم پروژه را توسعه داده، به تنظیم اهداف پروژه بپردازند و برنامه زمانی پروژه و برنامه ی زمان بندی تدارکات زود هنگام را به عنوان بخشی از برنامه زمان بندی تهیه کنند و ساختار شکست هزینه هدف را نیز تهیه نمایند. در این راستا لازم است که اقرارد ماتریس ریسک را توسعه دهند. اگر چه ماتریس ریسک بخشی از توافق نخواهد بود اما می تواند تبدیل به ابزاری شود که با استفاده از آن اقرارد می توانند ریسک های مختلفی را که در پروژه وجود دارد شناسایی کرده و مسئولیت ها را به این ریسک ها اختصاص دهند تا فرد مشخص شده بتواند آنها را کنترل نماید.

ساختار شکست هزینه هدف، هزینه های پروژه را آیشم بندی و شناسایی می کند. در واقع، در جزئیات به شناسایی عناصر مختلف هزینه ی هدف می پردازد. ساختار شکست هزینه هدف توسط پیمانکار یا همکاری اقرارد پروژه توسعه می یابد. زمینه معیار هدف، یک نقطه عطف حیاتی در پروژه است. اگر اقرارد پروژه با این سند موافق باشند پروژه ادامه می یابد. اما اگر طرفین با این سند موافق نباشند، توافق نامه بر طبق آیشم های آن قسح می شود.

فاز طراحی دقیق:

در این فاز، به محض اجرای ضمیمه موضوع هدف، اقرارد جزئیات بیشتر را طراحی کرده و برای به روز کردن هزینه ی هدف، تهبایی خواهند کرد. هر تغییری در هزینه هدف به عنوان ضمیمه ای برای ضمیمه ی موضوع هدف مستند خواهد شد.

فاز سند اجرایی:

در طول این مرحله اقرارد اسناد اجرایی پروژه که شامل نقشه ها، جزئیات، شرایط عمومی و هر سند مورد نیاز می باشد را آماده می کنند. در این زمان، اقرارد اطلاعات هزینه تهبایی را از پیمانکاران جزء و مشاوران به دست می آورند و برای زمان آغاز پروژه به توافق می رسند.

مرحله بازبینی نماینده:

در طی این مرحله تمام اقرارد خدمات مورد نیاز خود را، برای دستیابی به تاییدات لازم از طرف دستگاه های دولتی که حق قضاوت در مورد پروژه را دارند، انجام می دهند.

مرحله خریداری:

در این مرحله اقرارد پروژه هر پیمانکار جزء و تامین کننده ی یقی مانده ای که برای تکمیل کار مورد نیاز است را انتخاب می کنند.

مرحله ساخت:

در این مرحله، خدمات مورد نیاز خود را، از جمله کار پیمانکار که برای ساخت پروژه لازم است، ارائه می دهند.

مرحله اختتام:

در این مرحله، اقرارد نظارت پروژه را کامل می کنند و گواهی معتبر تکمیل کار صادر خواهد شد (AIA, ۲۰۰۹).

اجرای پروژه / تعریف دوباره فازها

در یک پروژه یکپارچه، جریان پروژه از ایده پردازی تا اجرا و اختتام کاملاً متفاوت با یک پروژه غیر یکپارچه است. قرار گرفتن تصمیمات طراحی در بالاترین نقطه ممکن در جایی که کار آمدتر و کم هزینه تر باشند، ایده تفکر دوباره دربارۀ فازهای معمول پروژه را مطرح کرد. علاوه بر حرکت تصمیمات طراحی به سمت جلو، در چرخه جریان پروژه تعریف دوباره ی فازها بر اساس دو ایده اصلی صورت گرفته است:

یک-یکپارچگی ورودی های اولیه ارائه شده توسط اقرادی مانند سازندگان، پیمانکاران، نصبان، و تامین کنندگان درست مانند طراحان.

دو-تواتایی شبیه سازی و مدل سازی پروژه به درستی یا استفاده از بی آی.ام.

این دو ایده امکان انجام طراحی را برای آنکه به سطح بالاتری در فاز اجرا و قبل از شروع فاز مستندسازی برسد، فراهم می سازد. بنابراین اولین فاز از مراحل ۳ گانه پروژه یکپارچه، شامل ایده پردازی طراحی، اجرا، و طراحی جزئیات بیشتر در مقایسه با فاز های مشابه در جریان های سنتی می باشد (AIA California Council & AIA National, ۲۰۰۷).

این سطح بیشتر تکامل در فاز اولیه پروژه، به معنای آن است که در فاز بعدی، اسناد اجرایی تلاش کمتری در مقایسه با فاز مستند سازی در ساخت سنتی می طلبد. در نتیجه این پروژه در سطح بسیار بالاتری در فاز پیش از اجرا در مقایسه با روش های تحویل سنتی تعریف می شود که منجر به توانمند سازی بیشتر فازهای ساخت و کوتاه تر شدن مدت زمان ساخت و ساز می گردد. فازهای سیستم تحویل یکپارچه پروژه در مرحله ی اختتام پروژه به پایان می رسند (AIA California Council & AIA National, ۲۰۰۷).

۳-۲- نه قانون اصلی در IPD

۱. احترام و اعتماد متقابل: ارزش کار تیمی توسط عوامل مختلف درک می شود و تیم تشکیل می گردد تا بهترین سود را به پروژه برساند.
۲. منفعت و پاداش متقابل: به سبب اینکه عوامل زودتر وارد پروژه می شوند، درخواست پاداش دارند و در یک نظام تشویقی مورد قدردانی قرار می گیرند.
۳. ارتباط آزاد: مسئولیت ها در یک فرهنگ فاقد سرزتش تعریف می شوند. این فرهنگ به دنبال حل مشکل است نه پیناکردن فردی که مشکل ساز بوده است.
۴. تعریف زود هنگام هدف: در فرهنگی که خلاقیت را تشویق می کند، به نگرش تمامی عوامل بها داده می شود و مهندسی ارزش واقعی نیز یا این تشریح مساعی حاصل می گردد.
۵. سازماندهی و رهبری: رهبری بخش های مختلف به لایق ترین فرد محول می گردد، بدون توجه به نقش و سمتی که افراد در پروژه دارند.
۶. تقویت برنامه ریزی: هدف از تقویت بخش برنامه ریزی، ایجاد صرفه جویی در زمان و هزینه در مراحل اجرایی و بهبود عملکرد می باشد.
۷. مشارکت در تصمیم گیری: مشارکت در تصمیم گیری: خلاقیت زمانی اتفاق می افتد که تبادل نظر به صورت آزاد انجام گیرد. در یک پروژه یکپارچه، عقاید و نظرات بر اساس ارزش ها ناوری می شوند، نه براساس سمت و مقام سخنگوی آن.
۸. درگیری زود هنگام عوامل اصلی در پروژه: عوامل کلیدی در زودترین زمان ممکن وارد پروژه می شوند و با یکبارگیری دانش و مهارت شان، کارها را تسریع و بهبود می یخشند.
۹. تکنولوژی مناسب: پروژه یکپارچه متکی بر تکنولوژی به روز می باشد. تکنولوژی مورد استفاده باید در ابتدای کار مشخص باشد تا عملکرد پروژه را حداکثر کند. ارتباطات نیز با تکنولوژی پیشرفته و مناسب تسریع می یابد (امیرارجمندی، اقتداری، & مظاهری، ۱۳۹۰).

قوانین IPD

۱. استفاده از بی. آی. ام: هر چند که سیستم تحویل یکپارچه پروژه بدون بی. آی. ام هم می تواند به اهداف خود برسد، اما استفاده از بی. آی. ام، در فرآیند سیستم تحویل یکپارچه پروژه همکاری بیشتری را ایجاد می کند. استفاده از توانمندی های تکنولوژی بی. آی. ام می تواند یکپارچگی تمام قوانین طراحی را فعال و تقویت نماید.
۲. درگیری زود هنگام شرکای اصلی و تعریف زود هنگام اهداف: فرآیند یکپارچگی، مبنی بر همکاری زود هنگام دانش های فردی و مهارت هاست. در زودترین زمان ممکن تیم های پروژه باید ذی نفعان کلیدی که قوانین و علایق چندگانه را ارائه می کنند، درگیر نمایند و همکاری را از طریق تمام چرخه پروژه ادامه دهند. بنابراین در زودترین زمان ممکن تیم پروژه باید اهداف پروژه را تعریف کرده و گسترش دهد.
۳. فرآیند همکاری: برای رسیدن به یک سیستم تحویل یکپارچه در یک پروژه موفق، افراد باید تیم های یکپارچه که فرآیند همکاری نتیجه انجام موثر کارها را با یکدیگر پیگیری می کنند، تشکیل دهند. آن ها باید از همکاری مبنی بر صداقت و ساختار یافته که برای رسیدن به اهداف کلان تا اهداف فرعی پروژه تلاش می کنند، پیروی نمایند.
۴. برنامه ریزی تقویت شده: روش IPD مبنی بر این هدف است که اهداف طراحی، قبل از اجرا رشد یابند تا به منظور کاهش و رفع کردن چالش های فاز اجرا، تیم یکپارچه پروژه تلاش بیشتری را در جهت گسترش برنامه ریزی و طراحی به کار گیرد و در نتیجه کارایی اجرایی افزایش یافته، منجر به کاهش هزینه های فاز اجرا می گردد. (KARATHODOROS & BRYNJOLFFSSON, ۲۰۱۳)

اصول قراردادی IPD

- ۱) تعهد یکسان ذینفعان اصلی به یکدیگر
- ۲) تقسیم ریسک و پاداش بر اساس نتیجه پروژه
- ۳) چشم پوشی از ادعاهای طرفین
- ۴) شفافیت مالی بین ذینفعان اصلی
- ۵) حضور زود هنگام ذینفعان اصلی
- ۶) ایجاد معیارهای هدف به صورت مشارکتی
- ۷) وجود تصمیم گیری مشارکتی. (تجارتی، ۱۳۹۲)

اصول رفتاری IPD

- (۱) اعتماد و احترام متقابل
- (۲) اشتیاق به مشارکت
- (۳) ارتباطات آزاد (تجارتی، ۱۳۹۲)
- (۴) تیم سازی IPD و عملکرد آن

تیم پروژه به منزله ی حیاتی ترین بخش در سیستم تحویل یکپارچه است. در این روش تمام افراد پروژه به عنوان یک تیم یکپارچه با یک هدف والا به منظور طراحی و ساخت یک پروژه موفق گرد هم می آیند. در صورت بروز مشکل در پروژه های سنتزی، افراد خود را برای دوره ای از مشکلات آماده می کنند. ارتباطات صدمه می خورند و پروژه دچار چالش های گوناگون می شود. در مقابل، در پروژه های سیستم تحویل یکپارچه، وقتی مشکلی بروز می کند نیازمند آنست که تمام افراد با یکدیگر کار کنند. بنابراین ترکیب تیم پروژه توانایی های اعضای خود را در جهت همگون کردن شیوه ای جدید ارائه و یا به کار گیری رفتاری تیمی در حل آن مشارکت می کنند. (AIA California Council & AIA National, ۲۰۰۷).

تشکیل تیم پروژه و تیم سازی

در یک پروژه یکپارچه، تیم پروژه تا حد امکان نزدیک به زمان آغاز پروژه تشکیل می گردد. در بعضی موارد، تیم پروژه خود را بر اساس سطوحی از تجربیات قبلی و وجود صداقت، راحتی و شناختی که از روابط گذشته توسعه یافته است، تشکیل خواهد داد. در برخی موارد ممکن است کارفرما تیم پروژه را بدون توجه به هیچ ارتباط و شناخت قبلی بین اعضا شکل دهد.

به صورت کلی تیم پروژه به دو گروه تقسیم می گردد: اعضای اولیه و اعضای کلیدی حمایتی اعضای اولیه، اعضای هستند که درگیری حیاتی و لازم در پروژه دارند و از آغاز تا انتهای پروژه به طول خواهد انجامید. برای مثال در یک پروژه سنتزی، اعضای اولیه همان کارفرما، معمار و پیمانکار است. برخلاف ارتباطات در پروژه های سنتزی، اعضای اولیه در سیستم تحویل پروژه یکپارچه باید در مراحل قبل تر شناسایی شوند و از طریق روابط قراردادی یا علایق شخصی در یک موجودیت هدف واحد برای پروژه، در کنار هم مستقر شوند. اعضای کلیدی حمایتی نیز در پروژه نقش حیاتی ایفا می کنند اما عملکردهای پراکنده تری نسبت به اعضای اولیه دارند. در پروژه های سنتزی این اعضای کلیدی حمایتی، شامل مشاور و طراح اولیه و پیمانکاران جزء هستند. اما در سیستم تحویل یکپارچه پروژه، اعضای کلیدی حمایتی یا از طریق یکی از اعضای اولیه و یا به وسیله موجودیت هدف واحد به صورت مستقیم به قرارداد وارد می شوند. تشکیل تیم، ظرفیت ها، قابلیت کار همزمان، ارتباطات، صداقت و توافق را باید به عنوان عواملی مهم در فرآیند یکپارچگی در نظر گرفت. فرآیند تشکیل تیم و تیم سازی باید به طور پیوسته شامل ارزیابی، تشخیص و آموزش ارتباطات به منظور تشکیل یک تیم قوی یا اجزای جدا از هم باشد. در هنگام شکل گیری تیم باید فضایی ایجاد شود که امکان رشد همکاری و ارتباطات در آن میسر گردد. تعریف اهداف جمعی پروژه و معیارهای کمی برای اندازه گیری عملکرد، همزمان با تعدیل مدل هایی که موفقیت فردی را با موفقیت پروژه سازگار می کند، می تواند مشوق هایی را برای کار تیمی ایجاد نماید (AIA California Council & AIA National, ۲۰۰۷).

ملزومات ایجاد تیم IPD

- (۱) شکل گیری و ساخت تیم پروژه
- (۲) تصمیم گیری در تیم
- (۳) ارتباطات تیمی
- (۴) BIM

- (۵) اشتراک اطلاعات اختصاصی، دارای حساسیت یا محرمانه
- (۶) پاداش/ جریمه
- (۷) کناره گیری و واگذاری
- (۸) حل اختلاف اعضای تیم. (تجارتی، ۱۳۹۲)

ایجاد یک تیم یکپارچه

ایجاد یک تیم یکپارچه پروژه، تشکیل تیمی است که به منظور پیاده سازی فرآیند های همکاری شکل داده شده و برای کار کردن به صورت کارآمد یا یکدیگر توأمند باشند. برای رسیدن به این موضوع افراد مشارکت کننده یابد:

(۱) شناسایی در زودترین زمان ممکن، به خصوص تعریف نقش های افرادی که از جمله مهم ترین افراد پروژه هستند.

(۲) پیش ارزیابی افراد تیم (اشخاص و بنگاه های اقتصادی)

(۳) در نظر گرفتن علایق و مدت زمان لازم برای جذب افراد منتخب علاوه بر تیزمندی به عواملی مانند دفترداران ساختمانی، شرکت های محلی، تاسیسات، بیمه ها و دیگر ذینفعان.

(۴) تعریف یک مفهوم دو جاتیه و قابل فهم از ارزش ها، اهداف کلی، علایق و اهداف مشارکتی ذینفعان.

(۵) شناسایی ساختار سازمانی و تجاری که مناسب سیستم تحویل یکپارچه پروژه می باشند، به طوری که هماهنگی یا محدودیت ها و تیزهای افراد مشارکت کننده است.

(۶) گسترش توافق نامه های پروژه برای تعریف نقش ها و پاسخگویی افراد. توافق نامه های پروژه باید با هم مرتبط باشند تا نقش ها و مسئولیت های افراد به درستی در تمام توافق نامه ها تعیین شده و سازگار با مدل های سازمانی و تجاری مورد قبول باشند. دیدگاه های کلیدی یا توجه به وجود تعیض، اجبار و اختصاص ریسک باید به روشنی توصیف شوند و مشوق ارتباطات آزاد و همکاری متقابل باشند. (AIA California Council & AIA National, ۲۰۰۷)

ارتباطات تیمی

اداره موفق یک تیم متکی بر همکاری بوده و مستلزم ارتباطات شفاف و باز می باشد. بنابراین ایجاد شرایط و مکانیزمی که اشتراک اطلاعات بین اعضا را تسهیل کند برای اجرای موفقیت آمیز IPD ضروری است. مشارکت یک انتخاب رفتاری است و مهم است که محیطی بنا شود که مشارکت اعضا را پشتیبانی و تسهیل کند. ایجاد، توسعه و استفاده از یک تفاهم نامه، ارتباطات و انتقال اطلاعات را تسهیل می کند. این تفاهم نامه در جلسات مشترکی توسط اعضای تیم ایجاد شده و در مورد چگونگی استفاده از اطلاعات، مدیریت و تبادل آن تصمیم گیری می شود که این تصمیم ها و تفاهم نامه های ارتباطات به عنوان مشخصات اطلاعاتی پروژه مستند خواهند شد. (تجارتی، ۱۳۹۲).

Governing the implementation of BIM. KARATHODOROS, G., & BRYNJÓLFSSON, Ó. R. BIM, A construction client perspective. Gothenburg, Sweden: CHALMERS UNIVERSITY OF TECHNOLOGY. (۲۰۱۳).

امیرارجمندی، ا.، اقتداری، م.، & مظاهری، ط. (۱۳۹۰). بررسی روش انجام تجمیعی پروژه (Integrated project Delivery) و مقایسه توافقنامه های قراردادی موجود. ششمین کنگره ملی مهندسی عمران. سمنان: دانشگاه سمنان.
Integrated Project Delivery; A Guide. AIA California Council, & AIA National California Council. (۲۰۰۹).

تجارتی، ا. (۱۳۹۲). امکان سنجی به کارگیری IPD در پروژه های اتیوه سازی مسکن. تهران: دانشگاه شهید بهشتی.

کرونا و بحران های اجتماعی و اقتصادی

امید مهتری

روبات های معامله گر

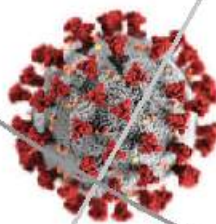
خودکار اعمال می شود و در واقع حد سود و زیان یا یک تابع ساده یا یک الگوریتم پیچیده تعیین می شود.

بر این اساس پیشبینی ها نشان از آن دارد که بیش از یک سوم از معاملات وال استریت را روبات ها انجام خواهند داد. در این میان معامله گران بی تجربه و یا سفته یازان نیز بر فروش دومینووار روبات ها تحکیم نموده و امکان قلع شدن بازار و به تبع آن نفوذ این اختلال به اقتصادی بحرانی در مدت زمانی بسیار کوتاه دور از ذهن نخواهد بود. یکی از این پلت فرم ها به نام «رایبن هود» که مدعی دموکراسی است، یا استقبالی بی نظیر مواجه شد، کاربران یا رایبن هود می توانند به صورت رایگان در بازار سرمایه گذاری کنند. رایبن هود از سال ۲۰۱۳ تا پیش از کرونا ۳ میلیون کاربر داشت اما با شروع این پاندمی تعداد کاربران این سامانه به بیش از ۱۳ میلیون نفر افزایش یافت.

عوامل بسیاری موجب توسل به بازارهای جهانی هستند، عواملی که ذکر شد در کنار عوامل انسانی مانند خطاهای عملیاتی ناشی از احساس و غریزه است که قادر به ایجاد اعوجاج در این بازارهاست، شرکت های بزرگ معرف به وال ها همواره در جهت دهی بازارها نقش مهمی به عهده دارند و بزرگترین موج ها را رقم می زنند، عمده معامله گران پیرو این امواج هستند و یا امید به کسب سود بیشتر به این موج ها اعتماد می کنند و گروه هایی که سریعتر حرکت می کنند که به کوسه ها مشهورند بیشترین سود را از حواشی امواج خواهند داشت، لاک پشت ها نیز همواره از غافله عقب هستند.

پیش بینی می شد در سال ۲۰۲۰ شاهد حضور روبات های معامله گر باشیم، این پیش بینی به این دلیل رقم خورد که بیش از یک سوم معاملات در وال استریت از طریق الگوریتم های از پیش برنامه ریزی شده انجام می شود. ثمره این جریان را می توان سقوط لحظه ای یا اصطلاحاً «قلش کرش» عنوان کرد. قلش کرش فراتر از سوئیس در تاریخ ۱۵ ژانویه سال ۲۰۱۵، پوند انگلیس در ۶ اکتبر سال ۲۰۱۶ میلادی، سقوط دلار آمریکا در برابری یورو و دلار استرالیا در تاریخ ۲ ژانویه سال ۲۰۱۹ میلادی چند نمونه مطرح این پدیده هستند. به نوعی می توان گفت که اقتصاد جهان در پسا کرونا نیز در گیر و دار این معضل خواهد بود، یا به عبارتی دیگر اقتصاد در جهان و ایران در پسا کرونا چالش های جدیدی را تجربه خواهد نمود.

طراحی و برنامه نویسی معاملات خودکار که منجر به ساخت الگوریتم های معاملاتی یا روبات های اکسپرت شد، معاملات به صورت خودکار را رقم زد که این رویکرد در جهان اقتصاد می تواند مانند چکاتدن یک ماشه باشد، به عنوان مثال متصور شویم که یک سیگنال قوی یا ضعیف از سوی یک شرکت یا هولدینگ منجر به فعال شدن چاشنی انفجار سفارش فروش یا خرید روبات های پرشمار در بازار گردد. به عبارت دیگر به هر نوع معامله خودکار «شامل معاملات قرکاتس یا (HFT) یا معاملات معمولی» معاملات الگوریتمی یا پلک پاکس گفته می شود. در بسیاری از بازارهای مالی، هوش مصنوعی (AI) و یادگیری ماشین (Machine Learning) از جایگاه ویژه ای برخوردار هستند. برای مثال می توان عنوان کرد که در یک معامله الگوریتمی، با رسیدن قیمت به اعداد مشخصی، دستور خرید یا فروش به صورت

اشتغال در دوره کرونا

پس از بهار و ترخ بالای بیکاری آن فصل، در تابستان شرایط اشتغال بهبود پیدا کرد، آمارهای مرکز آمار ایران نشان می‌دهند که بهبودی نسبی از بیماری کرونا در فصل دوم سال موجب شد که کاهش شغل متأثر از کرونای فصل بهار، در فصل تابستان تا حدودی جبران شود. نرخ بیکاری در تابستان به ۹/۵ درصد رسید که این رقم در فصل قبلی ۹/۸ درصد بوده است، به عبارت دیگر تعداد بیکاران در بهار ۱/۵ تفر و در تابستان ۱/۲ تفر بوده‌اند. در تابستان امسال، یخش خدمات یا ۴۸/۱ درصد بیشترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده است. در رتبه‌های بعدی یخش‌های صنعت یا ۳۲/۴ درصد و کشاورزی یا ۱۸/۵ درصد قرار دارند. اما این آمار در مقایسه با سال گذشته کاهش قابل توجهی داشته است. به عنوان مثال تعداد شاغلان حوزه ی صنعت در سال گذشته ۴ میلیون و ۸۴۲ هزار تفر بوده است که این تعداد در سال جاری کاهش ۵۱۹ هزار تفری داشته است. در یخش ساخت و ساز نیز، تعداد اقراد شاغل در این حوزه دچار کاهش ۶۶ هزار تفری بوده‌اند که این آمارها به طور ملموس تاثیر شیوع کرونا بر اشتغال را نمایان می‌کند.

اما شیوع ویروس کرونا، صنعت گردشگری را بیش از هر صنعت دیگری تحت تاثیر قرار داد. بسته شدن مرزهای خارجی، محدودیت‌های سفر داخلی، لغو پروازها و تعطیلی اماکن اقامتی و توریستی، موجب شد که صنعت گردشگری آسیب‌های فراوانی ببیند. با توجه به این‌که هنوز روند پروازها و سفرها به حالت عادی پرتنش است، مشکلات این صنعت نیز همچنان پابرجاست و بنگاه‌های اقتصادی مرتبط با گردشگری، هنوز با درآمد نزدیک به صفر دست به گریبان هستند. اماکن اقامتی مانند هتل‌ها ناچار به فعالیت یا ۵۰ درصد ظرفیت خود هستند که همین میزان نیز با حجم بسیار پایین تکمیل می‌شود. بنابراین آن‌ها در وضعیت نامطلوبی قرار دارند. همچنین میزان تقاضا یا توجه به شرایط ناشی از شیوع بیماری کرونا بسیار کاهش یافته و همین امر باعث خسارت مالی شدیدی به این یخش شده است.

رهبر حوزه فناوری از کرونای گوید

بیل گیتس مالک بنیاد خیریه بیل و ملیندا گیتس است، این بنیاد خیریه در ۲۰ سال گذشته در مبارزه با بیماری‌های همه‌گیری نظیر فلج اطفال و مالاریا بسیار موفق بود، گیتس در گفت و گو با اکونومیست عنوان کرد: توانایی ایمن‌سازی مردم جهان تسیت به ویروس کرونا در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ وجود خواهد داشت، وی معتقد است تا پایان سال ۲۰۲۱ واکسن کرونا به تمامی نقاط جهان خواهد رسید، اما تا پایان سال ۲۰۲۲ واکسیناسیون ادامه خواهد داشت. گیتس از سالیان پیش تسیت به شیوع ویروسی که جهان را فلج خواهد کرد هشدار داده بود. ساخت واکسیناسیون در جهان به سرعت در حال انجام است که شش پرتامه ساخت تسیت به پرتامه‌های دیگر فعال‌تر است، پیش‌بینی‌های نشان از آن دارد که تا اواخر ماه سپتامبر فاز سوم آزمایشی آن‌ها به پایان خواهد رسید. بررسی‌های نشان می‌دهد که واکسن‌های تولید شده قادر به کاهش ۸۰ تا ۹۰ درصدی انتقال بیماری هستند. نکته حایز اهمیت اینجاست که هزینه تولید و توزیع این واکسن چندین میلیارد دلار برآورد شده است و در صورتی که این واکسن به تمامی نقاط جهان ارسال نشود کرونا همچنان این کره‌خاکی است، البته باید در نظر داشت حضور کرونا زمان‌های تریلیون دلاری را به اقتصاد جهان وارد خواهد کرد.

بازار داغ فروشگاه‌های اینترنتی

با وجود اپیدمی کووید ۱۹ بسیاری از فروشگاه‌های اینترنتی بزرگ که تا پیش از این تنها به لطف تخفیف‌ها و پیشنهادهای شگفت‌انگیز سعی در جلب مشتری داشتند، حالا روزهای اوج فروش خود را تجربه می‌کنند. شیوع کرونا باعث شد مردم برای حفظ جان خود و خانواده‌شان، بیشتر خریدهایشان را به صورت اینترنتی انجام دهند. این عامل، افزایش تقاضای مردم برای خرید کردن به صورت اینترنتی را به همراه داشت تا جایی که این فروشگاه‌ها مجبور شدند، تیروی کار جدید و تازه نفیس جذب کنند تا بتوانند پاسخ‌گوی افزایش تقاضاها باشند. امروزه کرونا و کسب و کارهای آنلاین و اینترنتی ارتباط تنگاتنگی با هم دارند. در این شرایط مدیران و افرادی که در حوزه کسب و کارهای آنلاین و اینترنتی مشغول به فعالیت هستند، تمام تلاش خود را به کار گرفته‌اند تا کار و وظیفه اصلی خود را که ارائه خدمات و سرویس‌دهی به مشتریان و مراجعه‌کنندگان است به بهترین شکل انجام دهند. در واقع کسب‌وکارهای اینترنتی در این شرایط یکی از ضروری‌ترین امکانات موجود هستند؛ چراکه امکان دسترسی افراد به کالاهای مورد نیاز را امکان‌پذیر کرده‌اند.

رونق آموزش‌های آنلاین

در حالی که بسیاری از مشاغل به خاطر کرونا تعطیل شدند، مراکز آموزشی پس از یک تعطیلی موقت دوباره فعالیت خود را از سر گرفتند؛ اما به شکلی که در دوران پیش از کرونا فعال بودند. مدیران مراکز آموزشی به این نتیجه رسیدند که آموزش را در هیچ شرایطی نمی‌توان تعطیل کرد و باید شرایطی فراهم کنند تا با کمک گرفتن از فضای مجازی، آموزش‌های خود را به صورت آنلاین پیش ببرند. در این شرایط مجموعه‌هایی موفق‌تر بودند که از گذشته زیرساخت و امکان آموزش آنلاین را فراهم کرده بودند. آن‌ها به راحتی توانستند بستر آموزش غیرحضوری را مهیا کرده و کمترین صدمه را در این شرایط متحمل شوند. اما از معروفترین سامانه‌هایی که کمابها بدون برنامه ریزی و در شرایط کرونا تصمیم به ایده‌پردازی، ساخت و بهره‌برداری از آن گرفته شد،

سامانه شاد (شبکه اجتماعی دانش آموزان) بود. این سامانه که در ابتدا با ضعف‌هایی که در بر داشت، مورد حمله‌ای از انتقادات قرار گرفت، رفته رفته با شناسایی و رفع برخی از نقاط ضعف، به رسمی‌ترین اپلیکیشن سیستم آموزشی کشور تبدیل شد و هم‌اکنون بیش از ۱۱ میلیون کاربر دارد. اما هم‌چنان این شبکه مشکلات زیادی دارد، کند بودن و امکانات پایین نسبت به دیگر پیام‌رسان‌های رایج کشور باعث شده است که معلمان، بزرگترین گروه منتقدان این سامانه باشند. در بحث آموزش مجازی دانشگاه‌ها نیز وزارت علوم ابتدا به دنبال راه‌اندازی سامانه‌ای جامع برای تمامی دانشجویان کشور بود، اما این مهم به دست نیامد و در حال حاضر، دانشگاه‌های سراسری، آزاد، پیام‌تور و علمی کاربردی هر کدام از سامانه‌های مختص به خودشان استفاده می‌کنند. اما اکثر این سامانه‌ها به‌طور مشترک از پلتفرم آدوب کانکت (Adobe connect) بهره‌می‌برند.

رونق برگزاری سمینارها و وبینارها

این روزها که حضور در دوره‌های آموزشی و سمینارهای حضوری برای علاقمندان امکان‌پذیر نیست، وبینار به کمک افراد آمده است. وبینار مخفف اصطلاح «وب بیس سمینار» یا سمینارهای میثی بی‌وب است که به معنی نوعی ارائه، سخنرانی، کارگاه یا سمینار اینترنتی است. وبینارها به صورت مجازی از طریق نرم‌افزارهای ویدیوکنفرانس اجرا می‌شوند، بنابراین یکی از روش‌های فوق‌العاده جذاب و پویا برای انتقال اطلاعات به مخاطبانی است که از لحاظ جغرافیایی در مناطق مختلف پراکنده‌اند. این گونه آموزش این امکان را در اختیار مخاطبان قرار می‌دهد که بدون حضور فیزیکی در مکان برگزاری جلسه در جریان آموزش‌های لازم قرار بگیرند. برای شرکت در این وبینارها هم به جز لپ‌تاپ یا کامپیوتر مجهز به وب‌کم یا گوشی موبایل هوشمند به تجهیزات دیگری نیاز نیست و هیچ نرم‌افزار خاصی هم برای شرکت در دوره‌های آنلاین در نظر گرفته نشده است. با این حساب و با توجه به اینکه برای شرکت در دوره‌های مورد نظر، فرد متقاضی هزینه ایاب و ذهاب صرف نمی‌کند و در وقت و هزینه صرفه‌جویی بیشتری صورت می‌گیرد، طبیعی است، تقاضا برای شرکت در این دوره‌ها به‌طور معقولی افزایش داشته باشد.

با تعطیلی واحدهای صنفی در تهران، تردد و رفت و آمد شهروندان در سطح شهر بسیار کاهش یافت و آمار رو به رشد مبتلایان، کنترل شد و پایین آمد. اما یکی از جدی ترین طرح های ستاد ملی مبارزه با کرونا، منع رفت و آمد از ساعت ۲۱ تا ۴ صبح بود. این طرح که ابتدا برای اجرای یک هفته ای برنامه ریزی شده بود، بیش از ۳ هفته است که به طول انجامیده و به ۴ هفته تیز خواهد رسید. اما در پی همین محدودیت ها، آمار جانیاختگان کرونایی با کاهش بیش از ۵۰ درصدی، به زیر ۲۰۰ نفر در روز رسیده است و وزرات بهداشت امید وار است که با تداوم محدودیت ها آمار بسیار پایین تر تیز خواهد آمد.

کرونای مهار نشدنی

مقامات وزارت بهداشت پس از افزایش چشمگیر مبتلایان به کووید-۱۹ رسماً عنوان نمودند که کار از موج دوم و سوم گذشته است. تمودارهای ورود و خروج و بستری بیماران کرونایی در بیمارستان ها نشان از این موضوع دارد که ما ورود به اپیدمی معتمد کرونایی کرده ایم. گواه دیگر این ادعا، گزارشی است که نشان می دهد در هفته منتهی به چهارم مهر، وضعیت بیماری کووید-۱۹ در ۱۲ استان مجدداً روند صعودی یافته یا با آغاز پیک این بیماری روبه رو شده اند. در پایان مهرماه ۲۷ استان کشور در وضعیت قرمز و ۴ استان تیز در وضعیت نارنجی و زرد قرار گرفتند. در پایان آبان ماه این روند ادامه پیدا کرد، اما برخی شهرهای بزرگ نظیر مشهد و تیشاپور به رنگ سیاه و شرایط فوق بحرانی درآمدند. این آمارهای بحرانی بود که دولت را به وضع محدودیت های جدید واداشت.

خطای بزرگ مدبریتی در ایران چه بود؟

عدم دید مناسب در اتخاذ تصمیمات موثر برای قطع زنجیره کرونا در کشور در پاییز یا لاترین آمار روزانه مبتلایان به کرونا به رقم بی سابقه ۱۴ هزار نفر و آمار مرگ و میر در این فصل تیز به رقم ۴۸۲ نفر رسید، بیشترین مرگ و میر در این فصل تیز به روز چهارم آذر ماه بر می گشت که همه و همه نشان از عدم برنامه ریزی صحیح دولت در بکارگیری شیوه های پیشگیری است. نکته دیگر از عدم برنامه ریزی مربوط به وضعیت ازدحام در شبکه حمل و نقل عمومی بود. و از سوی دیگر آلودگی هوا تیز یکی دیگر از مشکلات برنامه ریزی نشده دولت بود.

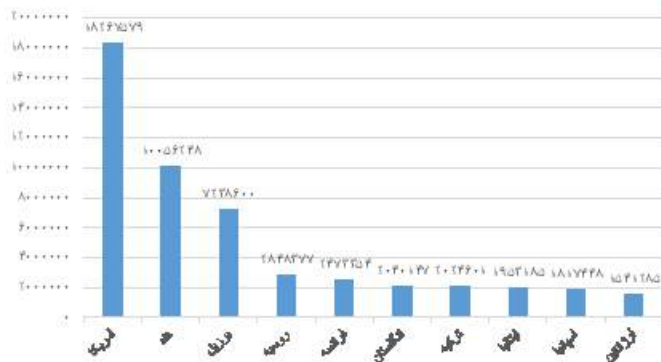
رشد چند برابری فروش مواد دارویی و بهداشتی

طبیعی است که در شرایط کنونی اپیدمی بیماری، بیش از هر چیز سلامت و بهداشت مردم در اولویت باشد. بنابراین شرکت های دارویی تولیدکننده مواد ضدعفونی کننده، لوازم بهداشتی و شوینده ها و شرکت های تولیدی و تحقیقات دارویی، سعی کردند با کار شیانه روزی، عرضه ی خود را به تقاضای بازار برسانند. حتی شرکت های خدماتی ارسال و پیک های دارویی هم خدماتشان را گسترش دادند و با جذب نیروهای بیشتر جایگاه خود را در این شرایط، بیشتر تثبیت کردند. تیز میرم به دارو و لوازم بهداشتی مختص به کرونا اما فشار اقتصادی بیشتری به خانواده ایرانی آورده است. لوازم بهداشتی نظیر الکل و ماسک به طور رسمی وارد سید خاتوار شده اند و سهم بهداشت در دوران کرونا از ۲،۷ درصد به ۸ درصد رسیده است. این آمار در خانواده روستایی از ۴،۹ به ۹،۱۲ درصد و در اقرا در میان سال به ۱۲،۳ درصد رسیده است. طبق گفته های رسمی وزیر بهداشت، خانواده ها در ایام کرونا حدود یک میلیون و ۶۰۰ هزار تومان (معادل صد دلار در ابتدای پاندمی) افزایش هزینه داشته اند که عددی قابل توجه و تامل برای یک خانواده ی متوسط ایرانی و همچنین تحلیلگران اقتصادی کشور می باشد.

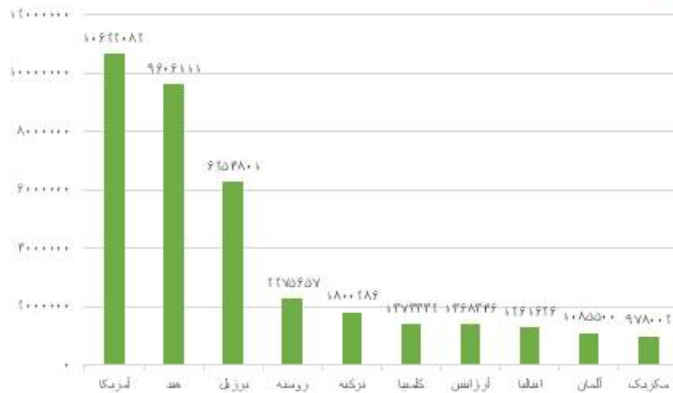
محدودیت های کرونایی

طرح های محدود کننده برای مهار کرونا که توسط دولت طرح ریزی شد، نشان از آشفتگی دولت در برنامه ریزی داشت، این طرح ها که در بیان بسیار سختگیرانه به چشم می آمدند اما در عمل به دور از سختگیری های لازم بودند که مهم ترین اثرشان کاهش تردد در راه های کشور بود. به گفته مقامات مسئول در این حوزه تمدید محدودیت های کرونایی در تهران و دیگر شهرستان ها تا کاهش ۵۰ درصدی مبتلایان و مرگ و میر پیش خواهد رفت. از دیگر محدودیت های کرونایی، مصوبه ساعت ۱۸ بود که در پی پیک مهار نشدنی سوم کرونا قوانینی وضع شد که طبق آن از تاریخ ۲۰ آبان ماه لغایت ۲۰ آذر، کلیه مشاغل که در گروه های شغلی ۲، ۳، ۴ قرار داشتند، مشمول این قانون شدند و از ساعت ۱۸ هر روز، اجازه ی فعالیت نداشتند.

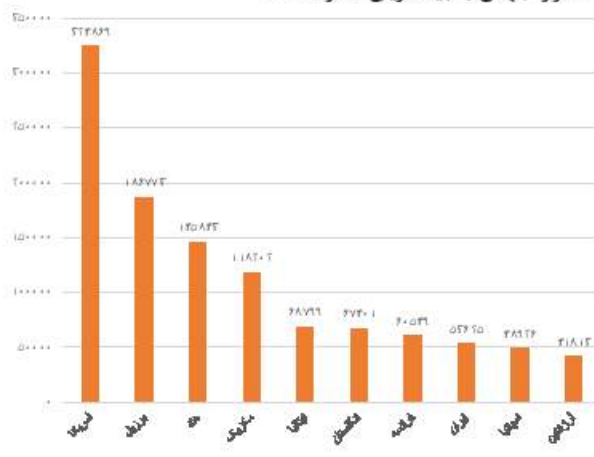
آمار ۱۰ کشور جهان با بیشترین آمار مبتلایان

۱۰ کشور جهان با بیشترین آمار بهبودی

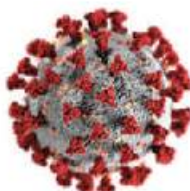

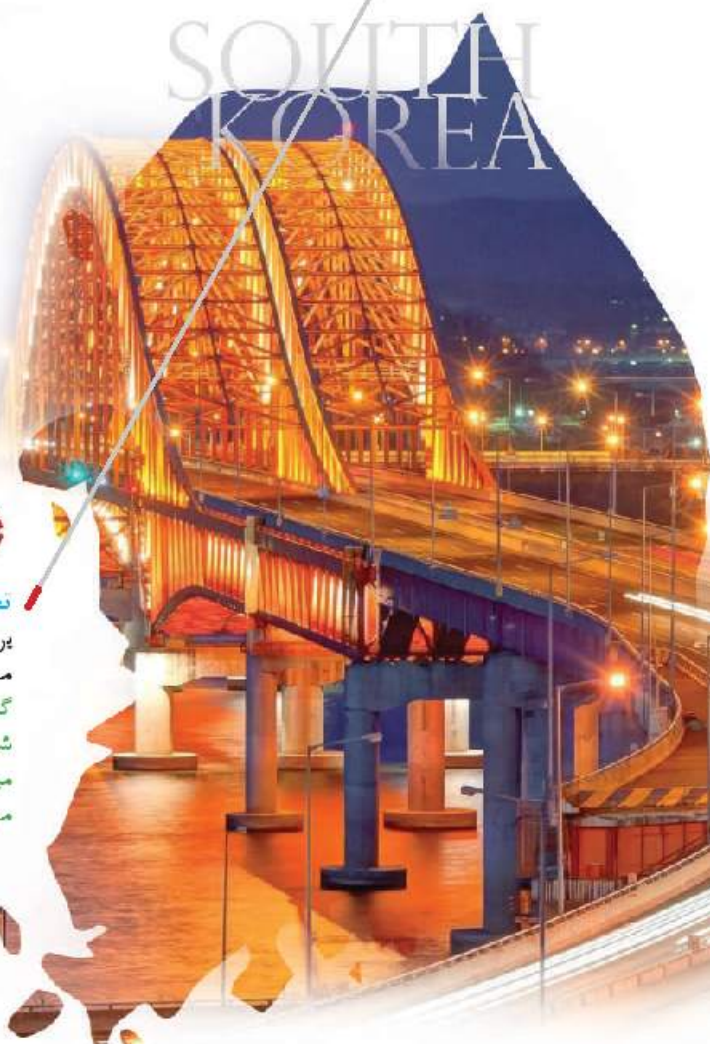
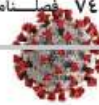
۱۰ کشور جهان با بیشترین آمار تلفات

موفقیت اقتصادی چین در کرونا

در دوره کرونا کشورهای تغیر چین، ژاپن، تایوان، کره جنوبی و نیوزلند توانستند در مهار این ویروس بسیار خوب عمل نمایند، اما در کنترل شرایط اقتصادی این تنها کشور چین بود که توانست بازگشت قدرتمندی را در حوزه اقتصادی داشته باشد، حال سوال این‌گونه مطرح می‌شود که تفاوت اصلی میان این کشورهای چیست که فقط چین توانست با مشکلات اقتصادی مقابله نماید، بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد، که **اقتصاد چین** بر حوزه **صنعت می‌چرخد، ولی کشورهای دیگر بر بخش کشاورزی و گردشگری تیز استوارند.** در مقایسه، در آمریکا و اروپا که بیماری با تاخیر خود را تحمیل کرد، سرعت بهبود اقتصادی آهسته‌تر بود، و اکنون تیز پادهای مخالف اقتصادی در حال وزیده شدن است. بسیاری از تحلیلگران اقتصادی و اجتماعی در جهان معتقدند که عملکرد اقتصاد چین ارتباط مستقیمی با کوشش این کشور برای تجارت جان انسان‌ها از این ویروس دارد، مک‌کنزی تیز در گزارشی عنوان نمود که کشورهایی که در کنترل کرونا موفق عمل نموده‌اند در کنترل بحران‌های اقتصادی تیز موفق‌تر عمل نموده‌اند. چین برای سی‌وسومین سال پیاپی رشد اقتصادی مثبت را تجربه خواهد کرد، بر اساس گزارش صندوق بین‌المللی پول **رشد اقتصادی جهان تیز در سال آینده میلادی به رقم ۲/۵ درصد خواهد رسید.** بر این اساس، چشم‌انداز رشد اقتصادی ایران در سال آینده ۱/۰ واحد درصد بهبود یافت. همچنین از نظر صندوق بین‌المللی پول **ترخ تورم سال آینده ایران به ۳۰ درصد خواهد رسید.**

تجارب موفق در کرونا

بررسی کشورهایی که در مهار کرونا موفق بوده اند نشان می دهد که مهمترین عوامل تأثیر گزار، انجام نمونه گیری گسترده، تعطیلی مدارس، حمایت از سیستم درمان کشور، شفافیت در ارائه آمار و اطلاعات، ردیابی دایره ارتباطی افراد مبتلا، عدم وضع مقررات منع رفت و آمد، وضع جریمه در مورد ناقضان قوانین، پرداخت یارانه به خاتوارها، اعتمادسازی میان مردم و دولت، تغییر در سبک زندگی و بسته شدن مرزها و مکان های پرجمع بوده است.

کره جنوبی نیز یکی از کشورهایی بود که در مهار کرونا بسیار خوب عمل کرد، بررسی های حاکی از آن است که دولت و کادر درمان این کشور با تجارب بدست آورده در مقابله با ویروس مرس در سال ۲۰۱۵ برای شرایط یک پاندمی به ابعاد کرونا آماده بودند، این کشور پس از هجوم ویروس مرس اقدامات اساسی را در ساختار درمانی خود ایجاد نمود که مهمترین آن تست و تسریع در فرآیند نمونه گیری بود. از این رو کشور خیلی سریع شمار زیادی از مبتلایان را ردیابی کرد و با شناسایی دایره اشخاصی که با فرد مبتلا در ارتباط بوده اند، آنها را به موقع برای جلوگیری از انتشار بیشتر این ویروس قرنطینه نمود. در گامی دیگر این کشور با طراحی اپلیکیشن هایی برای گوشی های هوشمند، مسیر تردد افراد آلوده را شناسایی نمود.

آلمان نیز مانند کره جنوبی در واکنش سریع به این بیماری و آزمایش های متعدد بین کشورهای دیگر پیشرو بود، این کشور با ردیابی زنجیره های عفونت این ویروس، توانست با ایجاد قهرستی از افراد پرخطر به کاهش نرخ

ITALY

کرونا سرعتی بالاتر از فعالیت های اقتصادی دارد. بررسی های این تیم خاطر نشان نمود، که تنها با بهره گیری از الگوهای موفق کشورها و با تعطیلی ۴ هفته ای تمام کشور، در گام اول نرخ بازتولید بیماری کرونا را کاهش و در گام دوم آمار سرانه مرگ روزانه را به سطحی پایین تر آورد. پیش بینی می شود که این الگو می تواند میزان مرگ را به یکدهم برساند. و در گام سوم بازگشت محتاطانه به فعالیتها است. در این حالت، کسب و کارها متناظر با بالاترین سطح فعالیت اقتصادی در جهان، قابل افزایش است. این تحقیق توسط محمد اکبرپور (دانشگاه استنفورد)، بابک حدیری (دانشگاه تورنٹو ایسترن)، هژیر رحمانداد (دانشگاه ام آی تی)، نویدغفارزادگان (دانشگاه ویرجینیا تک) و حامد قدوسی (دانشگاه کل پلی) انجام شده است.

واکسن کرونا

ایون تک شرکتی است آلمانی متعلق به یک زوج دانشمند که به قدری به کار خود در زمینه تحقیقات پزشکی متعهدند که گفته می شود حتی روز ازدواج شان را در آزمایشگاه سپری کردند. اوگور شاهین ۵۵ ساله و اوزلم توریسی ۵۳ ساله پس از آنکه شرکت شان با همکاری شرکت داروسازی فایزر موفق به ساخت واکسن سرنوت ساز کرونا شد، «تیم رویایی» نام گرفته اند. شرکت های فایزر و ایون تک از مؤثر بودن ۹۹ درصدی واکسن خود در محافظت در برابر ویروس کرونا خبر داده اند.

شرکت آمریکایی مدرنا اعلام کرده است که واکسن کرونای تولیدی اش در کار آزمایشی های پیلینی ۹۴.۵ درصد در پیشگیری از کووید-۱۹ موفق بوده است.

مرگ و میر اقراد کمک کند. این کشور پرچمدار کنترل همه جاتیبه این بیماری در اروپا تبدیل شد. بررسی ها نشان می دهد که این عملکرد ناشی از اعتماد بالای مردم آلمان به دولت، توانمندی مالی به عنوان بزرگترین قدرت اقتصادی در اروپا و پهرمندی و به کارگیری ابزارهای بهداشتی به شکل گسترده و سخاوتمندانه بود. اما در این میان، همبستگی بین مردم و دولت را نمی توان نادیده گرفت.

اما **ایتالیا** یا توجه به زندگی اجتماعی تو در تو برگزاری قستیوال، همایش و کنگره های بسیار و به شکل کلی شیوه زندگی کاملاً اجتماعی این کشور که به نوعی تغیر ایران است، نتوانست در گام های ابتدایی کنترل خوبی بر این بیماری داشته باشد. اما در تایستان مانند تمامی کشورها شرایط مطلوبی را ایجاد نمود که مهمترین آن اتخاذ شدیدترین تدابیر پیشگیرانه تغیر ممنوعیت برگزاری تجمعات و توقف تمامی رویدادهای فرهنگی و ورزشی، منع رقت و آمد، استفاده از کارت های اعتباری برای خرید، فاصله گذاری اجتماعی، محدودیت ورود افراد به فروشگاه ها برای خرید، درخواست از هنرمندان و چهره های مشهور و محبوب برای یادآوری توصیه های وزارت بهداشت به مردم از طریق شبکه های تلویزیونی، را می توان عنوان نمود.

راه نجات از کرونا چیست؟

یک تیم ۵ نفره متشکل از محققانی که در خارج از ایران مطالعات راهبردی در حوزه اقتصاد و اجتماع دارند نشان دادند. تقویت فعالیت های اقتصادی و توانان مبارزه با بیماری راه منطقی نیست، به این دلیل که یا شیوع سریع

COVID-19 VACCINE

این واکسن تجربی موثرتر از حد انتظار بود. سازمان غذا و داروی آمریکا گفته بود احتمالاً واکسنی را که دست کم ۵۰ درصد موثر باشد، تایید خواهد کرد و دکتر آنتونی فاوچی رئیس موسسه ملی آلرژی و بیماری‌های عفونی آمریکا ابراز امیدواری کرده بود که واکسن‌ها دست کم ۷۰ درصد موثر باشند (اثربخشی واکسن فایزر بیوتک ۹۵ درصد و اثربخشی واکسن استرازنکا آکسفورد به طور میانگین ۷۰ درصد بوده است).

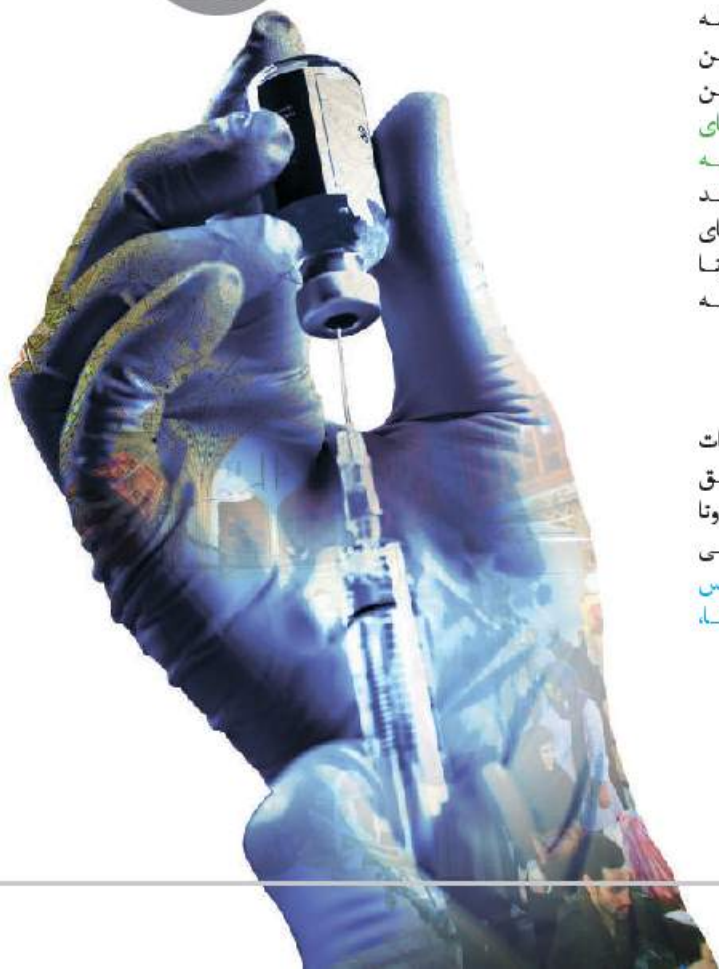
واکسن کرونای شرکت مدرنا یا تزریق قطعه کوچکی از mRNA از کرونایروس که رمزیندی پروتئین گل‌میخی سطح ویروس را انجام می‌دهد، عمل می‌کند. این پروتئین به کرونایروس کمک می‌کند تا به سلول‌ها بچسبید و وارد آنها شود. آنتی‌بادی‌های ایجادشده بوسیله دستگاه ایمنی همین پروتئین را هدف قرار می‌دهند و خنثی می‌کنند. واکسن mRNA شرکت مدرنا سلول‌های بدن را به ساختن پروتئین گل‌میخی وامی‌دارد. این کار به توبه خود باعث تحریک دستگاه ایمنی می‌شود.

مزایا و معایب واکسن

واکسن‌های شرکت مدرنا یک مزیت بزرگ دارند: سرعت. از آنجایی که این واکسن‌ها در لوله آزمایش ساخته می‌شوند و نیازی به استفاده از کشت سلولی ندارند، سریع‌تر می‌شود آن‌ها را تولید کرد. اما این واکسن‌ها معایبی هم دارند. یکی اینکه افراد باید دو تزریق این واکسن را دریافت کنند. فایزر این دو تزریق را با فاصله سه هفته انجام می‌دهد، اما در کارآزمایی مدرنا شرکت‌کنندگان دو تزریق را با فاصله چهار هفته دریافت می‌کنند. اما نکته‌ی مهم این واکسن‌ها در حمل و نقلشان است. جایجایی و ذخیره کردن این واکسن‌ها کار مشکلی است. واکسن فایزر را باید در دمای منهای ۷۰ درجه سلسیوس حمل و نقل کرد که نیاز به یخ خشک و فریزرهای مخصوص دارد. واکسن مدرنا را باید در دمای منهای ۲۰ نگهداری کرد که اندکی سردتر از دمای یک فریزر معمول است. با این وجود ارزش شرکت مدرنا در بازار از ماه ژانویه تاکنون ۴۰۰ درصد افزایش یافته و به بیش از ۴۰ میلیارد دلار رسیده است.

شکست کامل آمریکا در مبارزه با کرونا

اقدامات چین طی ماه گذشته به شکل آشکاری با اقدامات آمریکا در تناقض بوده است؛ زیرا مقلات پکن برخی مناطق را در پایتخت چین پس از مشاهده موارد جدید ایتلایه کرونا بسته‌اند و آزمایش‌های همگانی شروع کرده و محدودیت‌هایی برای سفر ایجاد کرده‌اند در حالی که دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا با وجود افزایش شمار مبتلایان به کرونا، اعلام کرده بود که آمریکا مجدداً تعطیل نخواهد شد.

برخی کشورهای اروپایی موفق به کاستن از شدت شیوع کرونایه سیب پژوهش و مطالعات آمریکایی به ویژه در زمینه استفاده از ماسک در اماکن عمومی و دیگر اقدامات شدند اما خود آمریکا به شکل خوبی این اقدامات را اجرا نکرد. کارشناسان در تیم کاخ سفید که مسئولیت مبارزه با بیماری را دارند الگوهایی را برگزیدند که به شکل اساسی با حجم و میزان مشکل همخوانی ندارد و واکنش دولت ترامپ به بیماری نمایانگر، پر داشت دانشمندان نیست.

عدم تحویل ریاست جمهوری توسط ترامپ

با شروع شمارش آرای انتخابات ریاست جمهوری آمریکا و قبل از این که نتیجه نهایی اعلام شود، هر دو کاندیدای جمهوری خواه و دموکرات ادعای پیروزی کردند یا دست کم گفتند که بر مدار پیروزی قرار دارند. جو بایدن، کاندیدای دموکرات که در تعداد بیشتری از ایالت‌های کلیدی جلوتر از ترامپ بود، و هر چند که شمارش آرا در آن ایالت‌ها هنوز پایان نیافته بود، رسانه‌های آمریکایی بایدن را پیروز انتخابات معرفی کردند. دونالد ترامپ نیز در واکنش به این خبرها گفته بود که هنوز انتخابات تمام نشده است و پرونده انتخابات را در دادگاه پی خواهد گرفت. وی پیشتر نیز پس از سوم توامیر چندین بار گفته است که سیستم انتخاباتی آمریکا فاسد است و در آن تقلب رخ داده است. کمپین او درخواست کرده است که آرای پستی که با تأخیر می‌رسند، شمرده نشوند، این امر باعث شده است که سوالاتی جدی درباره سرتوشت انتخابات مطرح شود.

بایدن در یکی از مصاحبه‌های خود عنوان کرد که اگر ترامپ انتخابات ریاست جمهوری در ماه توامیر (۱۴ آبان) را بیازد و در صورتی که از تحویل قدرت خود خودداری کند، ارتش وارد عمل خواهد شد و وی را از کاخ سفید به سرعت و به طور کامل بیرون خواهد کرد. بایدن در این بخش از صحبت‌های خود به طور کامل قانون را شرح داده است. طبق قانون اساسی این کشور، اگر بایدن بر اساس اعلام نتایج ایالتی آرا فرد پیروز معرفی شود، اما ترامپ زیر بار نتیجه‌ر رسمی نرود، در این صورت بایدن یک گزینه را پیش‌رو خواهد داشت، و آن اینکه پس از ادای سوگند در مراسم تحلیف، به کمک سرویس مخفی (secret service) ترامپ را به زور از کاخ سفید خارج کند.

منبع:

ایرنا

آی تی ایران

ایستنا

دنیای اقتصاد

برنا نیوز

Trt.net

مسکن و شهر

افزایش جمعیت در حومه کلان شهرها

را برطرف کرده و متوجر به مهاجرت اختیاری به شهرهای جدید شود. در صورتی که کیفیت سکونت در شهرهای جدید ارتقا پیدا نکند، ساکنان این شهرها به محض بهبود شرایط اقتصادی و مالی خانوار و کسب توانمندی مالی برای بازگشت به شهر مادر، شهر جدید را ترک خواهند کرد و در نتیجه شهرهای جدید هیچ‌گاه به یکی از اهداف اصلی خود که هویت بخشی و جذب جمعیت دائمی و بومی است، دست نخواهند یافت. در طرح مسکن مهر، ۳۶۰ هزار واحد مسکونی در شهرهای جدید کشور احداث شد که هنوز پرونده ۳۰ درصد از این واحدها بنا به دلایل مختلف از جمله عدم تملین خدمات زیربنایی، مسائل مرتبط با پرداخت تسهیلات، تمام

نشدن عملیات ساخت و ... باز است. در طرح اقدام ملی مسکن نیز از سال گذشته ساخت ۲۰۰ هزار واحد مسکونی در شهرهای جدید کلید خورده است در حالی که قرار است ۶۰ هزار واحد از این تعداد در چهار شهر جدید اطراف تهران یعنی پرند، پردیس، اندیشه و هشتگرد احداث شود.

هم‌اکنون جمعیت شهر جدید پرند ۱۶۰ هزار نفر، شهر جدید اندیشه ۱۳۱ هزار نفر و شهر جدید پردیس ۱۰۶ هزار نفر می‌باشد.

ثبت رکورد جمعیت مهاجر در ۲۰ شهر جدید در اثر فشار کم‌سابقه تورم مسکن در ابرشهرها بحران‌های جدیدی را برای شهرهای حومه کلان‌شهرها ایجاد نموده است، بررسی روند افزایش جمعیت در حومه شهرهای بزرگ نشان از آن دارد که بیش از ۹۰ هزار ساکن جدید را در خود پذیرش نموده‌اند. به عبارتی دیگر جمعیت تازه در شهرهای جدید به ۲/۲ برابر میزان تاریخی رسیده است، تحلیلگران این موضوع را پیامد موج جدید ساختمان‌سازی در شهرهای جدید عنوان می‌نمایند. بر این اساس جمعیت کل این ۲۰ شهر از یک میلیون نفر عبور نموده است. مهم‌ترین دلیل انتخاب این شهرها ناتوانی مالی خانوارها از خرید یا تملین هزینه اجاره‌نشینی در شهرهای بزرگ ایجاد شده است، هزینه خرید و اجاره آپارتمان در شهرهای جدید به‌طور میانگین حدود ۷۰ درصد کمتر از سطح قیمت‌ها در شهر اصلی است. مطالعات صورت گرفته نشان می‌دهد که از سال ۷۵ تا پایان سال ۹۵، به‌طور متوسط در هر سال ۳۶ هزار نفر به جمعیت شهرهای جدید در قالب جمعیت جدید این شهرها اضافه شده است. این میزان به‌طور میانگین در بازه زمانی سال ۷۵ تا سال ۹۷ به‌طور متوسط برابر با افزایش ۴۰ هزار نفری ساکنان جدید به مناطق شهری حومه‌ای رسمی در اطراف کلان‌شهرها و شهرهای مادر بوده است. اما در سال ۹۸ میزان افزایش جمعیت جدید در این شهرها به حدود ۹۰ هزار نفر رسید. این افزایش جمعیت در حالی در حال انجام است که شهرهای حومه از امکانات و زیرساخت کافی مانند شبکه ریلی و یک سیستم حمل و نقل سریع، آب‌وهو و ارزان قیمت همچون خطوط مترو یا شبکه ریلی پرسرعت محروم هستند، اما در چنین شرایطی سرعت ساختمان‌سازی در شهرهای جدید نیز از سرعت ساخت و تملین زیربنایها، روبناها و سرانه‌های خدماتی در این شهرها بیشتر است. تا زمانی که محیط زندگی در شهرهای جدید به واسطه ارتقای سطح خدمات و سرانه‌ها ارتقا نیافته و بهبودی در شرایط سکونت در این شهرها ایجاد نشود ساختمان‌سازی‌های بی‌رویه نیز نمی‌تواند مشکلات سکونت در این شهرها

یکی

از مهم‌ترین دلایل

رشد شهرهای حومه کلان

شهرها را می‌توان ورود به مسکن مهر یا مسکن ملی دانست مسکن مهر که از سال ۱۳۹۲ توانست حجم قابل توجهی مهاجر را در کنار شهرهای بزرگ اسکان دهد در ادامه با نام مسکن ملی خودنمایی کرد. در هفته اول آبان مراسم افتتاح خانه‌های ۸ ساله دولتی با حضور حسن روحانی برگزار شد. در جریان این مراسم، حسن روحانی از یکسو اقدام به افتتاح ۴۰ هزار واحد مسکن مهر و ۱۲ هزار واحد تحت عنوان مسکن ملی کرد و از سوی دیگر برای ساخت بخش جدید طرح مسکن ملی معادل ۱۳۵ هزار قطعه زمین را کلنگ‌زنی و واگذار کرد. خانه‌هایی که عملیات ساخت آن‌ها از سال‌های ۹۱ و ۹۲ آغاز، اما به دلیل مشکلات متعدد در زمان مقرر تکمیل نشد و حالا به صورت تدریجی در اختیار متقاضیان قرار می‌گیرد. مجموع ظرفیت پیش‌بینی شده برای طرح مسکن ملی معادل ۴۰۰ هزار واحد، با احتساب ۱۲ هزار واحد افتتاح شده تحت عنوان این طرح، عملیات آغاز ساخت مسکن ملی برای حدود نیمی از این ظرفیت پیش رفته است. روحانی عنوان کرد: بحث ساماندهی بافت‌های فرسوده و ساختن شهرک‌های جدید از ابتدای دولت یازدهم دنبال شد و یک میلیون و ۳۵۵ هزار واحد مسکن مهر به اتمام رسید و بیش از ۴۰ هزار واحد از همین واحدها افتتاح شد. وی تصریح کرد اساس مسکن ملی این است که خانه توسط خود مردم ساخته شود و نه اینکه دولت خانه را بسازد. و افزود: «طرح اقدام ملی مسکن بر این مبناست که زمین را آماده کنیم و در اختیار گروه‌ها یا فرد بگذاریم متنها زمین آماده باشد یعنی به گونه‌ای که بلافاصله بتواند شروع کند چون مسکن در دست‌های زیادی و مقدماتی دارد که گلهی مقدمات وقت تلف می‌کند تا آماده شود.

بررسی ساخت و ساز کلان شهرهای کرج، اهواز، اصفهان، مشهد و تبریز نشان می‌دهد هزینه خرید یک مترمربع زمین متناسب برای ساخت و ساز رقمی حدود ۲۰ تا ۳۰ میلیون تومان می‌باشد، از این رو تلمین هزینه زمین از یکسو و کمبود زمین متناسب برای ساخت از سوی دیگر دو چالش اصلی سازندگان مسکن برای اجرای پروژه‌های جدید ساختمانی در این مناطق است. در واقع جنس کمبود زمین در این کلان‌شهرها هم مانند جنس کمبود زمین در شهر تهران است. اما بزرگ‌ترین مانع سازندها در مسیر استارت پروژه‌های جدید ساختمانی و تکمیل پروژه‌های نیمه تمام «توسانات نرخ ارز و اثر تحولات ارزی بر قیمت مصالح» است.

سهام مسکن از تسهیلات بانکی

سال جاری ۵/۶ درصد از کل تسهیلات شبکه بانکی به بازار مسکن رسید، این رقم در حالی شکل گرفت که در دهه ۸۰ سهم ۲۵ درصدی متعلق به حوزه مسکن بود. از نگاه فعالان این بخش ریشه این اتفاق، «سرکوب تقاضای مسکن» است. یک سیاست پولی و اعتباری نادرست که با اعمال آن در وهله اول متجر به سرکوب تقاضای مسکن و در گام بعدی متجر به تخریب عرضه یا بازار ساخت و ساز شده است. طی دست کم یک دهه گذشته اعمال یک سیاست پولی و اعتباری نادرست مبنی بر عدم افزایش و متناسب سازی سقف تسهیلات خرید مسکن متناسب با تحولات قیمتی در این بازار به دلیل ترس از جهش قیمت به واسطه افزایش سقف وام، متجر به کاهش قدرت خرید خانوارها در این بازار شده و عملاً بخش قابل توجهی از تقاضای مصرفی را به اجبار به حاشیه بازار رانده است. در وهله دوم، این سیاست نادرست که می توان از آن به عنوان متهم مخفی جهش قیمت مسکن در سال های اخیر یاد کرد، باعث تخریب بازار ساخت و ساز و سمت عرضه واحدهای مسکونی شده است. از آنجا که به دلیل عدم افزایش سقف تسهیلات خرید مسکن متناسب با افزایش قیمت واحدهای مسکونی در سال های اخیر، بخش قابل توجهی از تقاضای مصرفی واحدهای مسکونی به دلیل افت قدرت خرید و کاهش قدرت وام در پوشش هزینه خرید مسکن به حاشیه بازار رانده شدند، سمت عرضه واحدهای مسکونی نیز به دلیل نبود متقاضی قادر به فروش واحدهای خود نیستند و بنابراین نقدینگی مورد نیاز برای شروع و تکمیل پروژه های ساختمانی جدید، برای آنها حاصل نخواهد شد.

سهم تسهیلات در تلمین مالی بخش مسکن دهه ۷۰، حدود ۲۸ مترمربع، در سال ۷۳ این میزان به ۴۲ مترمربع، سال های ۸۴ تا ۹۳، قیمت هر مترمربع مسکن در شهر تهران از ۷۰۰ هزار تومان به ۴ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان افزایش یافت. این میزان معادل رشد ۴۸۰ درصدی یا افزایش ۵/۸ برابری قیمت مسکن است. بر این اساس قدرت خرید وام مسکن در شهر تهران معادل یک ششم شد و از ۲۸ مترمربع در سال ۸۴ به ۵ مترمربع در سال های ۹۲ و ۹۳ رسید. در سال ۹۴ و به دنبال افزایش سقف وام مسکن در سال ۹۳ قدرت خرید وام از ۵ مترمربع به ۱۴ مترمربع افزایش یافت. سقف وام خرید مسکن از ۲۰ میلیون تومان در سال ۹۲ به ۳۵ میلیون تومان در سال ۹۳ و سپس ۶۰ میلیون تومان در سال ۹۴ افزایش یافت. اما از سال ۹۴ تاکنون

سقف وام خرید مسکن متناسب با تحولات قیمتی واحدهای مسکونی افزایش نیافته است و این موضوع نه تنها عرضه اول یعنی سرکوب تقاضا را به همراه داشته است، بلکه متجر به بروز و تشدید عرضه دوم یعنی افزایش عمق رکود ساختمانی شده است. هرچند در سال ۹۸ سقف وام خرید مسکن به صورت جزئی افزایش یافت اما این افزایش در مقایسه با میزان افزایش قیمت مسکن ناچیز و فاقد کارایی بوده است. از سال ۹۴ تاکنون سقف تسهیلات خرید مسکن در شهر تهران از ۸۰ میلیون تومان به ۱۴۰ میلیون تومان رسیده است اما از آنجا که رشد ۷۵ درصدی تسهیلات خرید مسکن متناسب با تورم سال های گذشته مسکن نبوده است، این میزان افزایش برای تقویت قدرت خرید خانوارها موثر نبوده است؛ در نتیجه هم اکنون قدرت خرید وام مسکن در شهر تهران از ۱۴ مترمربع در سال ۹۴ به ۵ مترمربع در حال حاضر رسیده است. در همین فاصله میانگین قیمت هر مترمربع مسکن در شهر تهران از ۴ میلیون تومان به ۲۴ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان افزایش یافته؛ که معادل رشد ۵۱۰ درصدی یا ۶/۲ برابری است. در آخرین تصمیم سیاست گذار سقف تسهیلات خرید مسکن یک گروه خاص را از ۲۰۰ میلیون تومان به ۳۰۰ میلیون تومان افزایش داد. این میزان افزایش در یک سال به معنای رشد سقف تسهیلات مسکن متناسب با افزایش قیمت مسکن در یک بازه زمانی یک ساله است. هرچند با توجه به میانگین قیمت مسکن در شهر تهران و سایر شهرهای بزرگ، تسهیلات خرید مسکن ۳۰۰ میلیون تومانی نیز تسهیلاتی کافی و چندان کارآمدی نیست.

تورم پایین مسکن

تورم مسکن در تهران بعد از اکت شدید ماهانه در شهریور، مجدداً در مهرماه دورقمی شد. معاملات مسکن شهر تهران که شهریور ماه امسال با کاهش ۵۰ درصدی تورم ماهانه در مسیر ثبات قیمتی قرار گرفته بود، در مهرماه از این مسیر بازگشت. بررسی ها حاکی از آن است که به دلیل کاهش سرعت رشد قیمت ها در بازارهای موازی، بازدهی ماهانه مسکن در مهرماه از بازدهی سایر بازارها سبقت گرفته است که همین موضوع بازار معاملات املاک را در مسیر بازتنظیم رابطه نسبی سطح قیمت ها در این بازار در مقایسه با سایر بازارها قرار داده است. بازیگران اصلی معاملات مسکن معتقدند «ریزش قیمت در بازارهای موازی» و «کاهش انتظارات تورمی» و جهش قیمت ملک با منشأ بیرونی تشدید شد در مقطع فعلی نیز تغییر معادله در

بیرون بازار ملک باعث تغییر بازی در این بازار خواهد شد. اما ریزش بازارهای موازی قفل عرضه املاک کلنگی را شکست. بررسی‌های بازار معاملات زمین حاکی از آن است که در پایتخت در مناطقی از شهر که بساز و بفروش‌ها آن‌ها را محله‌های مرغوب می‌نامند، مالکان بناهای قابل تخریب و مشارکت، از لاک انتظارات تورمی خارج شده‌اند و آماده توافق با سازنده هستند. این وضعیت باعث کاهش قیمت‌های پیشنهادی فروش زمین شده است. در سمت مقابل، تقاضای غیرمصرفی که طی یک‌سال و نیم گذشته بازیگر اصلی معاملات املاک کلنگی بود، هم‌اکنون جای خود را به ورود احتیاطی سازنده‌ها به این بازار تقاضای مصرفی زمین داده است. در انتهای آبان و با بررسی عملکرد دو ماهه تحولات مسکن متوجه خواهیم شد تورم ماهانه مسکن تحت‌تأثیر کاهش «ریسک غیراقتصادی و انتظارات تورمی» و همچنین ریزش قیمت در بازارهای موازی مسکن، تورم ملکی در پایتخت سخته کرد. میانگین قیمت مسکن در داده‌های اولیه، رشد حدود ۳ درصدی نسبت به مهر را نشان داد که کمترین رشد قیمت از اردیبهشت‌ماه است. بازدهی بازار معاملات سهام در آبان ماه ۵ درصد ریزش کرد. در بازار ارز نرخ‌ها با کاهش ۹ درصدی مواجهه و بازار سکه نیز با سقوط ۱۷ درصدی همراه شد. یا به عبارت دیگر بازار معاملات مسکن در نیمه اول امسال به‌دلیل «عدم اطمینان» که از بیرون بر بازارها تحمیل شده بود، قیمت عمده‌داری‌ها از جمله مسکن، بیش از ارزش واقعی خود افزایش یافت. اما اکنون با کاهش فشارهای بیرونی خروج عنصر نااطمینانی قیمت‌ها در حال فروکش کردن است. بنابراین در قالب یک قاعده کلی می‌توان پیش‌بینی کرد قیمت‌داری‌ها به روند کلهشی ادامه دهد. قیمت مسکن در ماه آبان ۱/۸ درصد نسبت به مهر افزایش یافت. که نشان داد تورم ماهانه مسکن در ماه میانی پاییز، پایین‌ترین نرخ رشد قیمت از اردیبهشت امسال تاکنون بوده است.

مرداد به ۷۱ هزار تومان رسید، پس از آن سطح قیمت هر فقره اوراق در شهریورماه معادل ۷۵ هزار تومان ثبت شد و نهایتاً در مهرماه به ۸۶ هزار تومان رسید. پس از آن روند رشد ادامه پیدا کرد تا این که توانست در هفته اول آبان، قله ۹۹ هزار و ۹۵۰ تومان را فتح کند. اما در مسیر افزایشی این اوراق نیز مانند تملکی بازارها روند کاهشی به خود گرفت به این شکله که قیمت هر فقره اوراق در هفتم آبان به سطح ۹۰ هزار تومان، در دهم آبان ماه به سطح ۸۶ هزار تومان، و ۵ روز بعد در کاتال ۷۰ هزار قرار گرفت. و در آذر ماه قیمت اوراق به زیر ۶۵ هزار تومان رسید.

تحولات پایزه مسکن

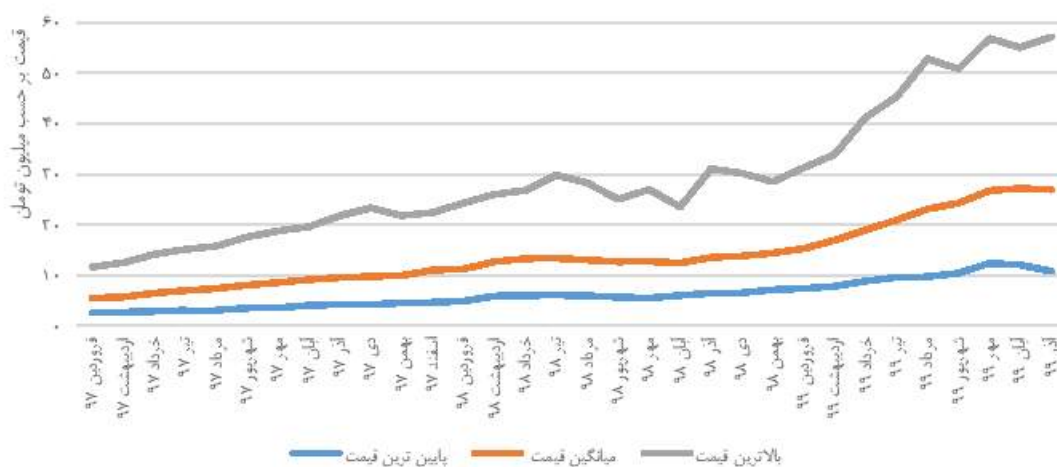
در پاییز سال ۱۳۹۹، تعداد معاملات آپارتمان‌های مسکونی شهر تهران در اولین ماه این فصل یعنی مهر ماه به رقم ۸/۷ هزار واحد مسکونی رسید، که نسبت به ماه‌های قبل و ماه مشابه سال قبل به ترتیب ۲/۳ و ۱۵۴/۵ درصد افزایش نشان داد، در آبان ماه تعداد معاملات به ۴/۵ هزار واحد مسکونی رسید که نسبت به ماه قبل ۴۸/۴ درصد کاهش و نسبت به ماه مشابه سال قبل ۹/۹ درصد افزایش را نشان داد، به همین ترتیب در آذر ماه نیز تعداد معاملات ۲/۶ هزار واحد مسکونی بود که نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل ۴۲/۸ و ۷۳/۲ درصد کاهش را نشان داد.

حجم معاملات خرید آپارتمان در پایتخت طی آبان، تقریباً نصف شد. حال این سوال مطرح می‌شود که چرا قیمت اسمی کاهش پیدا نکرد؟ در پاسخ به این سوال می‌توان اذعان کرد که کاهش شدید سرعت رشد قیمت مسکن در آبان ماه نیز در راستای کاهش بازدهی و سقوط نرخ در سایر بازارها بوده است. چراکه در همه ماه‌های سال ۹۹، به جز ماه فروردین که ماه استثنایی و تعطیل بازار مسکن بود، تورم ماهانه مسکن دو رقمی بود. اما در آبان ماه تورم ماهانه مسکن به یک پنجم تورم ماهانه مهرماه - ماه قبل از آن - کاهش یافت.

همچنین در هفته اول آذرماه، بازار خرید و فروش امتیاز وام مسکن با سخته دوم قیمتی رو به رو شد. بر این اساس در هفته اول آبان ماه، قیمت هر فقره اوراق وام خرید مسکن تا مرز ۱۰۰ هزار تومان (دقیقاً ۹۹ هزار و ۹۵۰ تومان) افزایش پیدا کرد. ثبت این سطح قیمتی برای هر فقره اوراق از سال ۹۳ به بعد بی‌سابقه بوده است. میانگین قیمت اوراق در سال ۹۸ معادل ۴۴ هزار تومان بود اما از اواسط تابستان امسال، روند افزایش قیمت اوراق آغاز شد، به طوری که بعد از اردیبهشت ماه که میانگین قیمت هر فقره اوراق معادل ۵۴ هزار تومان ثبت شد، میانگین قیمت اوراق در خرداد، تیر و

درصد تغییر نسبت به ماه مشابه سال قبل	مقطع زمانی						تعداد معاملات	متوسط قیمت (هزار ریال)	
	آذر		آبان		مهر				
	۹۹	۹۸	۹۹	۹۸	۹۹	۹۸			
آذر	۷۳/۲-	۹/۹	۱۵۴/۵	۲۵۵۵	۹۵۳۷	۳۴۶۶	۴۰۶۲	۸۶۵۶	۳۴۰۱
	۹۸/۹	۱۱۸/۲	۱۱۰/۱	۲۶۹۰۵۵	۱۳۵۲۵۷	۲۷۱۹۳۱	۱۲۴۶۳۷	۲۶۷۳۰۰	۱۲۷۱۵۷

بهای یک متر مربع واحد مسکونی در شهر تهران از فروردین ۹۷ تا شهریور ۹۹

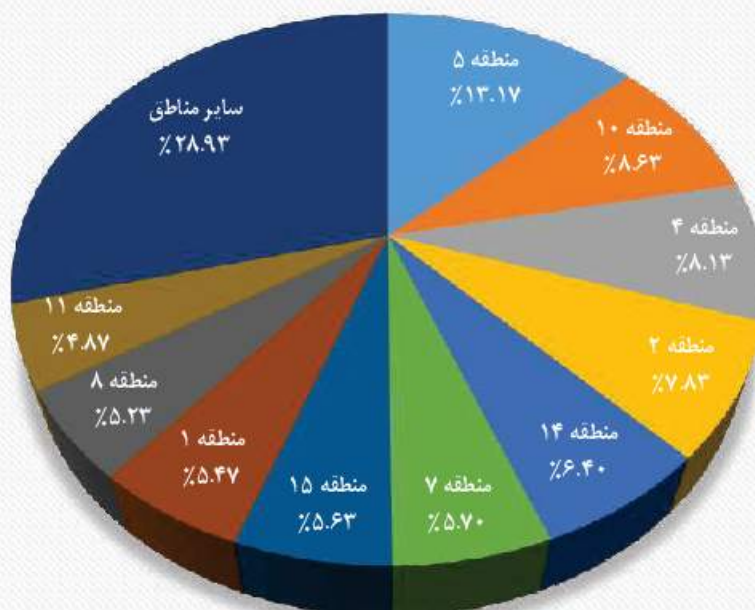
متوسط قیمت خرید و فروش یک متر مربع زیربنای واحد مسکونی معامله شده در مهر ماه ۲۶۷/۲ میلیون ریال بود که نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل به ترتیب معادل ۱۰/۰ و ۱۱۰/۱ درصد افزایش نشان داد. در آبان این رقم به ۲۷۱/۹ میلیون ریال رسید که نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل به ترتیب معادل ۱/۸ و ۱۱۸/۲ درصد افزایش نشان داد. آذرماه نیز این رقم به ۲۶۹/۱ میلیون ریال رسید که نسبت به ماه قبل ۱/۱ کاهش و نسبت به ماه مشابه سال قبل ۸۹/۹ درصد افزایش را نشان داد.

بررسی توزیع تعداد واحدهای مسکونی معامله شده در شهر تهران به تفکیک عمر بنا در پاییز حاکی از آن است که از مجموع ۱۵۶۷۷ واحد مسکونی معامله شده، واحدهای تا ۵ سال ساخت با سهم ۳۸/۳۳ درصد بیشترین سهم را به خود اختصاص داده اند.

توزیع تعداد آپارتمانهای مسکونی معامله شده در شهر تهران بر حسب عمر بنا در تابستان									عمر بنا
۱۳۹۹			۱۳۹۸			۱۳۹۷			
آذر	آبان	مهر	آذر	آبان	مهر	آذر	آبان	مهر	
۱۰۰۰	۱۷۳۶	۳۲۰۵	۴۰۶۱	۱۷۰۷	۱۳۲۶	۳۹۵۸	۳۰۱۶	۴۱۶۲	تا ۵ سال
۵۳۰	۷۸۲	۱۵۷۱	۱۸۴۳	۷۶۹	۶۶۸	۱۰۹۶	۱۱۲۴	۱۲۶۸	۶ تا ۱۰ سال
۳۱۵	۵۴۲	۱۱۲۹	۱۲۱۸	۵۵۰	۴۳۰	۹۵۰	۹۳۷	۱۳۶۳	۱۱ تا ۱۵ سال
۳۸۸	۷۹۰	۱۶۴۲	۱۳۳۹	۶۶۶	۵۲۰	۱۰۴۹	۹۸۳	۱۳۹۷	۱۶ تا ۲۰ سال
۳۲۲	۶۱۶	۱۱۰۹	۹۲۳	۳۷۲	۳۵۷	۷۶۱	۷۹۵	۹۶۷	بیش از ۲۰ سال
۲۵۵۵	۲۲۶۶	۸۶۵۶	۹۵۳۷	۲۰۶۴	۳۴۰۱	۶۸۱۴	۶۸۵۵	۹۳۵۷	مجموع

توزیع تعداد معاملات انجام شده بر حسب متعلق مختلف شهر تهران در پاییز سال ۱۳۹۹ حاکی از آن است که از میان مناطق ۲۲ گانه شهر تهران، منطقه ۵ با سهم ۱۳/۱۷ درصدی از کل معاملات، بیشترین تعداد قراردادهای مبادعه نامه را به خود اختصاص داده است. همچنین مناطق ۱۰ و ۴ به ترتیب با اختصاص سهم های ۸/۶۳ و ۸/۱۳ درصدی در رتبه های بعدی قرار گرفته اند. در مجموع ۷۱/۰۷ درصد از کل تعداد معاملات انجام شده در شهر تهران در مهرماه سال ۱۳۹۹ مربوط به ۱۰ منطقه شهر به ترتیب بیشترین فراوانی شامل مناطق ۲، ۱۴، ۷، ۱۵، ۱، ۸ و ۱۱ (بوده و ۱۲ منطقه باقی مانده ۲۸/۹۳ درصد از کل تعداد معاملات را به خود اختصاص داده اند.

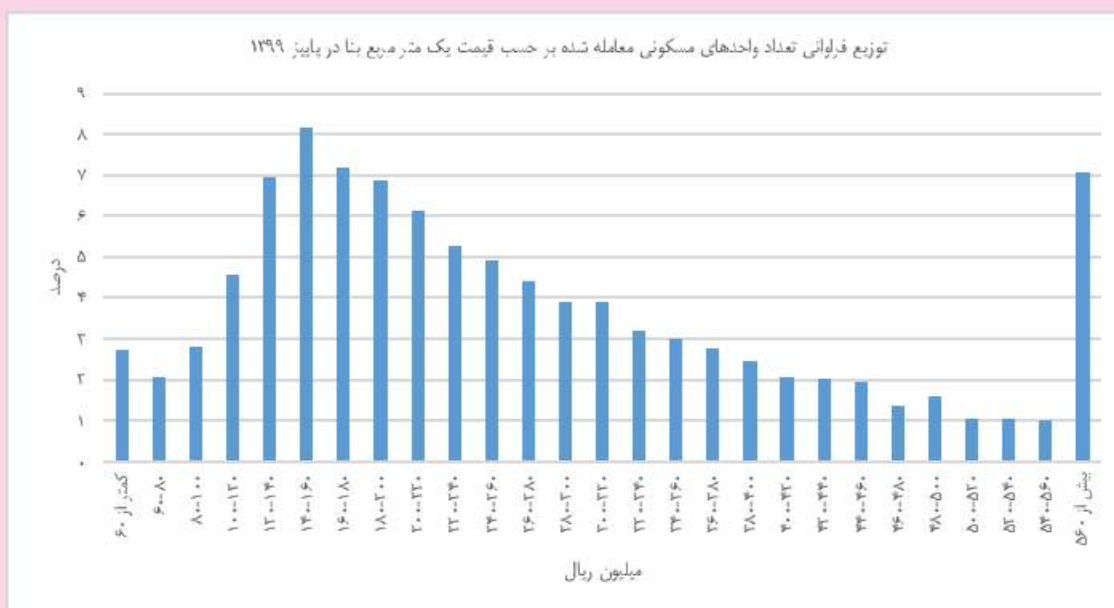
توزیع مناطق شهر تهران برحسب سهم از تعداد معاملات انجام شده در پاییز سال ۱۳۹۹

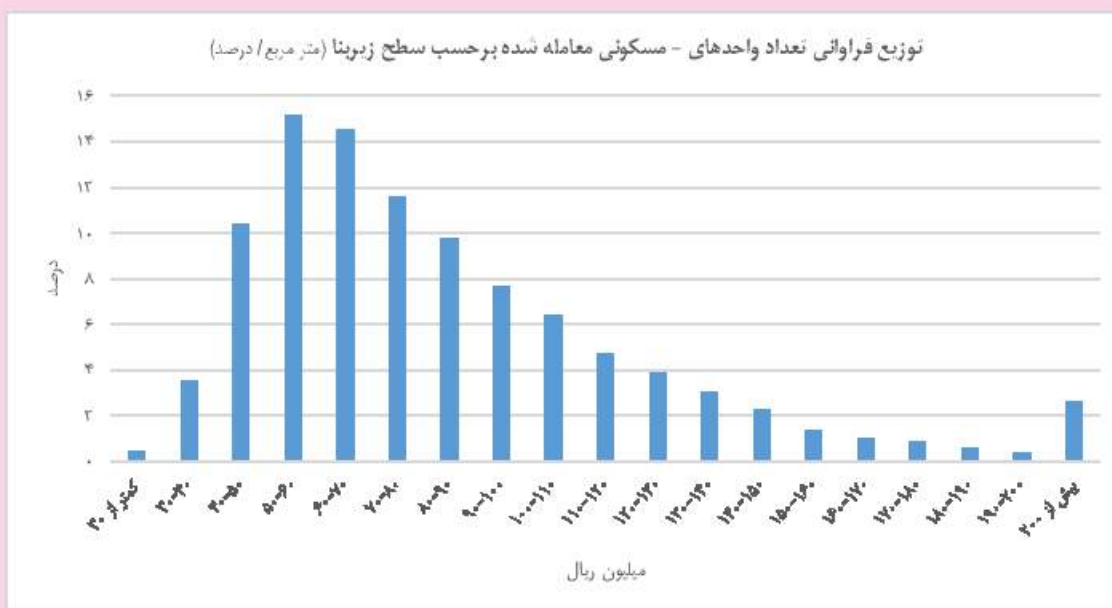
تعداد معاملات آپارتمان‌های مسکونی شهر تهران در نه ماهه نخست سال ۱۳۹۹ به حدود ۷۰/۶ هزار واحد مسکونی رسید که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، ۴۲/۹ درصد افزایش نشان داد. در این مدت متوسط قیمت یک متر مربع بنای واحد مسکونی معامله شده از طریق بنگاههای معاملات ملکی در شهر تهران ۲۲۲/۶ میلیون ریال بوده است که نسبت به دوره مشابه سال قبل ۷۴/۲ درصد افزایش نشان می‌دهد.

درصد تغییر		۹ ماهه			تعداد معاملات (واحد مسکونی)
۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	
۴۹/۹	-۴۹/۵	۷۰۵۹۸	۴۹۴۰۸	۹۷۹۲۰	تعداد معاملات (واحد مسکونی)
۷۴/۲	۶۹/۵	۲۲۲۶۰۱	۱۲۷۷۶۸	۷۵۳۶۸	متوسط قیمت هر متر مربع (هزار ریال)

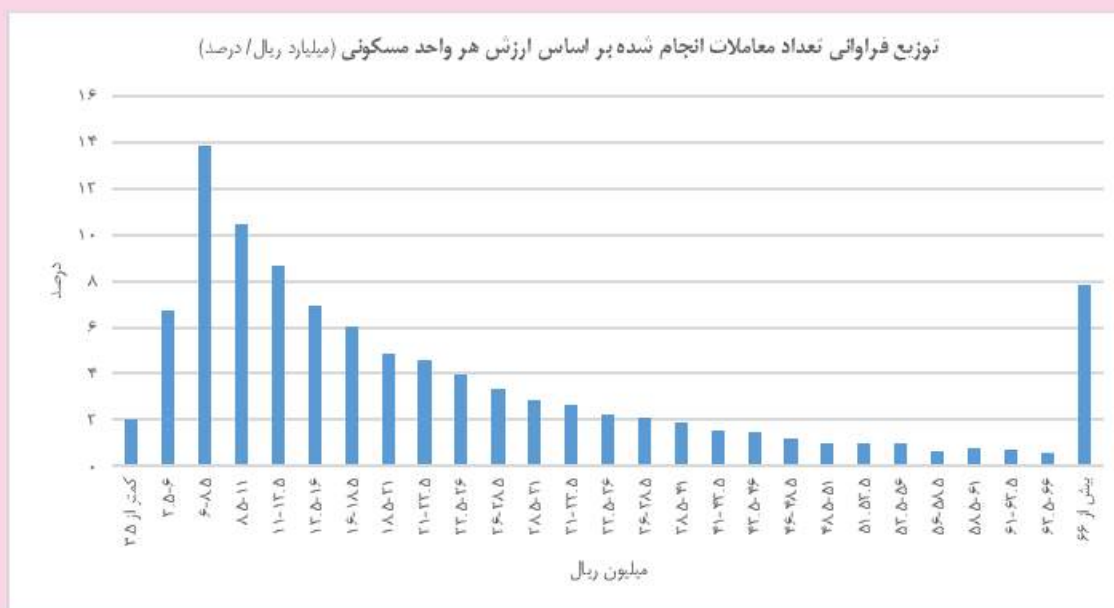
در پاییز، توزیع فراوانی تعداد واحدهای مسکونی معامله شده بر حسب قیمت یک متر مربع بنا حاکی از آن است که واحدهای مسکونی در دامنه قیمتی با حدود طبقاتی مشخص « ۱۴۰ تا ۱۶۰ میلیون ریال به ازای هر متر مربع بنا» با سهم ۸/۱۳ درصد، بیشترین سهم از تعداد معاملات شهر تهران را به خود اختصاص داده‌اند و دامنه های قیمتی « ۱۸۰ تا ۲۰۰ » و « ۱۲۰ تا ۱۴۰ میلیون ریال» به ترتیب با سهم های ۷/۱۷ و ۶/۹۳ درصد در رتبه های بعدی قرار گرفته‌اند. در این فصل، توزیع حجم معاملات به گونه ای بوده است که ۶۰/۰۳ درصد واحدهای مسکونی با قیمتی کمتر از متوسط قیمت هر متر مربع واحد مسکونی شهر تهران ۲۶۹/۴ میلیون ریال معامله شده‌اند.

بیشترین سهم از معاملات انجام شده به واحدهای مسکونی با زیربنای « ۵۰ تا ۶۰ متر مربع» با سهم ۱۵/۱۳ درصد اختصاص داشت. واحدهای دارای زیربنای « ۶۰ تا ۷۰ » و « ۷۰ تا ۸۰ » متر مربع به ترتیب با سهم های ۱۴/۵۳ و ۱۰/۳۷ درصدی در رتبه های بعدی قرار دارند. در مجموع در این فصل، واحدهای مسکونی با سطح زیربنای کمتر از ۸۰ متر مربع، ۵۴/۸ درصد از معاملات انجام شده را به خود اختصاص دادند.

توزیع فراوانی تعداد واحدهای مسکونی معامله شده در پاییز بر حسب ارزش هر واحد حاکی از آن است که در میان دامنه های قیمتی مورد بررسی، واحدهای مسکونی با حدود طبقاتی مشخص « ۶/۰ تا ۸/۵ » میلیارد ریال با اختصاص سهم ۱۳/۸۰ درصد، بیشترین سهم از معاملات انجام شده را به خود اختصاص داده اند. واحدهای دارای ارزش « ۸/۵ تا ۱۱ » و « ۱۱ تا ۱۳/۵ » میلیارد ریال به ترتیب با اختصاص سهم های ۱۰/۴۳ و ۸/۶۰ درصدی در رتبه های بعدی قرار گرفته اند. در مجموع در این ماه، حدود ۵۰ درصد از معاملات به واحدهای مسکونی با ارزش کمتر از ۱۶ تا ۱۸/۵ میلیارد ریال اختصاص داشته است.

بررسی شاخص کرایه مسکن اجاری در شهر تهران و در کل مناطق شهری در مهرماه سال ۱۳۹۹ نشان دهنده رشد به ترتیب معادل ۲۶/۸ و ۲۹/۶ درصدی نسبت به ماه مشابه سال قبل می باشد. در آبان ماه نیز افزایش معادل ۲۸/۷ و ۳۱/۹ بود که این میزان در آذرماه با افزایش ۲۹/۴ و ۳۲/۴ درصدی مواجه شد.

RESIDENTIAL TOWER

AND

ALVAND

دبج مسكونى الوند

Comencement of Construction
of ALVAND residential project

دفتر فروش: تهران، ساحل شرقى درياچه چينگر، پروژه لکسون

02144755719-23-24 | 02144710097 | 0214784

09123118190 | 09121011061 | 09121003623

RESIDENTIAL TOWER

OPRZ

ALBORZ

دج مسكونی البرز

Comencement of Construction
of ALBORZ residential project

دفتر فروش: تهران، ساحل شرقی دریاچه چیتگر، پروژه لکسون

02144755719-23-24 | 02144710097 | 0214784

09123118190 | 09121011061 | 09121003623

سیم و کابل دامغان

سیم و کابل دامغان

(بهر)

تهران، میروdamاد، پاساژ پایتخت، طبقه ۷، واحد ۲B-۷

۸۸۶۴۵۹۲۱-۸۸۶۵۱۷۳۲-۸۶۰۸۷۳۵۱

Email: misco444@yahoo.com

Site: www.cabledamghan.com

کارخانجات تولیدی

مهراصل

متخصص تهویه و تبرید

MEHRASL

MANUFACTURING CORPORATION

General Catalogue 2019

WWW.MEHRASL.IR

PABR Series Packages

Range: 5 , 10 , 20 & 30 RT

Unit Heaters

Range: 28200 - 806600 Btu/Hr

Electric Fan Motors

Range: 0.2 to 6 Kw

Split Chiller

Range: 3RT & 5RT

گروه صنعتی ایران توحید

تولید کننده پیچ و مهره فولادی به روش فورج سرد

ما از ابتدا تا پایان شما را
همراهی می کنیم

- ◀ تهیه لیست های اقتصادی پیچ و مهره
مصرفی پروژه
- ◀ تولید، حمل و تحویل

- ◀ بازرسی دوره ای و آموزش کارگاهی
فرایند نصب و ایجاد پیش تنیدگی در
اتصالات
- ◀ برگزاری دوره های آموزشی نحوه
کنترل، تحویل گیری و نصب پیچ و
مهره

T.C Bolt در ایران دیگر یک رویا نیست

T.C Bolt is not a Dream any more , in IRAN

COVENTYA

precote®

MAGNI EUROPE

IRAN TOHID CO.

**Steel Structure
Bult & nut Family**

آدرس دفتر مرکزی: ایران - تهران - بلوار آفریقا
بلوار گلشهر - مجتمع تجاری آی تک - طبقه ۱۲ الی ۱۴
تلفن تماس: +۹۸ - ۲۱ - ۲۲۰۵۰۷۰۷

جهاد بتن

تولید کننده بتن آماده تا رده مقاومتی C50

دفتر نمایندگی فروش: آیت الله کاشانی، روبروی مسجد نظام مافی

مجتمع تجاری و اداری اترک، طبقه ۲، واحد ۲-۷

تلفن تماس: ۰۹۱۲۲۸۸۰۵۷۰

www.jahadbeton.ir

JAHAD BETON

Manufacturer of ready
mixed concrete up to
C50 strength class

نوین افزار

طراح و مجری سیستم های
هوشمند پارکینگ و ساختمان

Wulian

FERMAX

Zennio®

www.novin-afzar.ir

88283760

طراح و مجری سیستم های هوشمند پارکینگ برج مجلل لکسون

شرکت آسانسور و پله برقی بهمن

Elevator and escalator company

تهران، میدان آرژانتین، ابتدای خیابان آفریقا، ساختمان شماره ۵
طبقه اول، تلفن: ۸۸۷۹۰۱۰۱ (خط ویژه) فکس: ۸۸۷۹۳۲۰۳
www.bfelevator.com info@bfelevator.com

FIRMLY WALK INTO FUTURE ...

NEGIN BORJ GHAEM

Industrial Group

Unit 14, Floor 6, Daryoosh Complex, 196 street
South Bagheri Highway, Tehran , Iran

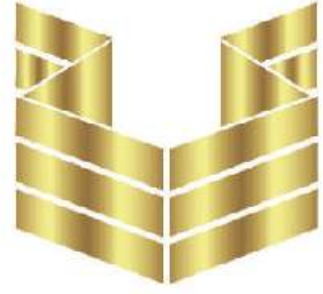
Tel: +9821-77726004

neginborjco@gmail.com

Design, Fabrication, Transportation and Installation of
Various Steel Structures For Buildings,
High-rise and Industrial Projects

طراح، ساخت، حمل و نقل و نصب سازه‌ها
مختلف فلز برای ساختمان‌ها،
پروژه‌های بلند مرتبه و صنعتی.

FARZANEGAN

Residential Tower

برج مسكونے فرزانگان

تجربہ اے از آرامش ہم رہ با چشم انداز نے زیبا

FARZANEGAN
RESIDENTIAL TOWER

AN EXPERIENCE
OF RELAXATION
WITH A BEAUTIFUL
VIEW

شہرک گلستان - میدان موج - خیابان صدف - دفتر پروژہ

02144755719-23-24 - 02144710097 - 0214784
09123118190 - 09121011061 - 09121003623

www.TOSEABNIEH.com

نتایج خوب حاصل انتخاب‌های شایسته است

FINE RESULTS COME FROM WISE CHOICES

OFFICE BUILDING

LEXON

Luxury Tower
Eternal Fortune WWW.LEXONTOWER.COM

02144755719-23-24 | 02144710097 | 0214784

09123118190 | 09121011061 | 09121003623

KARANEH PARS

کرانه پارس

شرکت فنی مهندسی خدمات مشاوره ای گردشگری، ارائه دهنده طرح های توجیهی، ظرفیت سنجی، سود آوری ایده پردازی در حوزه صنعت گردشگری

Technical engineering company, tourism consulting services, provider of justification plans, profitability, Ideation in the field of tourism industry

